

Matei

Matthew

Genealogia lui Isus Cristos

(Lc. 3:23–38)

1 ¹Aceasta este genealogia lui Isus Cristos, din familia lui David* și a lui Avraam.

²Avraam a fost tatăl lui Isaac; Isaac, tatăl lui Iacov. Iacov a fost tatăl lui Iuda și al fraților acestuia. ³Iuda a fost tatăl lui Fares și Zara, a căror mamă a fost Tamar. Fares a fost tatăl lui Esrom, iar Esrom, tatăl lui Aram. ⁴Aram a fost tatăl lui Aminadab; Aminadab, tatăl lui Naason, iar Naason, tatăl lui Salmon. ⁵Salmon a fost tatăl lui Boaz, iar Rahab a fost mama sa. Boaz a fost tatăl lui Obed, iar Rut a fost mama sa. Obed a fost tatăl lui Iese. ⁶Iese a fost tatăl împăratului David. David a fost tatăl lui Solomon, iar mama sa a fost fosta soție a lui Urie.

⁷Solomon a fost tatăl lui Roboam, iar Roboam, tatăl lui Abia. Abia a fost tatăl lui Asa. ⁸Asa a fost tatăl lui Iosafat; Iosafat, tatăl lui Ioram, iar Ioram a fost tatăl lui Ozia. ⁹Ozia a fost tatăl lui Ioatam; Ioatam, tatăl lui Ahaz, iar Ahaz a fost tatăl lui Ezechia. ¹⁰Ezechia a fost tatăl lui Manase; Manase, tatăl lui Amon, iar Amon a fost tatăl lui Iosia. ¹¹Iosia a fost tatăl lui Iehonia și al fraților săi. (Aceasta pe vremea când evreii au fost duși în Babilon ca sclavi.)

¹²După aducerea lor în Babilon, Iehonia a avut un fiu, pe Salatiel, iar Salatiel, pe Zorobabel. ¹³Zorobabel a fost tatăl lui Abiud; Abiud, tatăl lui Eliachim, iar Eliachim a fost tatăl lui Azor. ¹⁴Azor a fost tatăl lui Sadoc; Sadoc, tatăl lui Achim, iar Achim a fost tatăl lui Eliud. ¹⁵Eliud a fost tatăl lui Eleazar; Eleazar, tatăl lui Matan, iar Matan a fost tatăl lui Iacov. ¹⁶Iacov a fost tatăl lui Iosif, soțul Mariei din care S-a născut Isus, numit și Mesia.

The Family History of Jesus

(Lk. 3:23b–38)

1 ¹This is the family history of Jesus Christ. He came from the family of David* and Abraham.*

²Abraham was the father of Isaac. Isaac was the father of Jacob.* Jacob was the father of Judah and his brothers. ³Judah was the father of Perez and Zerah. (Their mother was Tamar.) Perez was the father of Hezron. Hezron was the father of Ram. ⁴Ram was the father of Amminadab. Amminadab was the father of Nahshon. Nahshon was the father of Salmon. ⁵Salmon was the father of Boaz. (The mother of Boaz was Rahab.) Boaz was the father of Obed. (The mother of Obed was Ruth.) Obed was the father of Jesse. ⁶Jesse was the father of King David. David was the father of Solomon. (Solomon's mother had been Uriah's wife.)

⁷Solomon was the father of Rehoboam. Rehoboam was the father of Abijah. Abijah was the father of Asa. ⁸Asa was the father of Jehoshaphat. Jehoshaphat was the father of Jehoram. Jehoram was the father of Uzziah. ⁹Uzziah was the father of Jotham. Jotham was the father of Ahaz. Ahaz was the father of Hezekiah. ¹⁰Hezekiah was the father of Manasseh. Manasseh was the father of Amon. Amon was the father of Josiah. ¹¹Josiah was the grandfather of Jehoiachin/ and his brothers. (This was during the time that the people were taken away to Babylon.)

¹²After they were taken to Babylon: Jehoiachin was the father of Shealtiel. Shealtiel was the grandfather of Zerubbabel. ¹³Zerubbabel was the father of Abiud. Abiud was the father of Eliakim. Eliakim was the father of Azor. ¹⁴Azor was the father of Zadok. Zadok was the father of Achim. Achim was the father of Eliud. ¹⁵Eliud was the father of Eleazar. Eleazar was the father of Matthan. Matthan was the father of Jacob. ¹⁶Jacob was the father of Joseph. Joseph was the husband of Mary, and Mary was the mother of Jesus, who is called the Christ.*

¹1:11 *Jehoiachin* Literally, "Jechoniah," another name for Jehoiachin.

¹⁷Deci, de la Avraam până la David, au fost paisprezece generații, iar de la David până la deportarea evreilor în Babilon au fost paisprezece generații. Au fost tot paisprezece generații și de la deportarea în Babilon până la nașterea lui Cristos*.

Nașterea lui Isus Cristos

(Lc. 2.1–7)

¹⁸Nașterea lui Isus Cristos a avut loc în felul următor: mama Sa, Maria, era logodită cu Iosif. Dar înainte de căsătoria lor Maria a aflat că era însărcinată. Era însărcinată de la Duhul Sfânt*. ¹⁹Iosif, viitorul ei soț, fiind un om drept și nevrând s-o facă de rușine pe Maria în fața celorlalți oameni, a hotărât să rupă logodna în secret.

²⁰Dar, în timp ce el se gândea la aceste lucruri, un înger al Domnului i-a apărut într-un vis și i-a spus: „Iosife, fiul lui David*, nu te teme să o iei pe Maria de soție, căci copilul care este în ea este de la Duhul Sfânt. ²¹Ea va naște un Fiu, pe care-L vei numi Isus¹, pentru că El va mântui poporul Său de păcatele lor.“

²²Toate acestea s-au întâmplat pentru a se împlini ceea ce spusese Domnul prin profet*: ²³„Iată! Fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu și-L vor numi «Emanuel» (care înseamnă: „Dumnezeu este cu noi“).“²

²⁴După ce s-a trezit, Iosif a făcut ce îi poruncise îngerul Domnului, luând-o acasă pe Maria ca soție. ²⁵Dar nu a avut relații intime cu ea până când ea a născut un fiu. Iosif i-a pus fiului numele Isus.

Vizita înțelepților de la răsărit

2¹Isus S-a născut la Betleem, în Iudeea, pe vremea când era rege Irod*. După nașterea Sa, au venit la Ierusalim niște înțelepți* de la răsărit. ²Ei au întrebat: „Unde este nou-născutul Împărat al iudeilor? I-am văzut steaua răsărind și am venit să ne închinăm Lui.“

³Când a auzit regele Irod aceste lucruri, s-a tulburat; și toți oamenii din Ierusalim împreună cu el. ⁴Adunând la el toți conducătorii preoților și învățătorii Legii, i-a întrebat unde trebuia să se nască Cristosul*. ⁵Ei i-au răspuns: „În Betleemul din Iudeea, pentru că așa a fost scris de către profet*:

¹ 1.21 *Isus* Isus înseamnă „Domnul este Mântuitor“. ² 1.23 Citat din Is. 7.14.

¹⁷So there were fourteen generations from Abraham to David. There were also fourteen generations from David until the people were taken away to Babylon. And there were fourteen more from the time the people were taken to Babylon until Christ was born.

The Birth of Jesus Christ

(Lk. 2:1–7)

¹⁸This is how the birth of Jesus Christ happened. His mother Mary was engaged to marry Joseph. But before they married, he learned that she was expecting a baby. (She was pregnant by the power of the Holy Spirit.)* ¹⁹Mary’s husband, Joseph, was a good man. He did not want to cause her public disgrace, so he planned to divorce her secretly.

²⁰But after Joseph thought about this, an angel from the Lord came to him in a dream. The angel said, “Joseph, son of David,* don’t be afraid to accept Mary to be your wife. The baby inside her is from the Holy Spirit. ²¹She will give birth to a son. You will name him Jesus.¹ Give him that name because he will save his people from their sins.”

²²All this happened to make clear the full meaning of what the Lord said through the prophet*: ²³“The virgin* will be pregnant and will give birth to a son. They will name him Immanuel.”² (Immanuel means “God with us.”)

²⁴When Joseph woke up, he did what the Lord’s angel told him to do. He married Mary. ²⁵But Joseph did not have sexual relations with her until her son was born. And he named him Jesus.

Wise Men Come to Visit Jesus

2¹Jesus was born in the town of Bethlehem in Judea during the time when Herod* was king. After Jesus was born, some wise men* from the east came to Jerusalem. ²They asked people, “Where is the child that has been born to be the king of the Jews? We saw the star that shows he was born. We saw it rise in the sky in the east and have come to worship him.”

³When King Herod heard about this, it upset him as well as everyone else in Jerusalem. ⁴Herod called a meeting of all the leading Jewish priests and teachers of the law. He asked them where the Christ* would be born. ⁵They answered, “In the town of Bethlehem in Judea, just as the prophet* wrote:

¹ 1:21 *Jesus* The name Jesus means “the LORD (YAHWEH) saves.” ² 1:23 Quote from Isa. 7:14.

⁶«Iar tu, Betleeme, ținut al lui Iuda, nu ești nicidecum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși un conducător. El va fi Păstorul poporului Israel.»⁶

Mica 5.2

⁷Atunci Irod i-a chemat în secret pe înțelepți și a aflat de la ei cu exactitate când a apărut steaua. ⁸Apoi i-a trimis la Betleem, spunându-le: „Duceți-vă și căutați copilul cu mare atenție, iar când îl veți găsi, veniți să-mi spuneți, ca să vin și eu să mă închin Lui.”

⁹Înțelepții l-au ascultat pe rege și au plecat. Iar steaua pe care o văzuseră răsărind i-a condus până au ajuns în dreptul locului unde se afla copilul. ¹⁰Când au văzut steaua, ei s-au bucurat foarte mult. ¹¹Au intrat în casă, unde au văzut copilul și pe mama Sa, Maria. Au îngenuncheat și I s-au închinat. Deschizându-și cutiile, I-au oferit daruri: aur, tămâie și smirnă*. ¹²Fiind avertizați de Dumnezeu, într-un vis, să nu se întorcă la Irod, înțelepții au plecat spre țara lor pe un alt drum.

Părinții lui Isus îl duc în Egipt

¹³După plecarea înțelepților*, un înger al Domnului i-a apărut în vis lui Iosif și i-a spus: „Trezește-te, ia copilul și pe mama Lui și pleacă în Egipt. Stai acolo până îți voi spune eu, căci Irod* va căuta să omoare copilul.”

¹⁴Iosif s-a sculat, a luat copilul și pe mama lui și a plecat în Egipt în timpul nopții. ¹⁵A rămas acolo până la moartea lui Irod. Acestea s-au întâmplat pentru ca să se îplinească cele spuse de Domnul prin profet*: „L-am chemat pe Fiul Meu din Egipt“.¹

Irod ucide pruncii din Betleem

¹⁶Când a văzut Irod* că a fost înșelat de înțelepți*, s-a înfuriat și a poruncit ca toți băieții din Betleem, care aveau de la doi ani în jos, să fie omorâți. ¹⁷Așa s-a împlinit ceea ce spusese Dumnezeu prin profetul* Ieremia:

⁶ ‘Bethlehem, in the land of Judah, you are important among the rulers of Judah. Yes, a ruler will come from you, and that ruler will lead Israel, my people.’”

Micah 5:2

⁷Then Herod had a private meeting with the wise men from the east. He learned from them the exact time they first saw the star. ⁸Then he sent them to Bethlehem. He said, “Go and look carefully for the child. When you find him, come tell me. Then I can go worship him too.”

⁹After the wise men heard the king, they left. They saw the same star they had seen in the east, and they followed it. The star went before them until it stopped above the place where the child was. ¹⁰They were very happy and excited to see the star.

¹¹The wise men came to the house where the child was with his mother Mary. They bowed down and worshiped him. Then they opened the boxes of gifts they had brought for him. They gave him treasures of gold, frankincense,* and myrrh.* ¹²But God warned the wise men in a dream not to go back to Herod. So they went home to their own country a different way.

Jesus’ Parents Take Him to Egypt

¹³After the wise men* left, an angel from the Lord came to Joseph in a dream. The angel said, “Get up! Take the child with his mother and escape to Egypt. Herod* wants to kill the child and will soon start looking for him. Stay in Egypt until I tell you to come back.”

¹⁴So Joseph got ready and left for Egypt with the child and the mother. They left during the night. ¹⁵Joseph stayed in Egypt until Herod died. This gave full meaning to what the Lord said through the prophet*: “I called my son to come out of Egypt.”¹

Herod Kills the Baby Boys in Bethlehem

¹⁶Herod* saw that the wise men* had fooled him, and he was very angry. So he gave an order to kill all the baby boys in Bethlehem and the whole area around Bethlehem. Herod had learned from the wise men the time the baby was born. It was now two years from that time. So he said to kill all the boys who were two years old and younger. ¹⁷This gave full meaning to what God said through the prophet* Jeremiah:

¹2:15 Citat din Osea 11.1.

¹2:15 Quote from Hos. 11:1.

¹⁸ „Un glas s-a auzit în Rama,
plânsete și sfâșietoare gemete.
Rahela își plânge copiii
și nu vrea să fie mângâiată,
căci ei nu mai sunt.“ *Jeremia 31.15*

¹⁸“A sound was heard in Ramah—
bitter crying and great sadness.
Rachel cries for her children,
and she cannot be comforted,
because her children are gone.” *Jeremiah 31:15*

Întoarcerea în Nazaret

¹⁹După moartea lui Irod*, un înger al Domnului i-a apărut lui Iosif în vis, când încă mai era în Egipt. ²⁰Îngerul i-a spus: „Ridică-te, ia copilul și pe mama Lui și duceți-vă în ținutul lui Israel, pentru că cei ce încercau să ia viața copilului au murit.“

Joseph and Mary Return From Egypt

¹⁹While Joseph was in Egypt, Herod* died. An angel from the Lord came to Joseph in a dream ²⁰and said, “Get up! Take the child with his mother and go to Israel. Those who were trying to kill the child are now dead.”

²¹Iosif s-a ridicat, a luat copilul și pe mama copilului și au plecat spre Israel. ²²Dar când a auzit că Arhelau era acum regele Iudeii, în locul tatălui său, Irod, i-a fost teamă să meargă acolo. Fiind însă avertizat de Dumnezeu, în vis, a plecat în Galileea. ²³Astfel s-au stabilit într-un oraș numit Nazaret, pentru că ceea ce fusese vestit de către profeți* să se îplinească: „El va fi numit Nazarinean.“¹

²¹So Joseph took the child and the mother and went to Israel. ²²But he heard that Archelaus was now king in Judea. Archelaus became king when his father Herod died. So Joseph was afraid to go there. Then, after being warned in a dream, he went away to the area of Galilee. ²³He went to a town called Nazareth and lived there. This gave full meaning to what God said through the prophets.* God said the Christ* would be called a Nazarene.¹

Ioan Botezătorul

(Mc. 1.1–8; Lc. 3.1–9, 15–17; Ioan 1.19–28)

3¹În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul și predica oamenilor în deșertul Iudeii. ²El spunea: „Schimbați-vă inima și viața, căci Împărăția cerurilor este aproape.“ ³El este cel despre care vorbea profetul* Isaia, când spunea:

John Prepares the Way for Jesus

(Mk. 1:1–8; Lk. 3:1–9, 15–17; Jn. 1:19–28)

3¹When it was the right time, John the Baptizer* began telling people a message from God. This was out in the desert area of Judea. ²John said, “Change your hearts and lives, because God’s kingdom* is coming soon.” ³John is the one Isaiah the prophet* was talking about when he said,

„Iată glasul celui care strigă în pustie:
«Pregătiți calea Domnului,
neteziți-I cărările»“.

Isaia 40.3

“There is someone shouting in the desert:
‘Prepare the way for the Lord.
Make the road straight for him.’” *Isaiah 40:3*

⁴Hainele lui Ioan erau făcute din păr de cămilă și purta o curea de piele în jurul taliei. El mânca lăcuste și miere sălbatică. ⁵Toți oamenii din Ierusalim, din Iudeea și din împrejurimile râului Iordan veneau să-l asculte. ⁶Ei își recunoșteau păcatele și erau botezați* de Ioan în râul Iordan.

⁴John’s clothes were made from camel’s hair, and he had a leather belt around his waist. For food, he ate locusts* and wild honey. ⁵People came to John from Jerusalem and the rest of Judea and from all the areas along the Jordan River. ⁶They confessed the bad things they had done, and John baptized* them in the Jordan.

⁷Când a văzut Ioan că mulți farisei* și saducheii* veneau la el pentru a fi botezați, le-a spus: „Pui de șerpi! Cine v-a înștiințat să fugiți de mânia lui Dumnezeu care vine? ⁸Dovediți prin faptele voastre că v-ați schimbat cu adevărat modul de a gândi și viața! ⁹Și să nu credeți că este suficient să

⁷Many Pharisees* and Sadducees* came to the place where John was baptizing people. When John saw them, he said, “You are all snakes! Who warned you to run away from the punishment that God is about to send? ⁸Change your hearts! And show by the way you live that you have changed. ⁹I know what you are thinking. You want to say, ‘but Abraham* is our father!’

¹ 2:23 *Nazarinean* versetul din Vechiul Testament la care se face referire este nesigur, dar este posibil ca Matei să facă o paralelă între Samson, care era un Nazireu, adică era dedicat lui Dumnezeu (Jud. 13.5, 7) și Isus, Nazarineanul.

¹ 2:23 *Nazarene* A person from the city of Nazareth. This name sounds like the Hebrew word for “branch.” So Matthew may be referring to the promise of a “branch” of David’s family. See Isa. 11:1.

spuneți: «Tatăl nostru este Avraam», căci vă spun că Dumnezeu poate să facă fii pentru Avraam și din aceste pietre. ¹⁰Toporul este gata să taie copacii și orice copac ce nu dă roade bune va fi tăiat și aruncat în foc.

¹¹Cât despre mine, eu vă botez cu apă, ca dovadă că v-ați schimbat inima și viața. Însă Cel care vine după mine este mai puternic decât mine. Eu nu sunt vrednic nici să-I scot sandalele. El vă va boteza cu Duh Sfânt* și cu foc. ¹²El ține lopata în mână și este gata să curețe aria de treierat. El va aduna grânele în hambar și va arde pleava în focul ce nu poate fi stins.“

Botezul lui Isus Cristos

(Mc. 1.9–11; Lc. 3.21–22)

¹³Atunci a venit Isus din Galileea la râul Iordan, unde era Ioan, pentru a fi botezat* de el. ¹⁴Ioan a încercat să-L oprească, spunându-I: „De ce vii să fii botezat de mine? Eu sunt cel care ar trebui să fie botezat de Tine.“

¹⁵Isus a răspuns: „Lasă acum, căci se cuvine să facem tot ce este drept.“ Așa că Ioan a fost de acord să-L boteze pe Isus.

¹⁶Isus a fost botezat și imediat cum a ieșit din apă cerurile s-au deschis și a văzut Duhul lui Dumnezeu coborând ca un porumbel și venind peste El. ¹⁷Și o voce din ceruri a spus: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea.“

Ispitirea lui Isus Cristos

(Mc. 1.12–13; Lc. 4.1–13)

4¹După aceea, Duhul* l-a dus pe Isus în pustie pentru a fi ispitit de Diavolul. ²După ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, lui Isus I S-a făcut foame. ³Diavolul a venit la El și I-a spus: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, spune acestor pietre să se transforme în pâini.“

⁴Dar Isus i-a răspuns: „Scriptura* spune:
«Oamenii nu vor trăi numai cu pâine,
ci și cu orice cuvânt
spus de Dumnezeu.»“ *Deuteronom 8.3*

⁵Atunci Diavolul L-a dus pe Isus în cetatea sfântă, Ierusalim și L-a așezat pe locul cel mai înalt al Templului*, ⁶spunându-I:

That means nothing. I tell you, God could make children for Abraham from these rocks. ¹⁰The ax is now ready to cut down the trees.¹ Every tree that does not produce good fruit will be cut down and thrown into the fire.

¹¹“I baptize you with water to show that you changed your hearts and lives. But there is someone coming later who is able to do more than I can. I am not good enough to be the slave who takes off his sandals. He will baptize you with the Holy Spirit* and with fire. ¹²He will come ready to clean the grain.² He will separate the good grain from the straw, and he will put the good part into his barn. Then he will burn the useless part with a fire that cannot be stopped.”

Jesus Is Baptized by John

(Mk. 1:9–11; Lk. 3:21–22)

¹³Then Jesus came from Galilee to the Jordan River. He came to John, wanting John to baptize* him. ¹⁴But John tried to find a way to say no. He said, “Why do you come to me to be baptized? I should be baptized by you!”

¹⁵Jesus answered, “Let it be this way for now. We should do whatever God says is right.” Then John agreed.

¹⁶So Jesus was baptized. As soon as he came up out of the water, the sky opened, and he saw God’s Spirit coming down on him like a dove. ¹⁷A voice from heaven said, “This is my Son and I love him. I am very pleased with him.”

The Temptation of Jesus

(Mk. 1:12–13; Lk. 4:1–13)

4¹Then the Spirit* led Jesus into the desert. He was taken there to be tempted by the devil. ²Jesus ate nothing for 40 days and nights. After this, he was very hungry. ³The devil³ came to tempt him and said, “If you are the Son of God, tell these rocks to become bread.”

⁴Jesus answered him, “The Scriptures* say,
‘It is not just bread that keeps people alive.
Their lives depend on what God says.’”
Deuteronomy 8:3

⁵Then the devil led Jesus to the holy* city of Jerusalem and put him on a high place at the edge of the Temple* area. ⁶He said to Jesus, “If you are

¹ 3:10 trees The people who don’t obey God. They are like “trees” that will be cut down. ² 3:12 clean the grain Meaning that Jesus will separate the good people from those who are bad. ³ 4:3 The devil Literally, “The tempter.”

„Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, căci Scriptura spune:

«El va porunci îngerilor Săi să aibă grijă de tine.
Ei te vor purta pe mâinile lor,
astfel încât să nu-ți lovești piciorul de vreo piatră.»⁶ *Psalmul 91.11-12*

⁷Isus a răspuns: „Dar Scriptura mai spune și acestea:

«Să nu pui la încercare pe Domnul, Dumnezeuul tău!»⁷ *Deuteronom 6.16*

⁸Atunci, Diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte înalt și I-a arătat toate împărățiile lumii și splendoarea lor, ⁹spunându-I: „Îți voi da toate aceste lucruri, dacă vei îngenunchea și Te vei închina mie.“

¹⁰Isus a spus: „Pleacă, Satan! Căci Scriptura spune:

«Trebuie să te închini Domnului, Dumnezeului tău, și numai Lui să-I slujești!»⁸ *Deuteronom 6.13*

¹¹Atunci Diavolul L-a părăsit, iar îngerii au venit și I-au slujit.

Isus Își începe lucrarea în Galileea
(*Mc. 1.14-15; Lc. 4.14-15*)

¹²Când a aflat Isus că Ioan fusese arestat, S-a întors în Galileea. ¹³Totuși nu a rămas în Nazaret, ci a plecat să locuiască în Capernaum, care se află aproape de mare în regiunea lui Zabulon și a lui Neftali. ¹⁴Astfel s-a împlinit ce spusese Dumnezeu prin profetul* Isaia:

¹⁵„Ținutul Zabulon și ținutul Neftali, spre mare, pe malul vestic al Iordanului, Galileea națiunilor!

¹⁶ Poporul care trăiește în întuneric a văzut o lumină mare, iar pentru cei care trăiesc în ținutul întunecat al umbrei morții, a răsărit o lumină.“ *Isaia 9.1-2*

¹⁷Din acel moment, Isus a început să predice și să spună oamenilor: „Schimbați-vă inima și viața, căci Împărăția cerurilor este aproape.“

the Son of God, jump off, because the Scriptures say,

‘God will command his angels to help you, and their hands will catch you, so that you will not hit your foot on a rock.’” *Psalm 91:11-12*

⁷Jesus answered, “The Scriptures also say,

‘You must not test the Lord your God.’” *Deuteronomy 6:16*

⁸Then the devil led Jesus to the top of a very high mountain and showed him all the kingdoms of the world and all the wonderful things in them. ⁹The devil said, “If you will bow down and worship me, I will give you all these things.”

¹⁰Jesus said to him, “Get away from me, Satan*! The Scriptures say,

‘You must worship the Lord your God. Serve only him!’” *Deuteronomy 6:13*

¹¹So the devil left him. Then some angels came to Jesus and helped him.

Jesus Begins His Work in Galilee
(*Mk. 1:14-15; Lk. 4:14-15*)

¹²Jesus heard that John was put in prison, so he went back to Galilee. ¹³But he did not stay in Nazareth. He went to live in Capernaum,* a town near Lake Galilee in the area near Zebulun and Naphtali. ¹⁴He did this to give full meaning to what the prophet* Isaiah said,

¹⁵“Listen, land of Zebulun and land of Naphtali, lands by the road that goes to the sea, the area past the Jordan River— Galilee, where those from other nations live.

¹⁶ The people who live in spiritual darkness have seen a great light. The light has shined for those who live in the land that is as dark as a grave.” *Isaiah 9:1-2*

¹⁷From that time Jesus began to tell people his message: “Change your hearts and lives, because God’s kingdom* is coming soon.”

Alegerea ucenicilor*(Mc. 1.16–20; Lc. 5.1–11)*

¹⁸Pe când mergea Isus de-a lungul mării Galileii, a văzut doi frați. Simon (zis Petru) și Andrei, fratele său, aruncau plasa de pescuit în mare pentru că erau pescari. ¹⁹Isus le-a zis: „Urmați-Mă, și am să vă fac pescari de oameni.“ ²⁰Ei și-au lăsat, chiar în acel moment, plasele și L-au urmat.

²¹Isus a mers mai departe și a văzut alți doi frați: Iacov, fiul lui Zebedei și Ioan, fratele său. Ei erau în barcă împreună cu tatăl lor, Zebedei, reparându-și plasele de pescuit. Isus i-a chemat ²²și imediat ei au lăsat barca și pe tatăl lor și L-au urmat.

Isus vindecă și îi învață pe oameni*(Lc. 6.17–19)*

²³Isus a mers prin toată Galileea, învățând oamenii în sinagogile* lor, spunând oamenilor Vestea Bună* despre Împărăția cerurilor și vindecând orice fel de boală. ²⁴Vestea despre El s-a răspândit în toată Siria, așa că oamenii aduceau la El toți bolnavii care sufereau de diferite boli și dureri puternice, pe cei posedați de duhuri rele, pe cei epileptici* și pe cei paralizați, iar El îi vindeca. ²⁵Mari mulțimi de oameni Îl urmau, venind din Galileea, Decapole*, Ierusalim, Iudeea și de dincolo de Iordan.

Predica de pe munte*(Lc. 6.20–23)*

5¹Când a văzut mulțimile, Isus a urcat pe munte și după ce S-a așezat, ucenicii Săi au venit la El. ²El a început să-i învețe pe oameni, vorbindu-le astfel:

- ³„Binecuvântați sunt cei săraci în duh¹,
căci a lor este Împărăția cerurilor!
- ⁴ Binecuvântați sunt cei cu inima frântă,
căci ei vor fi mângâiați de Dumnezeu.
- ⁵ Binecuvântați sunt cei umili,
căci ei vor moșteni Țara promisă de Dumnezeu².

¹5.3 *săraci în duh* cei ce-și dau seama de sărăcia lor spirituală.
²5.5 *Țara promisă de Dumnezeu* Vezi Ps. 37.11.

Jesus Chooses Some Followers*(Mk. 1:16–20; Lk. 5:1–11)*

¹⁸As Jesus was walking by Lake Galilee, he saw two brothers, Simon (called Peter) and Simon's brother Andrew. These brothers were fishermen, and they were fishing in the lake with a net. ¹⁹Jesus said to them, "Come, follow me, and I will make you a different kind of fishermen. You will bring in people, not fish." ²⁰Simon and Andrew immediately left their nets and followed him.

²¹Jesus continued walking by Lake Galilee. He saw two other brothers, James and John, the sons of Zebedee. They were in a boat with their father Zebedee. They were preparing their nets to catch fish. Jesus told the brothers to come with him. ²²So they immediately left the boat and their father, and they followed Jesus.

Jesus Teaches and Heals the People*(Lk. 6:17–19)*

²³Jesus went everywhere in the country of Galilee. He taught in the synagogues* and told the Good News about God's kingdom.¹ And he healed all the people's diseases and sicknesses. ²⁴The news about Jesus spread all over Syria, and people brought to him all those who were sick. They were suffering from different kinds of diseases and pain. Some had demons* inside them, some suffered from seizures, and some were paralyzed. Jesus healed them all. ²⁵Large crowds followed him—people from Galilee, the Ten Towns,* Jerusalem, Judea, and the area across the Jordan River.

Jesus Teaches the People*(Lk. 6:20–23)*

5¹When Jesus saw the crowds of people there, he went up on a hill and sat down. His followers came and sat next to him. ²Then Jesus began teaching the people. He said,

- ³“What great blessings there are
for those who know they are spiritually
in need.²
God's kingdom* belongs to them.
- ⁴ What great blessings there are
for those who are sad now.
God will comfort them.
- ⁵ What great blessings there are
for those who are humble.
They will be given the land God promised.³

¹4:23 *God's kingdom* Literally, “the kingdom.” See “God's kingdom” in the Word List. ²5:3 *those ... in need* Literally, “the poor in spirit.”
³5:5 *They will ... promised* This is the meaning of these words in Ps. 37:11. Here, they probably refer to a spiritual “promised land,” but they can also mean “The earth will belong to them.”

- ⁶ Binecuvântați sunt cei înfomețați și însetați după dreptate, căci ei vor fi pe deplin săturați.
- ⁷ Binecuvântați sunt cei miloși, căci lor li se va arăta milă.
- ⁸ Binecuvântați sunt cei cu inimile curate, căci ei Îl vor vedea pe Dumnezeu.
- ⁹ Binecuvântați sunt cei ce fac pace, căci ei vor fi numiți copii ai lui Dumnezeu.
- ¹⁰ Binecuvântați sunt cei tratați rău pentru binele pe care-l fac, căci a lor este Împărăția cerurilor.“

¹¹Binecuvântați sunteți voi, cei insultați, persecutați și vorbiți de rău pentru că faceți ce este drept. ¹²Bucurați-vă, căci răsplata voastră va fi mare în ceruri. Așa au fost persecutați și profeții* care au trăit înaintea voastră.

Sarea și lumina

(Mc. 9:50; Lc. 14:34–35)

¹³Voi sunteți sarea lumii, dar dacă sarea își pierde gustul, cum va putea fi sărată din nou? Nu mai este bună decât s-o arunci pe jos, să fie călcată în picioare de oameni.

¹⁴Voi sunteți lumina lumii. O cetate așezată pe un deal nu poate fi ascunsă. ¹⁵Oamenii nu aprind lampa pentru a o acoperi cu un vas, ci o pun pe un suport pentru lampă, astfel ca ea să lumineze pentru toți cei din casă. ¹⁶Tot așa să lumineze și lumina voastră pentru ca oamenii să vadă faptele voastre bune și să-L slăvească pe Tatăl vostru care este în ceruri.

Împlinirea Legii și a Profeților

¹⁷Să nu credeți că am venit să desființez Legea sau scrierile profeților*. Nu am venit să distrug, ci să împlinesc. ¹⁸Căci vă spun adevărul: atâta timp cât vor exista cerul și pământul, nici o literă, nici măcar punctul de pe vreun „i“ nu vor dispărea din Lege, până nu se vor împlini toate lucrurile scrise în ea. ¹⁹Așa că, oricine încalcă și cea mai puțin importantă poruncă și-i învață pe oameni să facă la fel, va fi considerat cel mai mic în Împărăția cerurilor. Dar cine se supune poruncilor și-i învață și pe alții, va fi

- ⁶ What great blessings there are for those who want to do right more than anything else.¹ God will fully satisfy them.
- ⁷ What great blessings there are for those who show mercy to others. Mercy will be given to them.
- ⁸ What great blessings there are for those whose thoughts are pure. They will be with God.
- ⁹ What great blessings there are for those who work to bring peace. God will call them his sons and daughters.
- ¹⁰ What great blessings there are for those who suffer persecution for doing what is right. God’s kingdom belongs to them.

¹¹“People will insult you and hurt you. They will lie and say all kinds of evil things about you because you follow me. But when they do that, know that God will bless you. ¹²Be happy about it. Be very glad because you have a great reward waiting for you in heaven. People did these same bad things to the prophets* who lived before you.

You Are Like Salt and You Are Like Light

(Mk. 9:50; Lk. 14:34–35)

¹³“You are the salt of the earth. But if the salt loses its taste, it cannot be made salty again. Salt is useless if it loses its salty taste. It will be thrown out where people will just walk on it.

¹⁴“You are the light that shines for the world to see. You are like a city built on a hill that cannot be hidden. ¹⁵People don’t hide a lamp under a bowl. They put it on a lampstand. Then the light shines for everyone in the house. ¹⁶In the same way, you should be a light for other people. Live so that they will see the good things you do and praise your Father in heaven.

Jesus and the Old Testament Writings

¹⁷“Don’t think that I have come to destroy the law of Moses* or the teaching of the prophets.* I have come not to destroy their teachings but to give full meaning to them. ¹⁸I assure you that nothing will disappear from the law until heaven and earth are gone. The law will not lose even the smallest letter or the smallest part of a letter until it has all been done.

¹⁹“A person should obey every command in the law, even one that does not seem important.

¹ 5:6 want ... more than anything else Literally, “hunger and thirst for righteousness.”

considerat mare în Împărăția cerurilor.
²⁰Căci vă spun: dacă nu-i întreci pe învățătorii Legii și pe farisei* în devotamentul față de Dumnezeu, nu veți intra în Împărăția cerurilor!

Despre ucidere și mânie

²¹Ați auzit că străbunilor noștri li s-a spus: «Să nu ucizi!» și «Oricine comite o crimă să fie judecat.»¹ ²²Dar Eu vă spun că oricine se mânie pe cineva, va fi judecat. Și oricine insultă pe cineva va fi judecat înaintea curții Sinedriului*. Oricine spune cuiva: «Prostule!»², va da socoteală în focul iadului.

²³Deci, dacă îți aduci darul la altar și-ți amintești că o persoană are ceva împotriva ta, ²⁴lasă darul în fața altarului. Întâi, du-te și împacă-te cu acea persoană; și apoi, întoarce-te să oferi darul.

²⁵Împacă-te repede cu acuzatorul tău, cât timp vă mai aflați pe drumul spre curtea de justiție. Altfel, s-ar putea ca acuzatorul tău să te dea judecătorului, judecătorul să te dea ofițerului și să fii aruncat în închisoare. ²⁶Îți spun adevărul: nu vei ieși de acolo până nu vei plăti și ultimul ban.

Despre adulter

²⁷Ați auzit că s-a spus: «Să nu comiți adulter.»³ ²⁸Dar Eu vă spun că oricine se uită la o femeie și dorește să păcătuiască cu ea, a comis deja adulter în inima sa. ²⁹Și dacă ochiul tău drept te face să păcătuiești, scoate-l și aruncă-l, căci este mai bine pentru tine să-ți pierzi un singur mădular al corpului, decât să-ți fie aruncat în iad întregul trup. ³⁰Iar dacă mâna ta dreaptă te face să păcătuiești, tai-o și arunc-o. Căci este mai bine să-ți pierzi un mădular al corpului, decât să-ți fie aruncat în iad întregul trup.

Despre divorț

(Mt. 19:9; Mc. 10:11–12; Lc. 16:18)

³¹Ați auzit că s-a spus: «Oricine divorțează de soția sa, trebuie să-i dea un act de divorț.»⁴ ³²Dar Eu vă spun că oricine divorțează de soția sa din alt motiv decât cel al

Whoever refuses to obey any command and teaches others not to obey it will be the least important in God's kingdom.* But whoever obeys the law and teaches others to obey it will be great in God's kingdom. ²⁰I tell you that you must do better than the teachers of the law and the Pharisees.* If you are not better people than they are, you will not enter God's kingdom.

Jesus Teaches About Anger

²¹“You have heard that it was said to our people long ago, ‘You must not murder anyone.’ Any person who commits murder will be judged.’ ²²But I tell you, don’t be angry with anyone. If you are angry with others, you will be judged. And if you insult someone, you will be judged by the high court. And if you call someone a fool, you will be in danger of the fire of hell.

²³“So, what if you are offering your gift at the altar* and remember that someone has something against you? ²⁴Leave your gift there and go make peace with that person. Then come and offer your gift.

²⁵“If anyone wants to take you to court, make friends with them quickly. Try to do that before you get to the court. If you don’t, they might give you to the judge. And the judge will turn you over to a guard, who will throw you into jail. ²⁶I assure you that you will not leave there until you have paid everything you owe.

Jesus Teaches About Sexual Sin

²⁷“You have heard that it was said, ‘You must not commit adultery.’*² ²⁸But I tell you that if a man looks at a woman and wants to sin sexually with her, he has already committed that sin with her in his mind. ²⁹If your right eye makes you sin, take it out and throw it away. It is better to lose one part of your body than to have your whole body thrown into hell. ³⁰If your right hand makes you sin, cut it off and throw it away. It is better to lose one part of your body than for your whole body to go into hell.

Jesus Teaches About Divorce

(Mt. 19:9; Mk. 10:11–12; Lk. 16:18)

³¹“It was also said, ‘Any man who divorces his wife must give her a written notice of divorce.’³ ³²But I tell you that any man who divorces his wife is causing his wife to be guilty of adultery.* The only reason for a man to divorce his wife is if

¹5:21 Citat din Ex. 20:13 și Dt. 5:17. ²5:22 «Prostule!» în original: „Raca“, mai însemna și „om de nimic“. ³5:27 Citat din Ex. 20:14 și Dt. 5:18. ⁴5:31 Citat din Dt. 24:1.

¹5:21 Quote from Ex. 20:13; Deut. 5:17. ²5:27 Quote from Ex. 20:14; Deut. 5:18. ³5:31 Quote from Deut. 24:1.

infidelității, o face să comită adulter, iar cel ce se căsătorește cu ea, comite și el adulter.

Despre jurăminte

³³Ați auzit că străbunilor noștri li s-a spus: «Să nu juri fals, ci să împlinești jurămintele făcute Domnului.»¹ ³⁴Dar Eu vă spun: nu jurați deloc. Nu jurați nici pe cer, pentru că este tronul lui Dumnezeu, ³⁵nici pe pământ, pentru că pământul este al lui Dumnezeu.² Nu jurați nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea Marelui Împărat. ³⁶Și nu jurați pe capul vostru, pentru că nu puteți face un singur fir de păr alb sau negru. ³⁷Dacă vrei să spui: «Da», ar trebui să spui: «Da», iar dacă vrei să spui: «Nu», spune: «Nu». Tot ce trece dincolo de acestea vine de la Cel Rău.

Iubirea dușmanilor

(Lc. 6:29–30)

³⁸Ați auzit că s-a spus: «Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.»³ ³⁹Dar Eu vă spun: nu vă împotriviți răufăcătorului. Ci, dacă îți dă cineva o palmă peste obrazul drept, întoarce-i și celălalt obraz. ⁴⁰Și oricui încearcă să te dea în judecată și să-ți ia cămașa, lasă-i și haina. ⁴¹Dacă cineva te obligă să mergi cu el un kilometru, mergi cu el doi kilometri. ⁴²Dacă cineva îți cere un lucru, dă-i. Nu-l refuza pe cel care vrea să împrumute de la tine.

Iubiți-i pe toți oamenii

(Lc. 6:27–28, 32–36)

⁴³Ați auzit că s-a spus: «Iubește-ți aproapele⁴, dar urăște-ți dușmanii.» ⁴⁴Însă Eu vă spun: Iubiți-vă dușmanii și rugați-vă pentru cei ce vă persecută, ⁴⁵ca să fiți copiii Tatălui vostru din ceruri. El face să răsară soarele și peste oamenii buni și peste cei răi și trimite ploaia peste cei drepti și peste cei nedrepti. ⁴⁶Dacă-i iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată aveți? Chiar și vameșii* fac acest lucru, nu-i așa? ⁴⁷Iar dacă-i salutați numai pe frații voștri, ce faceți în plus față de alții? Până și păgânii fac același lucru, nu-i așa? ⁴⁸De aceea, fiți desăvârșiți, așa cum și Tatăl vostru ceresc este desăvârșit.

¹5:33 Vezi Lv. 19:12; Num. 30:2; Dt. 23:21. ²5:35 pentru că pământul este al lui Dumnezeu. lit. „pentru că este scăunelul picioarelor lui Dumnezeu“. ³5:38 Citat din Ex. 21:24; Lv. 24:20. ⁴5:43 Citat din Lv. 19:18.

his wife had sexual relations with another man. And any man who marries that divorced woman is guilty of adultery.

Jesus Teaches About Making Promises

³³“You have heard that it was said to our people long ago, ‘When you make a vow,* you must not break your promise. Keep the vows that you make to the Lord.’¹ ³⁴But I tell you, when you make a promise, don’t try to make it stronger with a vow. Don’t make a vow using the name of heaven, because heaven is God’s throne. ³⁵Don’t make a vow using the name of the earth, because the earth also belongs to him.² Don’t make a vow using the name of Jerusalem, because it too belongs to him, the great King. ³⁶And don’t even say that your own head is proof that you will keep your promise. You cannot make one hair on your head white or black. ³⁷Say only ‘yes’ if you mean ‘yes,’ and say only ‘no’ if you mean ‘no.’ If you say more than that, it is from the Evil One.*

Jesus Teaches About Fighting Back

(Lk. 6:29–30)

³⁸“You have heard that it was said, ‘An eye for an eye, and a tooth for a tooth.’³ ³⁹But I tell you, don’t fight back against someone who is mean to you. If someone hits you on the right cheek, let them hit the other cheek too. ⁴⁰If someone wants to sue you in court and take your shirt, let them have your coat too. ⁴¹If a soldier forces you to walk with him one mile,⁴ go with him two. ⁴²Give to anyone who asks you for something. Don’t refuse to give to anyone who wants to borrow from you.

Love Your Enemies

(Lk. 6:27–28, 32–36)

⁴³“You have heard that it was said, ‘Love your neighbor,⁵ and hate your enemy.’ ⁴⁴But I tell you, love your enemies. Pray for those who treat you badly. ⁴⁵If you do this, you will be children who are truly like your Father in heaven. He lets the sun rise for all people, whether they are good or bad. He sends rain to those who do right and to those who do wrong. ⁴⁶If you love only those who love you, why should you get a reward for that? Even the tax collectors* do that. ⁴⁷And if you are nice only to your friends, you are no better than anyone else. Even the people who don’t know God are nice to their friends. ⁴⁸What I am saying is that you must be perfect, just as your Father in heaven is perfect.

¹5:33 See Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21. ²5:35 the earth ... him Literally, “it is the footstool of his feet.” ³5:38 Quote from Ex. 21:24; Lev. 24:20. ⁴5:41 one mile Literally, “one million,” about 1.5km. ⁵5:43 Quote from Lev. 19:18.

Despre dărnicie

6¹Aveți grijă să nu faceți lucruri drepte în fața oamenilor numai pentru a fi văzuți de aceștia. Dacă faceți așa, nu veți fi răsplătiți de Tatăl vostru care este în ceruri.

²Deci, când dai săracilor, nu anunța dinaintea fapta ta în public, în sinagogi* sau pe stradă, așa cum fac ipocriții, ca să fie lăudați de oameni. Eu vă spun adevărul: ei și-au primit răsplata din plin. ³Ci tu, când dai săracilor, nu lăsa mâna ta stângă să știe ce face mâna ta dreaptă, ⁴pentru ca dărnicia ta să fie făcută în secret. Apoi Tatăl tău, care vede ce este făcut în secret, îți va răsplăti.

Despre rugăciune

(Lc. 11:2-4)

⁵Iar când te rogi, să nu fii ca ipocriții, cărora le place să stea și să se roage în sinagogi* și la colț de stradă, pentru ca să fie văzuți de oameni. Vă spun adevărul: și-au primit răsplata din plin. ⁶Când te rogi, intră în camera ta, încuie ușa și roagă-te Tatălui tău în secret. Atunci Tatăl tău, care vede ce faci tu în secret, îți va răsplăti.

⁷Când vă rugați, nu folosiți repetiții fără sens, așa cum fac oamenii care nu-L cunosc pe Dumnezeu. Ei cred că vor fi auziți pentru cuvintele multe pe care le spun. ⁸Așa că, să nu faceți ca ei, pentru că Tatăl vostru știe de ce aveți nevoie înainte de a-I cere voi ceva. ⁹Voi deci așa să vă rugați:

«Tatăl nostru care ești în ceruri,
Sfințit fie Numele Tău.

¹⁰ Vie Împărăția Ta.

Facă-se voia Ta, precum în cer,
așa și pe pământ.

¹¹ Pâinea noastră cea de toate zilele,
dă-ne-o nouă astăzi.

¹² Și ne iartă păcatele noastre,
așa cum și noi iertăm
celor ce au păcătuit față de noi.

¹³ Și nu ne duce în ispită,
ci scapă-ne de Cel Rău.»¹

¹⁴Căci, dacă ierțați păcatele altora, și Tatăl vostru cerească va ierta păcatele voastre.

Jesus Teaches About Giving

6¹“Be careful! When you do something good, don’t do it in front of others so that they will see you. If you do that, you will have no reward from your Father in heaven.

²“When you give to those who are poor, don’t announce that you are giving. Don’t be like the hypocrites.* When they are in the synagogues* and on the streets, they blow trumpets before they give so that people will see them. They want everyone to praise them. The truth is, that’s all the reward they will get. ³So when you give to the poor, don’t let anyone know what you are doing.¹ ⁴Your giving should be done in private. Your Father can see what is done in private, and he will reward you.

Jesus Teaches About Prayer

(Lk. 11:2-4)

⁵“When you pray, don’t be like the hypocrites.* They love to stand in the synagogues* and on the street corners and pray loudly. They want people to see them. The truth is, that’s all the reward they will get. ⁶But when you pray, you should go into your room and close the door. Then pray to your Father. He is there in that private place. He can see what is done in private, and he will reward you.

⁷“And when you pray, don’t be like the people who don’t know God. They say the same things again and again. They think that if they say it enough, their god will hear them. ⁸Don’t be like them. Your Father knows what you need before you ask him. ⁹So this is how you should pray:

‘Our Father in heaven,
we pray that your name will always
be kept holy.*

¹⁰ We pray that your kingdom* will come,
and that what you want will be done here on
earth, the same as in heaven.

¹¹ Give us the food we need for each day.

¹² Forgive our sins,
just as we have forgiven those
who did wrong to us.

¹³ Don’t let us be tempted,
but save us from the Evil One.*²

¹⁴Yes, if you forgive others for the wrongs they do to you, then your Father in heaven will also

¹ 6:13 Unele manuscrise grecești adaugă: „Căci a Ta este Împărăția și puterea și slava pentru totdeauna. Amin.”

¹ 6:3 *don't ... doing* Literally, “don’t let your left hand know what your right hand is doing.” ²6:13 Some Greek copies add: “For the kingdom and the power and the glory belong to you for ever and ever. Amen.”

¹⁵Dar dacă nu ierțați păcatele altor oameni, nici Tatăl vostru nu vă va ierța păcatele.

Despre post

¹⁶Când postiți*, nu vă luați o înfățișare tristă, cum fac ipocriții, pentru că ei își urătesc fețele pentru ca oamenii să vadă că postește. Vă spun adevărul: și-au primit răsplata din plin. ¹⁷Iar tu, când postești, aranjează-te frumos și spală-te pe față, ¹⁸pentru ca nu oamenii să te vadă că postești, ci numai Tatăl tău, care este nevăzut. Atunci, Tatăl tău care vede tot ce se face în secret, îți va răsplăti.

Dumnezeu este mai presus de bogățiile lumesti

(Lc. 12.33–34)

¹⁹Nu vă strângeți comori pe pământ, unde le pot distruge moliile și rugina și unde pot intra hoții să le fure. ²⁰Mai bine strângeți-vă comori în ceruri, unde nici moliile, nici rugina nu le pot distruge și unde hoții nu pot intra să le fure. ²¹Căci unde îți este comoara, acolo-ți este și inima.

Lumină și întuneric

(Lc. 11.34–36)

²²Ochiul este lumina trupului. Dacă ochiul tău este bun, tot trupul îți va fi plin de lumină. ²³Dar dacă ochiul îți este rău, atunci tot trupul îți va fi întunecat. Căci, dacă singura lumină pe care o ai este întunericul, cât de mare trebuie să fie acest întuneric!

Cine poate sluji la doi stăpâni?

(Lc. 16.13)

²⁴Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni, pentru că fie îl va urî pe unul și îl va iubi pe celălalt, fie îi va fi devotat unuia și îl va disprețui pe celălalt. Nu puteți sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona¹.

Împărăția lui Dumnezeu

(Lc. 12.22–34)

²⁵De aceea vă spun: Nu vă îngrijorați pentru mâncarea și băutura de fiecare zi sau pentru îmbrăcăminte. Cu siguranță, viața înseamnă mai mult decât mâncare, iar trupul înseamnă mai mult decât îmbrăcăminte. ²⁶Priviți păsările cerului! Ele nu seamănă, nu seceră și nici nu strâng grânele în hambare; și totuși, Tatăl vostru cerească le hrănește. Nu sunteți voi, oare, mult mai de

¹6.24 *Mamona* cuvânt evreiesc pentru „bogății“.

forgive your wrongs. ¹⁵But if you don't forgive others, then your Father in heaven will not forgive the wrongs you do.

Jesus Teaches About Fasting

¹⁶“When you fast,* don't make yourselves look sad like the hypocrites.* They put a suffering look on their faces so that people will see they are fasting. The truth is, that's all the reward they will get. ¹⁷So when you fast, wash your face and make yourself look nice. ¹⁸Then no one will know you are fasting, except your Father, who is with you even in private. He can see what is done in private, and he will reward you.

You Cannot Serve Two Masters

(Lk. 12:33–34; 11:34–36; 16:13)

¹⁹“Don't save treasures for yourselves here on earth. Moths and rust will destroy them. And thieves can break into your house and steal them. ²⁰Instead, save your treasure in heaven. The treasures in heaven cannot be destroyed by moths or rust. Thieves cannot break in and steal them. ²¹Your heart will be where your treasure is.

²²“The only source of light for the body is the eye. If you look at people and want to help them, you will be full of light.* ²³But if you look at people in a selfish way, you will be full of darkness.* And if the only light you have is really darkness, you have the worst kind of darkness.¹

²⁴“You cannot serve two masters at the same time. You will hate one and love the other, or you will be loyal to one and not care about the other. You cannot serve God and Money² at the same time.

Put God's Kingdom First

(Lk. 12:22–34)

²⁵“So I tell you, don't worry about the things you need to live—what you will eat, drink or wear. Life is more important than food, and the body is more important than what you put on it. ²⁶Look at the birds. They don't plant, harvest or save food in barns, but your heavenly Father feeds

¹ 6:23 Literally, “²²The lamp of the body is the eye. So, if your eye is pure, your whole body will be full of light. ²³But if your eye is evil, your whole body will be dark. So, if the light in you is darkness, how much is the darkness.” ² 6:24 *Money* Or, *mamona*, an Aramaic word meaning “wealth.”

preț decât ele? ²⁷Care dintre voi își poate prelungi viața cu un ceas, îngrijorându-se?

²⁸Atunci de ce vă îngrijorați pentru haine? Gândiți-vă la florile de pe câmp. Vedeți cum cresc! Ele nici nu muncesc și nici nu țes. ²⁹Dar eu vă spun că însuși Solomon, cu toată splendoarea sa, nu s-a îmbrăcat ca ele. ³⁰Și dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba de pe câmp, care astăzi este, dar mâine va fi aruncată în cuptor, nu vă va îmbrăca El cu mult mai mult pe voi, oameni a căror credință este atât de mică? ³¹Așa că nu vă îngrijorați spunând: «Ce vom mânca?» sau: «Ce vom bea?» sau: «Cu ce ne vom îmbrăca?» ³²Doar cei care nu-L cunosc pe Dumnezeu își fac griji pentru asemenea lucruri. Tatăl vostru cereșc știe că aveți nevoie de toate aceste lucruri. ³³Deci preocupați-vă mai întâi de Împărăția lui Dumnezeu și de dreptatea pe care-o cere El, și toate acestea vă vor fi date pe deasupra. ³⁴Nu vă îngrijorați pentru ziua de mâine, căci ea va avea grijile ei. Fiecare zi cu grijile ei.

Despre judecată

(Lc. 6:37–38, 41–42)

7¹Nu-i judecați pe alții, pentru a nu fi judecați, la rândul vostru, de Dumnezeu. ²Căci veți fi judecați în același fel în care îi judecați voi pe alții, iar cu măsura cu care măsurați veți fi, la rândul vostru, măsurați. ³De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău și nu vezi bârna din ochiul tău? ⁴Cum poți să-i spui fratelui tău: «Lasă-mă să-ți scot paiul din ochi!», când tu ai o bârnă în ochi? ⁵Ipocritule, scoate-ți întâi bârna din ochiul tău pentru a vedea clar să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

⁶Nu dați câinilor ce e sfânt și nu aruncați perlele voastre la porci. Pentru că porcii le vor călca în picioare, iar câinii se vor întoarce și vă vor sfâșia.

Cereți și vi se va da

(Lc. 11:9–13)

⁷Cereți, și vi se va da; căutați, și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. ⁸Căci oricine cere primește. Cine caută găsește și celui ce bate i se va deschide.

them. Don't you know you are worth much more than they are? ²⁷You cannot add any time to your life by worrying about it.

²⁸“And why do you worry about clothes? Look at the wildflowers in the field. See how they grow. They don't work or make clothes for themselves. ²⁹But I tell you that even Solomon, the great and rich king, was not dressed as beautifully as one of these flowers. ³⁰If God makes what grows in the field so beautiful, what do you think he will do for you? It's just grass—one day it's alive, and the next day someone throws it into a fire. But God cares enough to make it beautiful. Surely he will do much more for you. Your faith is so small!

³¹“Don't worry and say, ‘What will we eat?’ or ‘What will we drink?’ or ‘What will we wear?’ ³²That's what those people who don't know God are always thinking about. Don't worry, because your Father in heaven knows that you need all these things. ³³What you should want most is God's kingdom* and doing what he wants you to do. Then he will give you all these other things you need. ³⁴So don't worry about tomorrow. Each day has enough trouble of its own. Tomorrow will have its own worries.

Be Careful About Criticizing Others

(Lk. 6:37–38, 41–42)

7¹“Don't judge others, and God will not judge you. ²If you judge others, you will be judged in the same way you judge them. God will treat you just like you treat others.

³“Why do you notice the small piece of dust that is in your friend's eye, but you don't notice the big piece of wood that is in your own? ⁴Why do you say to your friend, ‘Let me take that piece of dust out of your eye?’ Look at yourself first! You still have that big piece of wood in your own eye. ⁵What a hypocrite* you are! First, take the wood out of your own eye. Then you will see clearly to take the dust out of your friend's eye.

⁶“Don't give something that is holy* to dogs. They will only turn and hurt you. And don't throw your pearls to pigs. They will only step on them.

Ask God for What You Need

(Lk. 11:9–13)

⁷“Continue to ask, and God will give to you. Continue to search, and you will find. Continue to knock, and the door will open for you. ⁸Yes, whoever continues to ask will receive. Whoever continues to look will find. And whoever continues to knock will have the door opened for them.

⁹Dacă fiul vostru ar cere o bucată de pâine, nici unul dintre voi, care sunteți tați, nu i-ați da o piatră, nu-i așa? ¹⁰Iar dacă ar cere un pește, nu i-ați da un șarpe, nu-i așa? ¹¹Deci dacă voi înșivă, care sunteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu atât mai mult Tatăl vostru din ceruri va da lucruri bune celor ce I le cer.

Cea mai importantă regulă

¹²De aceea, faceți pentru alții tot ce ați vrea să facă ei pentru voi. Acesta este înțelesul Legii și al învățăturilor profeților*.

Calea spre cer și calea spre iad

(Lc. 13:24)

¹³Intrați pe poarta îngustă, pentru că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei ce intră pe ea. ¹⁴Dar îngustă este poarta și plină de greutate este calea care duce spre viață și puțini sunt cei ce o găsesc.

Fiți atenți la faptele oamenilor

(Lc. 6:43–44; 13:25–27)

¹⁵Feriți-vă de falșii profeți*. Ei vin la voi în chip de oi, dar pe dinăuntru sunt lupi nemiloși. ¹⁶Îi veți recunoaște după ceea ce fac. Pot culege oamenii struguri din spini sau smochine din măcăciuni? ¹⁷Tot astfel, orice pom bun face roade bune, însă pomul rău face roade rele. ¹⁸Un pom bun nu poate face fructe rele și nici un pom rău nu poate face fructe bune. ¹⁹Fiecare pom care nu face roade bune este tăiat și aruncat în foc. ²⁰Deci vă spun că-i veți recunoaște după ceea ce fac.

²¹Nu oricine-Mi va zice: «Doamne, Doamne!» va intra în Împărăția cerurilor, ci doar cel ce va face voia Tatălui Meu din ceruri. ²²Mulți Îmi vor spune în ziua aceea: «Doamne, Doamne, n-am vorbit noi în Numele Tău? Nu am scos noi demoni* în Numele Tău? Și nu am făcut noi minuni* în Numele Tău?» ²³Atunci le voi spune deschis: «Niciodată nu v-am cunoscut. Plecați de lângă Mine, nelegiuților!»

Un om înțelept și un om nechibzuit

(Lc. 6:47–49)

²⁴Așa că, oricine aude aceste cuvinte ale Mele și ascultă de ele este ca un om

⁹“Do any of you have a son? If he asked for bread, would you give him a rock? ¹⁰Or if he asked for a fish, would you give him a snake? Of course not! ¹¹Even you bad people know how to give good things to your children. So surely your heavenly Father will give good things to those who ask him.

A Very Important Rule

¹²“Do for others what you would want them to do for you. This is the meaning of the law of Moses* and the teaching of the prophets.*

The Way to Heaven and the Way to Hell

(Lk. 13:24)

¹³“You can enter true life only through the narrow gate. The gate to hell is very wide, and there is plenty of room on the road that leads there. Many people go that way. ¹⁴But the gate that opens the way to true life is narrow. And the road that leads there is hard to follow. Only a few people find it.

What People Do Shows What They Are

(Lk. 6:43–44; 13:25–27)

¹⁵“Be careful of false prophets.* They come to you and look gentle like sheep. But they are really dangerous like wolves. ¹⁶You will know these people because of what they do. Good things don’t come from bad people, just as grapes don’t come from thornbushes, and figs don’t come from thorny weeds. ¹⁷In the same way, every good tree produces good fruit, and bad trees produce bad fruit. ¹⁸A good tree cannot produce bad fruit, and a bad tree cannot produce good fruit. ¹⁹Every tree that does not produce good fruit is cut down and thrown into the fire. ²⁰You will know these false people by what they do.¹

²¹“Not everyone who says I am their Lord will enter God’s kingdom.* The only people who will enter are those who do what my Father in heaven wants. ²²On the last day many people will say to me, ‘You are our Lord! We spoke for you. And for you we forced out demons* and did many miracles.*’ ²³Then I will tell those people clearly, ‘Get away from me, you people who do wrong. I never knew you.’

Two Kinds of People

(Lk. 6:47–49)

²⁴“Whoever hears these teachings of mine and obeys them is like a wise man who built his house

¹7:20 by what they do Literally, “by their fruits.”

prevăzător care și-a zidit casa pe stâncă. ²⁵A venit ploaia, apele s-au ridicat, vântul a suflat, izbind în casă. Dar casa nu s-a prăbușit pentru că avea temelie pe stâncă. ²⁶Însă oricine aude cuvintele Mele și nu ascultă de ele este ca un om fără minte care și-a zidit casa pe nisip. ²⁷A venit ploaia, apele s-au ridicat, vântul a suflat și a izbit casa. Și aceasta s-a prăbușit cu zgomot mare.“

²⁸Când a terminat Isus de spus aceste cuvinte, mulțimile au rămas uimite de învățătura Lui, ²⁹căci El îi învăța ca o persoană cu autoritate, nu cum îi învățau învățătorii Legii.

Isus vindecă un bolnav de lepră

(Mc. 1.40–45; Lc. 5.12–16)

8¹Când a coborât Isus de pe munte, o mare mulțime de oameni L-a urmat. ²Atunci a venit la Isus un lepros, a îngenunchiat în fața Lui și a spus: „Doamne, dacă vrei, poți să mă vindeci.“

³Atunci Isus a întins mâna și l-a atins, spunându-i: „Da, vreau. Fii vindecat!“ Și el s-a vindecat imediat de lepră*. ⁴Apoi Isus i-a zis: „Nu spune nimănui ce ți s-a întâmplat. Mai bine du-te și arată-te preotului.¹ Apoi adu darul pe care l-a poruncit Moise drept mărturie a vindecării voastre înaintea oamenilor.“

Vindecarea slujitorului unui centurion

(Lc. 7.1–10; Ioan 4.43–54)

⁵În timp ce Isus intra în Capernaum, un centurion* roman s-a apropiat și L-a implorat să-l ajute. ⁶I-a spus: „Doamne, slujitorul meu este acasă, în pat. Este paralizat și are dureri mari.“

⁷Atunci Isus i-a spus centurionului: „Voi veni și-l voi vindeca.“

⁸Centurionul l-a răspuns: „Doamne, nu merit să vii în casa mea. Poruncește doar și slujitorul meu va fi vindecat. ⁹Știu asta pentru că sunt un om sub autoritate și am soldați sub comanda mea. Îi spun unui soldat: «Du-te!» și se duce. Îi spun altuia: «Vino!» și vine. Și sclavului meu îi spun: «Fă lucrul acesta!» și el îl face.“

¹⁰Când a auzit Isus aceste lucruri, a rămas uimit și le-a spus celor care-L urmau: „Vă spun adevărul: nu am găsit nicăieri în Israel o credință atât de mare. ¹¹Și vă mai spun că mulți vor veni de la răsărit și de la

¹ 8.4 arată-te preotului Legea lui Moise stipula că un lepros trebuia să arate preotului că s-a vindecat.

on rock. ²⁵It rained hard, and the floods came. The winds blew and beat against that house. But it did not fall because it was built on rock.

²⁶“Whoever hears these teachings of mine and does not obey them is like a foolish man who built his house on sand. ²⁷It rained hard, the floods came, the winds blew and beat against that house. And it fell with a loud crash.”

²⁸When Jesus finished speaking, the people were amazed at his teaching. ²⁹He did not teach like their teachers of the law. He taught like someone who has authority.

Jesus Heals a Sick Man

(Mk. 1:40–45; Lk. 5:12–16)

8¹Jesus came down from the hill, and a large crowd followed him. ²Then a man sick with leprosy* came to him. The man bowed down before Jesus and said, “Lord, you have the power to heal me if you want.”

³Jesus touched the man. He said, “I want to heal you. Be healed!” Immediately the man was healed from his leprosy. ⁴Then Jesus said to him, “Don’t tell anyone about what happened. Go and show yourself to the priest.¹ And offer the gift that Moses* commanded for people who are made well. This will show everyone that you are healed.”

Jesus Heals an Officer’s Servant

(Lk. 7:1–10; Jn. 4:43–54)

⁵Jesus went to the city of Capernaum. When he entered the city, an army officer* came to him and begged for help. ⁶The officer said, “Lord, my servant is very sick at home in bed. He can’t move his body and has much pain.”

⁷Jesus said to the officer, “I will go and heal him.”

⁸The officer answered, “Lord, I am not good enough for you to come into my house. You need only to give the order, and my servant will be healed. ⁹I know this, because I understand authority. There are people who have authority over me, and I have soldiers under my authority. I tell one soldier, ‘Go,’ and he goes. I tell another soldier, ‘Come,’ and he comes. I say to my servant, ‘Do this,’ and my servant obeys me.”

¹⁰When Jesus heard this, he was amazed. He said to those who were with him, “The truth is, this man has more faith than anyone I have found, even in Israel.* ¹¹Many people will come from the east and from the west. These people will sit and

¹ 8:4 show yourself to the priest The law of Moses said a priest must decide when a person with leprosy was well.

apus și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov* în Împărăția cerurilor. ¹²Iar cei pentru care a fost pregătită Împărăția vor fi aruncați afară în întuneric, unde sunt plânsete și scrâșnet de dinți.“

¹³Apoi Isus i-a spus centurionului: „Du-te și să ți se împlinescă după credința ta.“ Iar slujitorul său s-a vindecat chiar în acel moment.

Isus vindecă mulți bolnavi; soacra lui Petru
(Mc. 1:29-34; Lc. 4:38-41)

¹⁴Când a ajuns Isus acasă la Petru, a găsit-o pe soacra acestuia întinsă pe pat, cu febră mare. ¹⁵El i-a atins mâna, iar febra a lăsat-o. Apoi ea s-a ridicat și a început să-I slujească.

¹⁶Seara, I-au adus lui Isus mulți oameni posedați de duhuri rele. Și, cu o poruncă, Isus a alungat duhurile rele și i-a vindecat pe toți cei bolnavi. ¹⁷Acestea s-au întâmplat pentru a se împlini tot ce fusese spus de către Dumnezeu prin profetul* Isaia:

„Și a luat asupra Lui suferințele noastre și a purtat bolile noastre.“ *Isaia 53.4*

Cum să-L urmăm pe Isus
(Lc. 9:57-62)

¹⁸Când a văzut Isus mulțimea din jurul Lui, a poruncit ucenicilor să treacă de cealaltă parte a mării. ¹⁹Un învățător al Legii s-a apropiat de El și i-a spus: „Învățătorule, Te voi urma oriunde vei merge.“

²⁰Atunci Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini și păsările au cuiburi, dar Fiul omului* nu are unde să-și așeze capul.“

²¹Alt ucenic i-a spus: „Doamne, dă-mi voie mai întâi să mă duc și să-mi îngrop tatăl.“

²²Însă Isus i-a spus: „Urmează-Mă și lasă-i pe morți să-și îngroape morții.“

Isus liniștește furtuna
(Mc. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³Isus S-a urcat într-o barcă, iar ucenicii Săi L-au însoțit. ²⁴Atunci a început pe mare o furtună atât de puternică, încât barca era acoperită de valuri. Isus dormea. ²⁵Ucenicii s-au apropiat de El și L-au trezit, spunându-I: „Doamne, salvează-ne, fiindcă pierim!“

²⁶El le-a spus: „De ce sunteți atât de fricoși, oameni cu credință puțină?“ Apoi S-a sculat, a muștră vânturile și marea, și s-a lăsat o liniște adâncă.

eat with Abraham,* Isaac,* and Jacob* in God’s kingdom.* ¹²And those who should have the kingdom will be thrown out. They will be thrown outside into the darkness, where people will cry and grind their teeth with pain.”

¹³Then Jesus said to the officer, “Go home. Your servant will be healed the way you believed he would.” Right then his servant was healed.

Jesus Heals Many People
(Mk. 1:29-34; Lk. 4:38-41)

¹⁴Jesus went to Peter’s house. He saw that Peter’s mother-in-law was in bed with a high fever. ¹⁵He touched her hand, and the fever left her. Then she stood up and began to serve him.

¹⁶That evening people brought to Jesus many people who had demons* inside them. He spoke and the demons left the people. He healed all those who were sick. ¹⁷So Jesus made clear the full meaning of what Isaiah the prophet* said,

“He took away our diseases and carried away our sicknesses.” *Isaiah 53:4*

Following Jesus
(Lk. 9:57-62)

¹⁸When Jesus saw the crowd around him, he told his followers to go to the other side of the lake. ¹⁹Then a teacher of the law came to him and said, “Teacher, I will follow you any place you go.”

²⁰Jesus said to him, “The foxes have holes to live in. The birds have nests. But the Son of Man* has no place to rest.”

²¹Another of Jesus’ followers said to him, “Lord, I will follow you too, but let me go and bury my father first.”

²²But Jesus said to him, “Follow me, and let those who are dead bury their own dead.”

Jesus’ Followers See His Power
(Mk. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

²³Jesus got into a boat, and his followers went with him. ²⁴After the boat left the shore, a very bad storm began on the lake. The waves covered the boat. But Jesus was sleeping. ²⁵The followers went to him and woke him. They said, “Lord, save us! We will drown!”

²⁶Jesus answered, “Why are you afraid? You don’t have enough faith.” Then he stood and gave a command to the wind and the waves. The wind stopped, and the lake became very calm.

²⁷Oamenii erau uimiți și spuneau: „Ce fel de om este acesta, de-L ascultă până și vânturile și marea?”

Isus scoate duhurile rele

(Mc. 5:1–20; Lc. 8:26–39)

²⁸Când a ajuns Isus de partea cealaltă a mării, în ținutul gadarenilor*, L-au întâmpinat doi oameni posedați de demoni* care ieșiseră dintre morminte. Erau așa de periculoși, încât nimeni nu putea să treacă pe drumul acela. ²⁹Ei strigau: „Ce vrei de la noi, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit să ne chiniești înainte de vreme?”

³⁰Departa de ei era o turmă mare de porci care pășteau. ³¹Așa că duhurile rele L-au rugat: „Dacă ne scoți afară din acești oameni, lasă-ne să ne ducem în turma de porci!”

³²Și Isus le-a spus: „Duceți-vă!” Și au ieșit afară și s-au dus în turma de porci. Apoi întreaga turmă s-a repezit în jos, de pe malul prăpăstios, și s-a înecat în mare. ³³Cei ce îi păzeau au fugit în cetate și au spus tot ceea ce se întâmplase cu porcii și cu oamenii posedați de demoni. ³⁴Astfel, toată cetatea a venit să-L întâlnească pe Isus. Și când L-au văzut, L-au rugat să plece din ținutul lor.

Vindecarea unui om paralizat

(Mc. 2:1–12; Lc. 5:17–26)

9¹Isus S-a urcat într-o barcă, a trecut marea și a ajuns în cetatea Sa. ²Acolo I-au adus un om paralizat, care era întins pe un pat. Când le-a văzut Isus credința, i-a spus celui paralizat: „Curaj, copilul Meu! Păcatele îți sunt iertate.”

³Atunci, unii dintre învățătorii Legii și-au zis: „Acest om Îl insultă pe Dumnezeu prin cuvintele sale.”

⁴De vreme ce Isus le cunoștea gândurile, le-a spus: „De ce aveți gânduri rele în inimile voastre? ⁵Ce este mai ușor? Să spui: «Păcatele îți sunt iertate» sau să spui: «Ridică-te și mergi»? ⁶Vă voi arăta că Fiul omului* are putere pe pământ să ierte păcatele.” Apoi i-a spus celui paralizat: „Ridică-te, ia-ți patul și du-te acasă.”

²⁷The men were amazed. They said, “What kind of man is this? Even the wind and the water obey him!”

Jesus Sends Demons Out of Two Men

(Mk. 5:1–20; Lk. 8:26–39)

²⁸Jesus arrived at the other side of the lake in the country of the Gadarene¹ people. There, two men who had demons* inside them came to him. They lived in the burial caves and were so dangerous that no one could use the road by those caves. ²⁹They came to Jesus and shouted, “What do you want with us, Son of God? Did you come here to punish us before the right time?”

³⁰Near that place there was a large herd of pigs feeding. ³¹The demons begged Jesus, “If you make us leave these men, please send us into that herd of pigs.”

³²Jesus said to them, “Go!” So the demons left those men and went into the pigs. Then the whole herd of pigs ran down the hill into the lake, and all were drowned. ³³The men who had the work of caring for the pigs ran away. They went into town and told the people everything that happened, especially about the men who had the demons. ³⁴Then the whole town went out to see Jesus. When the people saw him, they begged him to leave their area.

Jesus Heals a Crippled Man

(Mk. 2:1–12; Lk. 5:17–26)

9¹Jesus got into a boat and went back across the lake to his own town. ²Some people brought to him a man who was paralyzed and was lying on a mat. Jesus saw that these people had much faith. So he said to the paralyzed man, “Young man, you’ll be glad to hear this. Your sins are forgiven.”

³Some of the teachers of the law heard what Jesus said. They said to themselves, “What an insult to God for this man to say that!”

⁴Jesus knew they were thinking this. So he said, “Why are you thinking such evil thoughts? ^{5–6}The Son of Man* has power on earth to forgive sins. But how can I prove this to you? Maybe you are thinking it was easy for me to say, ‘Your sins are forgiven.’ There’s no proof that it really happened. But what if I say to the man, ‘Stand up and walk’? Then you will be able to see that I really have this power.” So Jesus said to the paralyzed man, “Stand up. Take your mat and go home.”

¹8:28 *Gadarene* From Gadara, an area southeast of Lake Galilee.

⁷Cel paralizat s-a sculat și s-a dus acasă.
⁸Când au văzut mulțimile aceste lucruri, s-au înspăimântat și L-au slăvit pe Dumnezeu pentru că a dat oamenilor o astfel de putere.

Matei îl urmează pe Isus

(Mc. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹Plecând de acolo, Isus a văzut un om, pe nume Matei, care stătea în locul unde se strâneau taxele și i-a spus: „Urmează-Mă!” Matei s-a ridicat și L-a urmat.

¹⁰Pe când Isus lua masa acasă la Matei, au mai venit mulți alți vameși* și păcătoși, care au stat la masă cu El și cu ucenicii Săi.

¹¹Când au văzut fariseii* acest lucru, au început să-i întrebe pe ucenici: „De ce mănâncă Învățătorul vostru împreună cu vameșii și păcătoșii?”

¹²Când a auzit Isus aceste cuvinte, le-a spus: „Nu oamenii sănătoși au nevoie de doctor, ci oamenii bolnavi. ¹³Așa că duceți-vă și învățați ce înseamnă: «Milă voiesc, și nu jertfă!»¹ Căci nu am venit să-i chem pe cei drepecți, ci pe cei păcătoși.”

Isus nu este un simplu profet

(Mc. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴Atunci ucenicii lui Ioan* s-au apropiat și L-au întrebat: „De ce noi și fariseii* postim* adesea, iar ucenicii Tăi nu postesc?”

¹⁵Isus le-a spus: „Nuntașii nu se pot întrista când mirele este cu ei, nu-i așa? Dar vor veni zile când mirele nu va mai fi cu ei și atunci ei vor posti.

¹⁶Nimeni nu coase un petic de stofă nouă la o haină veche, căci peticul ar trage din haină și ruptura s-ar mări. ¹⁷Și nici nu se pune vin nou în burdufuri vechi, căci dacă se va face așa, burdufurile vor plesni, vinul se va vărsa, iar burdufurile vor fi distruse. De aceea, oamenii pun vinul nou în burdufuri noi și se păstrează amândouă.”

Isus redă viața unei fetițe și vindecă o femeie bolnavă

(Mc. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸În timp ce Isus spunea aceste lucruri, un conducător al sinagogii* a venit la El, a îngenuncheat înaintea Sa și I-a spus: „Fiica

¹9:13 Citat din Osea 6:6.

⁷The man stood up and went home. ⁸The people saw this and they were amazed. They praised God for letting someone have such power.

Matthew (Levi) Follows Jesus

(Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹When Jesus was leaving, he saw a man named Matthew sitting at the place for collecting taxes. Jesus said to him, “Follow me.” So he got up and followed Jesus.

¹⁰Jesus ate dinner at Matthew’s house. Many tax collectors* and others with bad reputations came and ate with him and his followers. ¹¹The Pharisees* saw that Jesus was eating with these people. They asked his followers, “Why does your teacher eat with tax collectors and other sinners?”

¹²Jesus heard them say this. So he said to them, “It is the sick people who need a doctor, not those who are healthy. ¹³I will tell you something. Go and learn what it means: ‘I don’t want animal sacrifices; I want you to show kindness to people.’¹ I did not come to invite good people. I came to invite sinners.”

Jesus Is Not Like Other Religious Leaders

(Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴Then the followers of John* came to Jesus and said, “We and the Pharisees* fast* often, but your followers don’t ever fast. Why?”

¹⁵Jesus answered, “At a wedding the friends of the bridegroom* are not sad while he is with them. They cannot fast then. But the time will come when the bridegroom will be taken from them. Then they will fast.

¹⁶“When someone sews a patch over a hole in an old coat, they never use a piece of cloth that has not already been shrunk. If they do, the patch will shrink and pull away from the coat. Then the hole will be worse. ¹⁷Also, people never pour new wine into old wineskins.* They would break, the wine would spill out, and the wineskins would be ruined. People always put new wine in new wineskins, which won’t break, and the wine stays good.”

Jesus Gives Life to a Dead Girl and Heals a Sick Woman

(Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸While Jesus was still talking, a leader of the synagogue* came to him. The leader bowed down before him and said, “My daughter has just died.

¹9:13 Quote from Hos. 6:6.

mea tocmai a murit. Dar vino și pune-Ți mâna peste ea și va trăi din nou.“

¹⁹Isus S-a ridicat și a plecat cu el, împreună cu ucenicii Săi.

²⁰Acolo era o femeie care suferea de doi-sprezece ani de o hemoragie puternică. Venind din spate, ea I-a atins tivul hainei, ²¹pentru că își spunea încontinuu: „De-aș putea doar să-I ating haina, mă voi vindeca!“

²²Isus S-a întors și văzând-o, i-a spus: „Curaj, femeie! Credința ta te-a vindecat.“ Iar femeia s-a vindecat chiar în clipa aceea.

²³Când Isus a ajuns acasă la conducătorul sinagogii, i-a găsit acolo pe cântăreții din fluier care urmau să cânte la înmormântare. Și mai erau și mulți alți oameni care făceau mult zgomot. ²⁴Isus a spus: „Plecați de aici! Căci fata nu este moartă, ci doarme!“ Însă ei au început să râdă de El. ²⁵După ce a fost scoasă afară mulțimea, Isus a intrat, a luat-o pe fată de mână și ea s-a ridicat. ²⁶Iar vestea s-a răspândit în tot ținutul acela.

Isus vindecă doi orbi

²⁷După ce Isus a plecat de acolo, doi orbi L-au urmat strigând: „Ai milă de noi, Fiul lui David!“

²⁸Când a intrat în casă, orbii s-au apropiat de El și Isus le-a spus: „Credeti că pot să vă vindec?“ Ei au răspuns: „Da, Doamne!“

²⁹Atingându-le ochii, Isus le-a spus: „Să vi se facă după credința voastră.“ ³⁰Și vederea le-a revenit. Apoi Isus le-a poruncit: „Să nu spuneți nimănui nimic!“ ³¹Dar ei au plecat și au răspândit vestea în tot ținutul acela.

³²Pe când cei doi plecau, niște oameni I-au adus un mut posedat de demon. ³³După ce a fost scos demonul din el, mutul a început să vorbească. Mulțimile au rămas uimite și spuneau: „Nu s-a mai văzut nici odată așa ceva în Israel!“

³⁴Dar fariseii* ziceau: „Prin puterea prințului demonilor scoate El demoni!“

Lui Isus I se face milă de oameni

³⁵Isus străbătea toate cetățile și satele, învățând oamenii în sinagogile* lor, aducându-le Vestea Bună¹ despre Împărăția lui Dumnezeu și vindecând orice fel de boală și

But if you will come and touch her with your hand, she will live again.”

¹⁹So Jesus and his followers went with the man.

²⁰On the way, there was a woman who had been bleeding for twelve years. She came close behind Jesus and touched the bottom of his coat. ²¹She was thinking, “If I can touch his coat, I will be healed.”

²²Jesus turned and saw the woman. He said, “Be happy, dear woman. You are made well because you believed.” Then the woman was healed.

²³Jesus continued going with the Jewish leader and went into the leader’s house. He saw people there who make music for funerals. And he saw a crowd of people crying loudly. ²⁴Jesus said, “Go away. The girl is not dead. She is only sleeping.” But the people laughed at him. ²⁵After the people were put out of the house, Jesus went into the girl’s room. He held the girl’s hand, and the girl stood up. ²⁶The news about this spread all around the area.

Jesus Heals More People

²⁷As Jesus was going away from there, two blind men followed him. They said loudly, “Show kindness to us, Son of David.”

²⁸Jesus went inside, and the blind men went with him. He asked them, “Do you believe that I am able to make you see again?” They answered, “Yes, Lord, we believe.”

²⁹Then Jesus touched their eyes and said, “You believe that I can make you see again, so it will happen.” ³⁰Then the men were able to see. Jesus gave them a strong warning. He said, “Don’t tell anyone about this.” ³¹But they left and spread the news about Jesus all around that area.

³²As these two men were leaving, some people brought another man to Jesus. This man could not talk because he had a demon* inside him. ³³Jesus forced the demon out, and the man was able to talk. The people were amazed and said, “We have never seen anything like this in Israel.”

³⁴But the Pharisees* said, “The ruler of demons is the one that gives him power to force demons out.”

Jesus Feels Sorry for the People

³⁵Jesus traveled through all the towns and villages. He taught in their synagogues* and told people the Good News about God’s kingdom.¹ He healed all kinds of diseases and sicknesses.

¹ 9.35 *Vestea Bună* vestea că Dumnezeu a pregătit un mijloc prin care omul poate fi iertat de păcate și poate trăi etern cu Dumnezeu.

¹ 9:35 *God’s kingdom* Literally, “the kingdom.” See “God’s kingdom” in the Word List.

suferință. ³⁶Când Isus a văzut mulțimile de oameni, I s-a făcut milă de ei, pentru că erau istoviți și neajutorați, ca oile fără păstor. ³⁷Atunci le-a spus ucenicilor Săi: „Secerișul este mare, însă lucrătorii sunt puțini; ³⁸așa că rugați pe Domnul secerișului să trimită lucrători la secerișul Său.“

Isus trimite apostolii

(Mc. 3:13–19; 6:7–13; Lc. 6:12–16; 9:1–6)

10 ¹Isus i-a chemat la El pe cei doisprezece ucenici ai Săi și le-a dat putere să scoată duhurile rele și să vindece orice fel de dureri și de boli. ²Acestea erau numele celor doisprezece apostoli*: cel dintâi, Simon (zis Petru) și fratele său, Andrei; Iacov, fiul lui Zebedei și fratele lui, Ioan; ³Filip și Bartolomeu; Toma și Matei, vameșul; Iacov, fiul lui Alfeu și Tadeu; ⁴Simon Zelotul* și Iuda Iscarioteanul, care L-a trădat.

⁵Pe aceștia doisprezece i-a trimis Isus, poruncindu-le: „Nu mergeți în ținuturile locuite de neevrei și nu intrați în vreo cetate samariteană. ⁶Ci duceți-vă mai degrabă la oile pierdute ale Israelului ⁷și predicați spunând: «Împărăția cerurilor este aproape.» ⁸Vindecați-i pe cei bolnavi, înviați-i pe cei morți, vindecați-i pe leproși și scoateți demonii. Fără plată ați primit aceste binecuvântări, fără plată să dați. ⁹Nu luați nici aur, nici argint, nici aramă în brăiele voastre. ¹⁰Nu luați cu voi traistă pentru drum, nici haine de schimb, nici sandale în plus, nici toiag. Vă spun acest lucru pentru că lucrătorul merită să primească lucrurile de care are nevoie.

¹¹Când intrați într-o cetate sau într-un sat, aflați cine este vrednic să vă primească și stați la el până la plecare. ¹²Când intrați în casa aceea, salutați-i pe cei ce locuiesc acolo. ¹³Dacă acea casă este vrednică, pacea voastră să rămână cu ea, iar dacă nu este vrednică, luați-vă înapoi salutul de pace. ¹⁴Dacă cineva nu vă primește sau nu vă ascultă cuvintele, plecați din casa sau din cetatea aceea și scuturați-vă praful de pe picioare. ¹⁵Vă spun adevărul: în Ziua judecării, va fi mai ușor de îndurat pentru locuitorii Sodomei și Gomorei*, decât pentru cetatea aceea.

³⁶Jesus saw the many people and felt sorry for them because they were worried and helpless—like sheep without a shepherd to lead them. ³⁷Jesus said to his followers, “There is such a big harvest of people to bring in. But there are only a few workers to help harvest them. ³⁸God owns the harvest. Ask him to send more workers to help gather his harvest.”

Jesus Sends His Apostles on a Mission

(Mk. 3:13–19; 6:7–13; Lk. 6:12–16; 9:1–6)

10 ¹Jesus called his twelve followers together. He gave them power over evil spirits and power to heal every kind of disease and sickness. ²These are the names of the twelve apostles*: Simon (also called Peter), Andrew, brother of Peter, James, son of Zebedee, John, brother of James, ³Philip, Bartholomew, Thomas, Matthew, the tax collector,* James, son of Alphaeus, Thaddaeus, ⁴Simon the Zealot,¹ and Judas Iscariot (the one who gave Jesus to his enemies).

⁵Jesus sent the twelve men out with these instructions: “Don’t go to the non-Jewish people. And don’t go into any town where the Samaritans* live. ⁶But go to the people of Israel.* They are like sheep that are lost. ⁷When you go, tell them this: ‘God’s kingdom* is coming soon.’ ⁸Heal the sick. Bring the dead back to life. Heal the people who have leprosy.* And force demons* out of people. I give you these powers freely, so help others freely. ⁹Don’t carry any money with you—gold or silver or copper. ¹⁰Don’t carry a bag. Take only the clothes and sandals you are wearing. And don’t take a walking stick. A worker should be given what he needs.

¹¹“When you enter a city or town, find some worthy person there and stay in his home until you leave. ¹²When you enter that home, say, ‘Peace be with you.’ ¹³If the people in that home welcome you, they are worthy of your peace. May they have the peace you wished for them. But if they don’t welcome you, they are not worthy of your peace. Take back the peace you wished for them. ¹⁴And if the people in a home or a town refuse to welcome you or listen to you, then leave that place and shake the dust off your feet.² ¹⁵I can assure you that on the judgment day it will be worse for that town than for the people of Sodom* and Gomorrah.*

¹10:4 Zealot Literally, “*Cananaean*,” an Aramaic word meaning “Zealot” or “Enthusiast.” See “Zealot” in the Word List. ²10:14 *shake the dust off your feet* A warning. It would show that they were finished talking to these people.

Isus îi previne pe ucenicii Săi
(Mc. 13.9–13; Lc. 21.12–17)

¹⁶Vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Așa că, fiți prudenți ca șerpii și inocenți ca porumbeii. ¹⁷Aveți grijă, căci oamenii vă vor da să fiți judecați și vă vor biciui în sinagogile* lor. ¹⁸Din cauza Mea, veți fi duși în fața guvernatorilor și împăraților, ca să depuneți mărturie înaintea lor și înaintea neevreilor. ¹⁹Iar când vă vor prinde, să nu vă îngrijorați de ceea ce veți spune sau cum veți spune, pentru că vi se vor da chiar în acel moment cuvintele potrivite. ²⁰Amintiți-vă că nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi.

²¹Fratele își va trimite la moarte fratele, iar părinții, pe copiii lor. Copiii se vor ridica împotriva părinților și-i vor omorî. ²²Toți vă vor urî din cauza Numelui Meu. Însă cine îndură până la sfârșit va fi mântuit. ²³Când sunteți persecutați într-o cetate, fugiți în alta. Adevărat vă spun că nu veți fi străbătut toate cetățile lui Israel până la venirea Fiului omului.

²⁴Un ucenic nu este mai presus de învățătorul său, nici un sclav mai presus de stăpânul său. ²⁵Ucenicul să fie mulțumit dacă ajunge ca învățătorul său, iar sclavul, ca stăpânul său. Dacă L-au numit Beelzebul pe Stăpânul casei, cu atât mai mult îi vor trata așa pe cei din casa Lui.

Temeți-vă de Dumnezeu, și nu de oameni
(Lc. 12.2–7)

²⁶Așa că nu vă temeți de ei. Căci tot ce este acoperit va fi descoperit și tot ce este ascuns va fi făcut cunoscut. ²⁷Ce vă spun Eu la întuneric, voi să spuneți la lumină; și ce vă șoptesc la ureche, voi să strigați de pe acoperișurile caselor. ²⁸Nu vă temeți de cei ceucid trupul, dar nu pot ucide sufletul. Ci mai degrabă temeți-vă de cel ce poate distruge și sufletul și trupul în iad. ²⁹Nu se pot oare cumpăra două vrăbii cu un ban? Și totuși nici una din ele nu cade la pământ

Jesus Warns About Troubles
(Mk. 13:9–13; Lk. 21:12–17)

¹⁶“Listen! I am sending you, and you will be like sheep among wolves. So be smart like snakes. But also be like doves and don’t hurt anyone. ¹⁷Be careful of people. They will arrest you and take you to be judged. They will whip you in their synagogues.* ¹⁸You will be taken to stand before governors and kings. People will do this to you because you follow me. You will tell about me to those kings and governors and to the non-Jewish people. ¹⁹When you are arrested, don’t worry about what to say or how you should say it. At that time you will be given the words to say. ²⁰It will not really be you speaking; the Spirit of your Father will be speaking through you.

²¹“Brothers will turn against their own brothers and give them to be killed. Fathers will turn against their own children and give them to be killed. Children will fight against their own parents and will send their parents to be killed. ²²Everyone will hate you because you follow me. But the one who remains faithful to the end will be saved. ²³When you are treated badly in one city, go to another city. I promise you that you will not finish going to all the cities of Israel before the Son of Man* comes again.

²⁴“Students are not better than their teacher. Servants are not better than their master. ²⁵Students should be happy to be treated the same as their teacher. And servants should be happy to be treated the same as their master. If those people call me ‘the ruler of demons,’ and I am the head of the family,¹ then it is even more certain that they will insult you, the members of the family!

Fear God, Not People
(Lk. 12:2–7)

²⁶“So don’t be afraid of those people. Everything that is hidden will be shown. Everything that is secret will be made known. ²⁷I tell you all this secretly,² but I want you to tell it publicly.³ Whatever I tell you privately,⁴ you should shout for everyone to hear.⁵

²⁸“Don’t be afraid of people. They can kill the body, but they cannot kill the soul. The only one you should fear is God, who can destroy both the body and the soul in hell. ²⁹When birds are sold, two small birds cost only a penny. But not even one of those little birds can die without your

¹ 10:25 call me ... family Literally, “call the head of the household Beelzebul.” See verse 9:34. ² 10:27 secretly Literally, “in the dark.” ³ 10:27 publicly Literally, “in the light.” ⁴ 10:27 privately Literally, “in the ear.” ⁵ 10:27 for everyone to hear Literally, “on the housetops.”

fără voia Tatălui vostru! ³⁰Cât despre voi, până și firele de păr de pe cap vă sunt numărate! ³¹Deci să nu vă fie teamă, căci voi sunteți mai valoroși decât multe vrăbii!

Despre credință

(Lc. 12:8–9)

³²Oricine își recunoaște credința în fața oamenilor, va fi recunoscut de Mine în fața Tatălui Meu din ceruri. ³³Dar în cazul celui ce neagă în fața oamenilor că Mă cunoaște, voi nega și Eu în fața Tatălui Meu ceresc faptul că-l cunosc.

Isus poate aduce necazuri

(Lc. 12:51–53; 14:26–27)

³⁴Să nu credeți că am venit să aduc pace pe pământ. Nu am venit să aduc pace, ci sabie. ^{35–36}Am venit să împlinesc aceste cuvinte:

«Fiul se va ridica împotriva tatălui,
fiica împotriva mamei
și nora împotriva soacrei.
Iar dușmanii omului vor fi chiar cei din
familia sa.» *Mica 7.6*

³⁷Cel ce își iubește tatăl sau mama mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. Nici cel ce își iubește fiul sau fiica mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. ³⁸Cel ce nu-și ia crucea și nu Mă urmează, nu este vrednic de Mine. ³⁹Cel ce încearcă să-și păstreze viața, o va pierde, dar cel ce-și pierde viața din cauza Mea, o va păstra.

Ajutorul dat ucenicilor lui Isus

(Mc. 9:41)

⁴⁰Cel ce vă primește pe voi, Mă primește pe Mine, iar cel ce Mă primește pe Mine, Îl primește pe Cel ce M-a trimis. ⁴¹Cel ce primește un profet* pentru că acela este profet, va primi răsplata unui profet, și cel ce primește un om bun pentru că acela este un om bun, va primi răsplata unui om bun. ⁴²Oricine va da un pahar cu apă rece unuia dintre acești neînsemnați ucenici ai Mei, pentru că este ucenicul Meu, adevărat vă spun că-și va primi răsplata.“

11 ¹După ce a terminat Isus de dat porunci celor doisprezece apostoli, a plecat de acolo pentru a-i învăța pe oameni și pentru a predica în cetățile Galileii.

Father knowing it. ³⁰God even knows how many hairs are on your head. ³¹So don't be afraid. You are worth more than a whole flock of birds.

Don't Be Ashamed of Your Faith

(Lk. 12:8–9)

³²“If you stand before others and are willing to say you believe in me, then I will tell my Father in heaven that you belong to me. ³³But if you stand before others and say you do not believe in me, then I will tell my Father in heaven that you do not belong to me.

Following Jesus May Bring You Trouble

(Lk. 12:51–53; 14:26–27)

³⁴“Do not think that I have come to bring peace to the earth. I did not come to bring peace. I came to bring trouble.¹ ³⁵I have come to make this happen:

‘A son will turn against his father.
A daughter will turn against her mother.
A daughter-in-law will turn against her
mother-in-law.

³⁶ Even members of your own family
will be your enemies.’ *Micah 7:6*

³⁷“Those who love their father or mother more than they love me are not worthy of me. And those who love their son or daughter more than they love me are not worthy of me. ³⁸Those who will not accept the cross* that is given to them when they follow me are not worthy of me. ³⁹Those who try to keep the life they have will lose it. But those who give up their life for me will find true life.

God Will Bless Those Who Welcome You

(Mc. 9:41)

⁴⁰“Whoever accepts you also accepts me. And whoever accepts me accepts the one who sent me. ⁴¹Whoever accepts a prophet* because he is a prophet will get the same reward a prophet gets. And whoever accepts a godly person just because that person is godly will get the same reward a godly person gets. ⁴²Whoever helps one of these little ones because they are my followers will definitely get a reward, even if they only give them a cup of cold water.”

John Sends Men to Ask Jesus a Question

(Lk. 7:18–35)

11 ¹When Jesus finished these instructions for his twelve followers, he left there. He

¹10:34 trouble Literally, “a sword.”

Trimișii lui Ioan Botezătorul*(Lc. 7.18–35)*

²Când Ioan, care era în închisoare, a auzit ce făcea Cristos*, a trimis vorbă prin ucenicii săi ³să-L întrebe: „Tu ești Acela care vine sau să așteptăm pe altul?”

⁴Isus le-a răspuns: „Duceți-vă și spuneți-i lui Ioan ceea ce auziți și vedeți: ⁵orbii văd, șchiopii pot să meargă, leproșii sunt vindecați, surzii aud, morții sunt înviați, iar săracilor li se spune Vestea Bună*. ⁶Fericit este cel pentru care Eu nu sunt o piatră de poticnire!”

⁷În timp ce ei plecau, Isus a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: „Ce-ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie îndoindu-se în vânt? ⁸Atunci ce-ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în haine frumoase? Ascultați! Cei ce poartă haine frumoase se află în palatele împăraților. ⁹Deci, ce-ați ieșit să vedeți? Un profet*? Da, vă spun, chiar mai mult decât un profet! ¹⁰El este cel despre care vorbește Scriptura* când spune:

«Iată! Îl trimit pe mesagerul Meu
înaintea Ta,
El Îți va pregăti calea.» *Maleahi 3.1*

¹¹Adevărat vă spun că, dintre toți oamenii născuți pe acest pământ, nu a fost niciodată vreunul mai mare decât Ioan Botezătorul. Și totuși, cel mai mic din Împărăția cerurilor este mai mare decât el. ¹²Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, Împărăția cerurilor a suferit atacuri puternice, oamenii răi au încercat să intre în ea cu forța. ¹³Căci toți profeții* și Legea au profetizat, înainte de Ioan, despre Împărăție. ¹⁴Și dacă vreți să acceptați ce spun acestea, el este Ilie¹, cel a cărui venire a fost vestită. ¹⁵Cine are urechi de auzit, să audă!

¹⁶Cu cine voi asemăna această generație? Seamănă cu niște copii care stau în piețe, strigând unii către ceilalți, ¹⁷și spunând:

«V-am cântat din fluier,
dar n-ați dansat.
V-am cântat cântece de jale,
dar n-ați bocit.»

¹⁸Când a venit Ioan*, care nici nu mânca, nici nu bea, au spus: «E posedat de un duh

went to the towns in Galilee to teach the people and tell them God’s message.

²When John was in prison, he heard about the things that were happening—things the Christ* would do. So he sent some of his followers to Jesus. ³They asked Jesus, “Are you the one we’ve been expecting, or should we wait for someone else?”

⁴Jesus answered, “Go tell John what you have heard and seen: ⁵The blind can see. The crippled can walk. People with leprosy* are healed. The deaf can hear. The dead are brought back to life. And the Good News* is being told to the poor. ⁶What great blessings there are for those who don’t have a problem accepting me.”

⁷When John’s followers left, Jesus began talking to the people about John. He said, “What did you people go out to the desert to see? Someone who is weak, like a stem of grass¹ blowing in the wind? ⁸Really, what did you expect to see? Someone dressed in fine clothes? Of course not. People who wear fine clothes are all in king’s palaces. ⁹So what did you go out to see? A prophet*? Yes, John is a prophet. But I tell you, he is more than that. ¹⁰This Scripture* was written about him:

‘Listen! I will send my messenger ahead of you. He will prepare the way for you.’ *Malachi 3:1*

¹¹“The truth is that John the Baptizer* is greater than anyone who has ever come into this world. But even the least important person in God’s kingdom* is greater than John. ¹²Since the time John the Baptizer came until now, God’s kingdom has been going forward strongly.² People have been trying to take control of the kingdom by force. ¹³Before John came, the law of Moses* and all the prophets told about the things that would happen. ¹⁴And if you believe what they said, then John is Elijah.³ He is the one they said would come. ¹⁵You people who hear me, listen!

¹⁶“What can I say about the people who live today? What are they like? The people today are like children sitting in the marketplace. One group of children calls to the other group,

¹⁷‘We played flute music for you,
but you did not dance;
we sang a funeral song,
but you were not sad.’

¹⁸Why do I say people are like that? Because John came, not eating like other people or drinking

¹11.14 Ilie Vezi Mal. 4.5-6.

¹11:7 stem of grass Literally, “reed.” ²11:12 has been ... strongly Or, “has suffered violence.” ³11:14 Elijah See Mal. 4:5-6.

rău!»¹⁹A venit Fiul omului*, care mănâncă și bea, iar ei spun: «Uitați-vă la El! Este un mâncăcios și un bețiv! E prieten cu vameșii* și cu păcătoșii!» Dar înțelepciunea își dovedește dreptatea prin faptele sale!“

Avertizarea necredincioșilor

(Lc. 10.13–15)

²⁰Apoi Isus a început să mustre cetățile în care fuseseră făcute cele mai multe din minunile¹ Lui, pentru că locuitorii lor nu-și schimbaseră viața și nu încetaseră să păcătuiască. ²¹„Vai de tine, Horazine!* Vai de tine, Betsaida!* Pentru că, dacă minunile făcute în voi ar fi avut loc în Tir și Sidon*, locuitorii lor de mult și-ar fi schimbat viața. Oamenii aceia ar fi purtat pânză de sac și ar fi turnat cenușă pe ei ca să arate că regretă păcatele pe care le-au comis. ²²Dar vă spun că în Ziua judecății va fi mai ușor de îndurat pentru Tir și Sidon decât pentru voi! ²³Iar tu, Capernaume*, crezi că vei fi înălțat până la cer? Nu, ci vei fi aruncat în iad! Căci dacă minunile făcute în tine ar fi fost făcute în Sodoma, cetatea aceea ar fi dăinuit până în ziua de azi. ²⁴Dar vă spun că în Ziua judecății va fi mai ușor de îndurat pentru cei din Sodoma decât pentru tine.“

Lucrurile descoperite celor simpli.

Jugul lui Isus

(Lc. 10.21–22)

²⁵Atunci Isus a spus: „Te laud, Tată, Domn al cerurilor și al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți și le-ai dezvăluit celor simpli. ²⁶Da, Tată, căci aceasta a fost voia Ta.

²⁷Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu; și nimeni nu-L cunoaște pe Fiul, în afară de Tatăl. Și nimeni nu-L cunoaște pe Tatăl, în afară de Fiul și de cel căruia vrea Fiul să i-L descopere.

²⁸Veniți la Mine, toți cei care sunteți oboșiți și cărați poveri grele. Eu vă voi da odihnă. ²⁹Luați jugul Meu asupra voastră și învățați de la Mine, pentru că Eu sunt blând și smerit; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. ³⁰Pentru că jugul pe care vă cer Eu să-l acceptați este ușor, iar povara pe care v-o dau Eu s-o purtați nu este grea.“

¹ 11.20 *minuni* lucrări uimitoare făcute prin puterea lui Dumnezeu.

wine, and people say, ‘He has a demon* inside him.’ ¹⁹The Son of Man* came eating and drinking, and people say, ‘Look at him! He eats too much and drinks too much wine. He’s a friend of tax collectors* and other bad people.’ But wisdom is shown to be right by what it does.”

Jesus Warns People Who Won’t Believe

(Lk. 10:13–15)

²⁰Then Jesus criticized the cities where he did most of his miracles.* He criticized these cities because the people there did not change their lives and stop sinning. ²¹Jesus said, “It will be bad for you Chorazin*! It will be bad for you Bethsaida*! I did many miracles in you. If these same miracles had happened in Tyre* and Sidon,* the people there would have changed their lives a long time ago. They would have worn sackcloth* and put ashes on themselves to show that they were sorry for their sins. ²²But I tell you, on the day of judgment it will be worse for you than for Tyre and Sidon.

²³“And you, Capernaum,* will you be lifted up to heaven? No! You will be thrown down to the place of death. I did many miracles in you. If these same miracles had happened in Sodom,* the people there would have stopped sinning and it would still be a city today. ²⁴But I tell you, it will be worse for you in the day of judgment than for Sodom.”

Jesus Offers Rest to His People

(Lk. 10:21–22)

²⁵Then Jesus said, “I praise you, Father, Lord of heaven and earth. I am thankful that you have hidden these things from those who are so wise and so smart. But you have shown them to people who are like little children. ²⁶Yes, Father, you did this because it’s what you really wanted to do.

²⁷“My Father has given me everything. No one knows the Son—only the Father knows the Son. And no one knows the Father—only the Son knows the Father. And the only people who will know about the Father are those the Son chooses to tell.

²⁸“Come to me all of you who are tired from the heavy burden you have been forced to carry. I will give you rest. ²⁹Accept my teaching.¹ Learn from me. I am gentle and humble in spirit. And you will be able to get some rest. ³⁰Yes, the teaching that I ask you to accept is easy. The load I give you to carry is light.”

¹ 11:29 *Accept my teaching* Literally, “Take my yoke upon you.” A yoke was put on the neck of a work animal for pulling a load. It was a Jewish symbol for the law. See Acts 15:10; Gal. 5:1.

Ziua sabbatului*(Mc. 2.23–28; Lc. 6.1–5)*

12¹Cam în aceeași vreme, Isus mergea prin lanurile de grâu, într-o zi de sabat*. Ucenicilor li s-a făcut foame și au început să smulgă spice de grâu ca să le mănânce. ²Când au văzut fariseii* acest lucru, I-au spus: „Iată, ucenicii Tăi fac un lucru care nu este permis de Lege într-o zi de sabat!”

³Atunci Isus le-a răspuns: „Nu ați citit oare ce-au făcut David* și cei care erau cu el, atunci când le-a fost foame? ⁴El a intrat în Casa Domnului și a mâncat pâinea sfântă, dăruită lui Dumnezeu, deși Legea nu le permitea, lui și celor care erau cu el, să o mănânce, ea fiind rezervată preoților. ⁵Sau n-ați citit în Lege că, în ziua de sabat, preoții încalcă sabbatul în Templu* și nu sunt considerați vinovați? ⁶Dar vă spun că aici e cineva mai important decât Templul. ⁷Dacă ați fi știut ce înseamnă: «Milă vreau, și nu jertfe»¹, nu i-ați fi condamnat pe cei nevinovați!

⁸Pentru că Fiul omului* este Domn al sabbatului.“

Isus vindecă un om în ziua de sabat*(Mc. 3.1–6; Lc. 6.6–11)*

⁹Apoi Isus a plecat de acolo și a intrat în sinagoga lor. ¹⁰Era acolo un om cu mâna paralizată. Pentru a-L putea acuza, ei L-au întrebat: „Este permis să vindeci în ziua de sabat?”²

¹¹Isus a răspuns: „Dacă unul dintre voi are o oaie și în ziua de sabat oaia cade într-o groapă, nu o apucați și o ridicați afară din groapă? ¹²Cu siguranță, un om este mai important decât o oaie! Deci este permis să faci bine în ziua de sabat!”

¹³Apoi Isus i-a spus omului cu mâna paralizată: „Întinde-ți mâna!“, iar omul a întins-o și mâna s-a însănătoșit, făcându-se la fel ca mâna cealaltă. ¹⁴Fariseii* au ieșit afară și au început să facă planuri pentru a-L ucide.

Isus, Alesul Domnului

¹⁵Isus a aflat și a plecat de acolo. L-au urmat mari mulțimi de oameni, iar El i-a vindecat pe toți ¹⁶și le-a poruncit să nu

¹12.7 Citat din Osea 6.6. ²12.10 „să vindeci ... sabbat“ Legea evreiască interzicea lucrul în ziua de sabat.

Jesus Is Lord Over the Sabbath Day*(Mk. 2:23–28; Lk. 6:1–5)*

12¹About that same time, Jesus was walking through the fields of grain on a Sabbath* day. His followers were with him, and they were hungry. So they began to pick the grain and eat it. ²The Pharisees* saw this. They said to Jesus, “Look! Your followers are doing something that is against the law to do on the Sabbath day.”

³Jesus said to them, “You have read what David* did when he and those with him were hungry. ⁴David went into God’s house. He and those with him ate the bread that was offered to God. It was against the law for David or those with him to eat that bread. Only the priests were allowed to eat it. ⁵And you have read in the law of Moses* that on every Sabbath day the priests at the Temple* break the law about the Sabbath day. But they are not wrong for doing that. ⁶I tell you that there is something here that is greater than the Temple. ⁷The Scriptures* say, ‘I don’t want animal sacrifices; I want you to show kindness to people.’¹ You don’t really know what that means. If you understood it, you would not judge those who have done nothing wrong.

⁸“The Son of Man* is Lord over the Sabbath day.”

Jesus Heals a Man on the Sabbath Day*(Mk. 3:1–6; Lk. 6:6–11)*

⁹Jesus went from there to their synagogue.* ¹⁰In the synagogue there was a man with a crippled hand. Some Jews there were looking for a reason to accuse Jesus of doing wrong. So they asked him, “Is it right to heal on the Sabbath* day?”²

¹¹Jesus answered, “If any of you has a sheep and it falls into a ditch on the Sabbath day, you will take the sheep and help it out of the ditch. ¹²Surely a man is more important than a sheep. So it is right to do good on the Sabbath day.”

¹³Then Jesus said to the man with the crippled hand, “Hold out your hand.” The man held out his hand, and it became well again, the same as the other hand. ¹⁴But the Pharisees* left and made plans to kill Jesus.

Jesus Is God’s Chosen Servant

¹⁵Jesus knew what the Pharisees* were planning. So he left that place, and many people followed him. He healed all who were sick, ¹⁶but he

¹12:7 Quote from Hos. 6:6. ²12:10 “Is it right ... day” It was against Jewish law to work on the Sabbath day.

spună și altora cine era El, ¹⁷pentru a se împlini ceea ce fusese spus prin profetul* Isaia:

¹⁸„Acesta este Slujitorul Meu,
pe care L-am ales,
Fiul Meu iubit în care Îmi găsesc
plăcerea!
Voi pune Duhul Meu peste El
și va vesti popoarelor judecata.

¹⁹ El nu Se va certa și nu va striga,
iar oamenii nu-I vor auzi glasul pe străzi.

²⁰ El nu va rupe o trestie îndoită,
nici nu va stinge o lampă care pâlpâie,
până la victoria judecății.

²¹ Toate popoarele își vor pune speranța
în El.“ *Isaia 42.1-4*

Puterea lui Isus vine de la Dumnezeu

(Mc. 3.20-30; Lc. 11.14-23; 12.10)

²²Atunci I-au adus un om orb și mut,
posedat de un demon, iar Isus l-a vindecat.
Și omul a început să vorbească și să vadă.
²³Mulțimile, uimite, au început să spună:
„Ar putea fi acesta Fiul lui David*?”

²⁴Când au auzit fariseii* acest lucru, au
zis: „El scoate demonii prin puterea lui
Beelzebul, prințul demonilor.“

²⁵Isus, știindu-le gândurile, le-a spus:
„Orice împărăție dezbinată va fi distrusă. Și
nici o cetate sau casă dezbinată nu va dăi-
nui. ²⁶Și dacă Satan îi scoate pe demonii
lui¹, este dezbinat împotriva lui însuși.
Atunci cum va dăinui împărăția lui? ²⁷Dacă
Eu scot demonii prin puterea lui Beelzebul,
ucenicii voștri prin a cui putere îi scot?
Chiar ei vă vor dovedi că greșiți. ²⁸Pe de
altă parte, dacă Eu scot demoni prin puterea
Duhului lui Dumnezeu, atunci Împărăția lui
Dumnezeu a venit deja peste voi.

²⁹Cum poate intra cineva în casa unui om
puternic și să-l jefuiască, fără să-l lege mai
întâi? Numai atunci va putea să-i fure din
casă.

³⁰Cine nu este cu Mine este împotriva
Mea, iar cine nu strânge cu Mine risipește.

³¹De aceea, vă spun că orice păcat și orice
fel de cuvinte defăimătoare pot fi iertate
oamenilor; numai cele împotriva Duhului*

warned them not to tell others who he was. ¹⁷This
was to give full meaning to what Isaiah the
prophet* said when he spoke for God,

¹⁸“Here is my servant;
I have chosen him.
I love him, and I am pleased with him.
I will put my Spirit* on him,
and he will judge the nations fairly.

¹⁹ He will not argue or shout;
people will not hear his voice in the streets.

²⁰ He will not break off even a bent stem of grass.¹
He will not put out even the weakest flame.
He will not quit until he makes fair
judgment victorious.

²¹ All people will hope in him.” *Isaiah 42:1-4*

Jesus' Power Is From God

(Mc. 3:20-30; Lk. 11:14-23; 12:10)

²²Then some people brought a man to Jesus. This
man was blind and could not talk, because he had a
demon* inside him. Jesus healed the man, and he
could talk and see. ²³All the people were amazed.
They said, “Maybe this man is the Son of David*!”

²⁴When the Pharisees* heard this, they said, “This
man uses the power of Satan² to force demons out
of people. Satan is the ruler of demons.”

²⁵Jesus knew what the Pharisees were thinking.
So he said to them, “Every kingdom that fights
against itself will be destroyed. And every city or
family that is divided against itself will not sur-
vive. ²⁶So if Satan* forces out his own demons,³
then he is fighting against himself, and his
kingdom will not survive. ²⁷You say that I use the
power of Satan to force out demons. If that is true,
then what power do your people use when they
force out demons? So your own people will prove
that you are wrong. ²⁸But I use the power of
God’s Spirit to force out demons, and this shows
that God’s kingdom* has come to you. ²⁹Whoever
wants to enter a strong man’s house and steal his
things must first tie him up. Then they can steal
the things from his house. ³⁰Whoever is not with
me is against me. And anyone who does not work
with me is working against me.

³¹“So I tell you, people can be forgiven for
every sinful thing they do and for every bad
thing they say against God. But anyone who

¹12.26 îi scoate pe demonii lui lit. Satan îl scoate pe Satan.

¹ 12:20 stem of grass Literally, “reed.” ² 12:24 Satan Literally, “Beelzebul” (the devil). Also in verse 27. ³ 12:26 if Satan ... demons Literally, “if Satan forces out Satan.”

nu pot fi iertate. ³²Oricine vorbește împotriva Fiului omului poate fi iertat, dar nici o blasfemie împotriva Sfântului Duh nu poate fi iertată, nici în lumea aceasta, nici în cea viitoare.

Faptele tale arată cine ești
(Lc. 6.43–45)

³³Vă trebuie un pom bun ca să dea rod bun. Dacă aveți un pom rău, va da roade rele. Căci pomul se cunoaște după rodul său. ³⁴Pui de șerpi! Cum puteți să spuneți lucruri bune, când voi sunteți răi? Cuvintele omului vin din ceea ce este în inima lui. ³⁵Un om bun scoate lucrurile bune adunate în el, pe când un om rău scoate lucrurile rele adunate în el. ³⁶Dar vă spun că, în Ziua judecării, oamenii vor da socoteală pentru fiecare cuvânt fără rost pe care l-au spus. ³⁷Cuvintele tale sunt cele care te vor găsi nevinovat sau te vor condamna.“

Iudeii vor o dovadă
(Mc. 8.11–12; Lc. 11.29–32)

³⁸Atunci niște învățători ai Legii și niște farisei* I-au zis: „Învățătorule, vrem să vedem un semn¹ făcut de Tine!“

³⁹Dar El le-a răspuns: „Această generație rea și necredincioasă caută un semn. Dar nu i se va da nici un semn, în afară de semnul profetului* Iona. ⁴⁰Așa cum Iona a stat în pântecul celui pește uriaș timp de trei zile și trei nopți, așa va sta și Fiul omului* în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴¹În Ziua judecării, locuitorii Ninivei² se vor ridica o dată cu această generație și o vor acuza, pentru că ei și-au schimbat inima și viața în urma celor predicate de Iona. Și iată că aici este Cineva mai important decât Iona! ⁴²În Ziua judecării,

speaks against the Holy Spirit* will not be forgiven. ³²You can even speak against the Son of Man* and be forgiven. But anyone who speaks against the Holy Spirit will never be forgiven—not now or in the future.

What You Do Shows What You Are
(Lk. 6:43–45)

³³“If you want good fruit, you must make the tree good. If your tree is not good, it will have bad fruit. A tree is known by the kind of fruit it produces. ³⁴You snakes! You are so evil. How can you say anything good? What people say with their mouth comes from what fills their heart. ³⁵Those who are good have good things saved in their heart. That’s why they say good things. But those who are evil have hearts full of evil, and that’s why they say things that are evil. ³⁶I tell you that everyone will have to answer for all the careless things they have said. This will happen on the day of judgment. ³⁷Your words will be used to judge you. What you have said will show whether you are right or whether you are guilty.”

Some People Doubt Jesus’ Authority
(Mk. 8:11–12; Lk. 11:29–32)

³⁸Then some of the Pharisees* and teachers of the law answered Jesus. They said, “Teacher, we want to see you do a miracle* as a sign from God.”

³⁹Jesus answered, “Evil and sinful people are the ones who want to see a miracle as a sign. But no miracle will be done to prove anything to them. The only sign will be the miracle that happened to the prophet* Jonah.¹ ⁴⁰Jonah was in the stomach of the big fish for three days and three nights. In the same way, the Son of Man* will be in the grave three days and three nights. ⁴¹On the judgment day, you people who live now will be compared with the people from Nineveh,² and they will be witnesses who show how guilty you are. Why do I say this? Because when Jonah preached to those people, they changed their lives. And you are listening to someone greater than Jonah, but you refuse to change!

⁴²“On the judgment day, you people who live now will also be compared with the Queen

¹ 12.38 *semn*, miracol, lucru neobișnuit făcut prin puterea lui Dumnezeu. ² 12.41 *Ninive* cetate în care a predicat Iona; vezi Iona 3.

¹ 12:39 *Jonah* The story of Jonah is found in the Old Testament book of Jonah. ² 12:41 *Nineveh* City where Jonah preached. See Jonah 3.

împărăteasa din sud¹ se va ridica alături de această generație ca să o acuze, pentru că ea a venit de la marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon. Dar aici este Cineva mai important decât Solomon.

Răutatea oamenilor

(Lc. 11:24–26)

⁴³Când un duh rău iese din trupul unui om, umblă prin locuri secetoase, căutând odihnă, dar n-o poate găsi. ⁴⁴Și atunci spune: «Mă voi întoarce în casa din care am plecat». Se întoarce și o găsește goală, măturată și în ordine. ⁴⁵Apoi se duce și mai aduce cu el alte șapte duhuri, care sunt și mai rele. Și intră toate și locuiesc acolo, iar starea omului ajunge și mai rea decât era înainte.“

Familia lui Isus

(Mc. 3:31–35; Lc. 8:19–21)

⁴⁶În timp ce Isus vorbea mulțimilor, au venit mama și frații Lui și stăteau afară pentru că vroiau să-I vorbească. ⁴⁷Cineva i-a spus: „Mama Ta și frații Tăi stau afară și vor să-Ți vorbească!“

⁴⁸Isus i-a răspuns celui care vorbise: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?“ ⁴⁹Apoi, arătând spre ucenicii Săi, a spus: „Iată-i pe mama Mea și pe frații Mei!“ ⁵⁰Căci oricine face voia Tatălui Meu din ceruri este fratele, sora și mama Mea!“

Pilda semănătorului

(Mc. 4:1–9; Lc. 8:4–8)

13 ¹În aceeași zi, Isus a ieșit din casă și S-a așezat pe țărmul mării. ²Mulțimi mari de oameni s-au strâns în jurul Lui, așa că S-a suit într-o barcă și a stat jos, în timp ce mulțimea stătea pe țărm. ³Le-a vorbit despre multe lucruri, folosind pilde. El a spus: „Un fermier a ieșit să semene. ⁴În timp ce semăna, niște semințe au căzut lângă drum și păsările au venit și le-au mâncat. ⁵Alte semințe au căzut pe locuri stâncoase, unde nu era mult pământ. Au răsărit imediat pentru că pământul nu era destul de adânc. ⁶Dar când a răsărit soarele, s-au veștejit și, pentru că nu aveau rădăcini, s-au uscat. ⁷Alte semințe au căzut între spini, care au crescut și le-au înăbușit. ⁸Iar altele au căzut pe pământ bun și au dat o recoltă

of the South,¹ and she will be a witness who shows how guilty you are. I say this because she traveled from far, far away to listen to Solomon's wise teaching. And I tell you that someone greater than Solomon is right here, but you won't listen!

The Danger of Emptiness

(Lk. 11:24–26)

⁴³“When an evil spirit comes out of a person, it travels through dry places looking for a place to rest, but it finds none. ⁴⁴So it says, ‘I will go back to the home I left.’ When it comes back, it finds that home still empty. It is all neat and clean. ⁴⁵Then the evil spirit goes out and brings seven other spirits more evil than itself. They all go and live there, and that person has even more trouble than before. It is the same way with the evil people who live today.”

Jesus' Followers Are His True Family

(Mc. 3:31–35; Lc. 8:19–21)

⁴⁶While Jesus was talking to the people, his mother and brothers stood outside. They wanted to talk to him. ⁴⁷Someone told him, “Your mother and brothers are waiting for you outside. They want to talk to you.”

⁴⁸Jesus answered, “Who is my mother? Who are my brothers?” ⁴⁹Then he pointed to his followers and said, “See! These people are my mother and my brothers. ⁵⁰My true brother and sister and mother is anyone who does what my Father in heaven wants.”

A Story About a Farmer Sowing Seed

(Mc. 4:1–9; Lc. 8:4–8)

13 ¹That same day Jesus went out of the house and sat by the lake. ²A large crowd gathered around him. So he got into a boat and sat down. All the people stayed on the shore. ³Then Jesus used stories to teach them many things. He told them this story:

“A farmer went out to sow seed. ⁴While he was scattering the seed, some of it fell by the road. The birds came and ate all that seed. ⁵Other seed fell on rocky ground, where there was not enough dirt. It grew very fast there, because the soil was not deep. ⁶But when the sun rose, it burned the plants. The plants died because they did not have deep roots. ⁷Some other seed fell among thorny weeds. The weeds grew and stopped the good plants from growing. ⁸But some of the seed fell on good ground. There it grew and made grain.

¹12.42 *împărăteasa din sud* împărăteasa din Seba, care a călătorit aproape două mii de km pentru a afla despre înțelepciunea lui Dumnezeu de la Solomon. Vezi 1 Împ. 10:1–13.

¹12:42 *Queen of the South* Or, “Queen of Sheba.” She traveled about 1000 miles (1600 km) to learn God's wisdom from Solomon. See 1 Kings 10:1–13.

de o sută, de șaizeci sau de treizeci de ori mai mare decât ceea ce fusese semănat.⁹Cine are urechi de auzit, să audă!“

De ce folosește Isus pilde

(Mc. 4.10–12; Lc. 8.9–10)

¹⁰Ucenicii Săi s-au apropiat și L-au întrebat: „De ce le vorbești în pilde?“

¹¹Isus le-a răspuns: „Numai vouă vi s-a dat dreptul de a cunoaște tainele Împărăției cerurilor, nu și celorlalți. ¹²Celui ce are, i se va da și va avea mai mult decât are nevoie. Dar celui ce nu are, i se va lua până și puținul pe care-l are. ¹³De aceea le vorbesc în pilde: căci ei, cu toate că văd, nu văd cu adevărat, și, cu toate că aud, nu aud sau nu înțeleg cu adevărat. ¹⁴Pentru ca în ei să se împlinească profeția lui Isaia:

«Veți tot asculta, dar nu veți înțelege.
Vă veți tot uita și nu veți vedea.

¹⁵ Căci inima acestor oameni este împietrită.
Și-au acoperit urechile, și-au închis ochii,
ca nu cumva să vadă și să audă,
să înțeleagă și să se întoarcă la Mine,
iar Eu să-i vindec.» *Isaia 6.9–10*

¹⁶Fericiți sunteți voi, pentru că ochii voștri văd și urechile voastre aud! ¹⁷Vă spun adevărul: mulți profeți* și oameni drepecți au vrut să vadă lucrurile pe care le vedeți voi, dar nu le-au văzut; și au vrut să audă ce auziți voi, dar nu au auzit.

Înțelesul pildei semănătorului

(Mc. 4.13–20; Lc. 8.11–15)

¹⁸Ascultați deci înțelesul pildei semănătorului. ¹⁹Sămânța căzută lângă drum este cel ce aude vestea despre Împărăție și nu o înțelege: Cel Rău vine și ia ce a fost sădit în inima sa. ²⁰Sămânța care a căzut pe locuri stâncoase este cel ce aude cuvântul și-l

Some plants made 100 times more grain, some 60 times more, and some 30 times more. ⁹You people who hear me, listen!”

Why Jesus Used Stories to Teach

(Mk. 4:10–12; Lk. 8:9–10)

¹⁰The followers came to Jesus and asked, “Why do you use these stories to teach the people?”

¹¹Jesus answered, “Only you can know the secret truths about God’s kingdom.* Those other people cannot know these secret truths. ¹²The people who have some understanding will be given more. And they will have even more than they need. But those who do not have much understanding will lose even the little understanding that they have. ¹³This is why I use these stories to teach the people: They see, but they don’t really see. They hear, but they don’t really hear or understand. ¹⁴So they show that what Isaiah said about them is true:

‘You people will listen and you will hear,
but you will not understand.
You people will look and you will see,
but you will not understand what you see.

¹⁵ Yes, the minds of these people are now closed.
They have ears, but they don’t listen.
They have eyes, but they refuse to see.
If their minds were not closed,
they might see with their eyes;
they might hear with their ears;
they might understand with their minds.
Then they might turn back to me
and be healed.’ *Isaiah 6:9–10*

¹⁶But God has blessed you. You understand what you see with your eyes. And you understand what you hear with your ears. ¹⁷I can assure you, many prophets* and godly people wanted to see what you now see. But they did not see it. And many prophets and godly people wanted to hear what you now hear. But they did not hear it.

Jesus Explains the Story About Seed

(Mc. 4:13–20; Lk. 8:11–15)

¹⁸“So listen to the meaning of that story about the farmer:

¹⁹“What about the seed that fell by the path? That is like the people who hear the teaching about God’s kingdom¹ but do not understand it. The Evil One* comes and takes away what was planted in their heart.

²⁰“And what about the seed that fell on rocky ground? That is like the people who hear the

¹ 13:19 *God’s kingdom* Literally, “the kingdom.” Also in verse 38. See “God’s kingdom” in the Word List.

primește imediat și cu bucurie. ²¹Dar nu rămâne mult, pentru că nu îl lasă să pătrundă adânc în inima sa. Iar când vin necazurile și persecuțiile din cauza cuvântului, imediat renunță. ²²Sămânța căzută între spini este cel ce aude cuvântul, dar vin grijile acestei vieți și falsa strălucire a bogăției și înăbușă cuvântul, care nu dă roade. ²³Sămânța care a căzut pe pământ bun este cel ce aude și înțelege cuvântul și dă o recoltă de o sută, de șazeci sau de treizeci de ori mai mare.“

Pilda neghinei

²⁴Isus le-a spus altă pildă: „Împărăția cerurilor este ca omul care a semănat sămânța bună pe ogorul său. ²⁵Dar în timp ce toți dormeau, a venit dușmanul său, a semănat neghină între grâu și a plecat. ²⁶Când grâul a înmugurit și a crescut, a apărut și neghina o dată cu el. ²⁷Slujitorii au venit la stăpânul lor și i-au spus: «Stăpâne, ai semănat sămânță bună pe ogorul tău, nu-i așa? Atunci de unde are și neghină?»

²⁸El le-a răspuns: «Un dușman a făcut asta!»

Iar slujitorii l-au întrebat: «Vrei să mergem pe câmp să smulgem neghina?»

²⁹Stăpânul le-a zis: «Nu, pentru că atunci când smulgeți neghina s-ar putea să smulgeți și grâul o dată cu ea. ³⁰Lăsați-le să crească până la seceriș, iar la timpul recoltei le voi spune secerătorilor: «Strângeți mai întâi neghina, legați-o în snopi ca s-o ardem, iar grâul strângeți-l în grânarul meu.»“

Alte pilde

(Mk. 4.30–34; Lc. 13.18–21)

³¹Isus le-a spus o altă pildă: „Împărăția cerurilor este ca un bob de muștar pe care cineva l-a însămânțat în ogorul său. ³²Este cea mai mică dintre toate semințele, dar când crește ajunge cea mai mare dintre toate plantele. Devine un copac, unde vin păsările și-și fac cuiburi pe ramurile sale!“

³³Le-a spus încă o pildă: „Împărăția cerurilor este precum drojdia pe care o femeie a amestecat-o cu trei măsuri de făină, lăsând apoi întreg aluatul să crească.“

teaching and quickly and gladly accept it. ²¹But they do not let the teaching go deep into their life. They keep it only a short time. As soon as trouble or persecution* comes because of the teaching they accepted, they give up.

²²“And what about the seed that fell among the thorny weeds? That is like the people who hear the teaching but let worries about this life and love for money stop it from growing. So it does not produce a crop¹ in their lives.

²³“But what about the seed that fell on the good ground? That is like the people who hear the teaching and understand it. They grow and produce a good crop, sometimes 100 times more, sometimes 60 times more, and sometimes 30 times more.”

A Story About Wheat and Weeds

²⁴Then Jesus used another story to teach them. Jesus said, “God’s kingdom* is like a man who planted good seed in his field. ²⁵That night, while everyone was asleep, the man’s enemy came and planted weeds among the wheat and then left. ²⁶Later, the wheat grew, and heads of grain grew on the plants. But at the same time the weeds also grew. ²⁷Then the man’s servants came to him and said, ‘You planted good seed in your field. Where did the weeds come from?’

²⁸“The man answered, ‘An enemy planted weeds.’

“The servants asked, ‘Do you want us to go pull the weeds?’

²⁹“He answered, ‘No, because when you pull up the weeds, you might also pull up the wheat. ³⁰Let the weeds and the wheat grow together until the harvest time. At the harvest time I will tell the workers this: First, gather the weeds and tie them together to be burned. Then gather the wheat and bring it to my barn.’”

What Is God’s Kingdom Like?

(Mk. 4.30–34; Lk. 13.18–21)

³¹Then Jesus told the people another story: “God’s kingdom* is like a mustard seed that a man plants in his field. ³²It is one of the smallest of all seeds. But when it grows, it is one of the largest garden plants. It becomes a tree big enough for the birds to come and make nests in its branches.”

³³Then Jesus told them another story: “God’s kingdom is like yeast that a woman mixes into a big bowl of flour to make bread. The yeast makes all the dough rise.”

¹ 13:22 *produce a crop* Meaning to do the good things God wants his people to do.

³⁴Isus a spus mulțimilor toate aceste lucruri în pilde. De fapt, nu le vorbea decât în pilde, ³⁵pentru ca să se împlinească ceea ce fusese spus prin profet*:

„Îmi voi deschide gura și voi vorbi
în pilde,
spunând lucruri ascunse
încă de la crearea lumii!“ *Psalmul 78.2*

Înțelesul pildei cu neghina

³⁶Apoi Isus a dat drumul mulțimilor și S-a dus în casă. Ucenicii Săi s-au apropiat și I-au zis: „Spune-ne: ce înțeles are pilda neghinei?“

³⁷Isus le-a răspuns: „Cel ce seamănă sămânța cea bună este Fiul omului*. ³⁸Ogorul este lumea. Iar sămânța cea bună sunt cei care aparțin Împărăției. Neghina sunt cei care aparțin Celui Rău. ³⁹Dușmanul care a semănat neghina este Diavolul, recoltatul este sfârșitul lumii¹, iar secerătorii sunt îngerii.

⁴⁰Căci după cum neghina a fost strânsă și aruncată în foc, așa va fi și la sfârșitul lumii. ⁴¹Fiul omului Își va trimite îngerii și ei îi vor strânge în afara Împărăției Sale pe toți cei care i-au făcut pe oameni să păcătuiască și pe cei care fac ce este rău ⁴²și îi vor arunca în cuptorul încins. Acolo vor fi plânsete și scrâșnet de dinți. ⁴³Iar cei dreپți vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui lor. Cine are urechi de auzit, să audă!

Pilda comorii

⁴⁴Împărăția cerurilor este ca o comoară îngropată pe câmp. Un om a găsit-o și a îngropat-o la loc. A fost atât de fericit încât s-a dus, a vândut tot ce avea și a cumpărat acel ogor.

Pilda perlei

⁴⁵Tot așa, Împărăția cerurilor este ca un negustor care caută perle fine. ⁴⁶Când a găsit o perlă foarte scumpă, s-a dus, a vândut tot ce avea și a cumpărat-o.

Pilda năvodului

⁴⁷Împărăția cerurilor este asemenea unui năvod aruncat în mare și care a prins tot felul de pești. ⁴⁸Când s-a umplut, pescarii l-au tras la țarm, s-au așezat și au ales peștii buni și i-au pus în coșuri, iar pe cei răi i-au aruncat. ⁴⁹Așa va fi și la sfârșitul lumii. Îngerii vor veni, îi vor despărți pe cei răi de

³⁴Jesus used stories to tell all these things to the people. He always used stories to teach them. ³⁵This was to make clear the full meaning of what the prophet* said,

“I will speak using stories;
I will tell things that have been secrets
since the world was made.” *Psalm 78:2*

Jesus Explains a Hard Story

³⁶Then Jesus left the people and went into the house. His followers came to him and said, “Explain to us the meaning of the story about the weeds in the field.”

³⁷He answered, “The man who planted the good seed in the field is the Son of Man.* ³⁸The field is the world. The good seed are the people in God’s kingdom. The weeds are the people who belong to the Evil One.* ³⁹And the enemy who planted the bad seed is the devil. The harvest is the end of time. And the workers who gather are God’s angels.

⁴⁰“The weeds are pulled up and burned in the fire. It will be the same at the end of time. ⁴¹The Son of Man will send his angels, and they will find the people who cause sin and all those who do evil. The angels will take those people out of his kingdom.* ⁴²They will throw them into the place of fire. There the people will be crying and grinding their teeth with pain. ⁴³Then the godly people will shine like the sun. They will be in the kingdom of their Father. You people who hear me, listen!

Stories About a Treasure and a Pearl

⁴⁴“God’s kingdom* is like a treasure hidden in a field. One day a man found the treasure. He was very happy to find it. He hid the treasure in the field again. Then he went and sold everything he owned to buy that field.

⁴⁵“Also, God’s kingdom is like a salesman looking for fine pearls. ⁴⁶One day he found a very fine pearl. He went and sold everything he had to buy it.

A Story About a Fishing Net

⁴⁷“Also, God’s kingdom* is like a net that was put into the lake. The net caught many different kinds of fish. ⁴⁸It was full, so the fishermen pulled it to the shore. They sat down and put all the good fish in baskets. Then they threw away the bad fish. ⁴⁹It will be the same at the end of time. The angels will come and separate the evil people

¹13.39 *lume* lit. „veac“ sau „timp“.

cei drepți, ⁵⁰și-i vor arunca în cuptorul încins. Acolo vor fi plânsete și scrâșnet de dinți.“

⁵¹Isus i-a întrebat pe ucenici: „Ați înțeles voi toate aceste lucruri?“

Ei au răspuns: „Da, le-am înțeles.“

⁵²El le-a zis: „De aceea, orice învățător al Legii care a fost învățat despre Împărăția cerurilor este ca un gospodar care scoate lucruri noi, dar și lucruri vechi, din cămara sa.“

Isus în Nazaret

(Mc. 6.1–6; Lc. 4.16–30)

⁵³După ce a terminat de spus aceste pilde, Isus a plecat de acolo ⁵⁴și S-a dus în cetatea Sa natală. A început să-i învețe pe oameni în sinagoga* lor. Toți erau uimiți și întrebau: „De unde are El toată înțelepciunea și minunile acestea? ⁵⁵Nu este El fiul tâmplarului? Nu este Maria mama Lui și nu sunt frații Săi Iacov, Iosif, Simon și Iuda? ⁵⁶Și nu sunt toate surorile Lui cu noi? Atunci de unde are El toate acestea?“ ⁵⁷Și din această cauză, le era greu să creadă în El.

Isus le-a spus: „Nici un profet* nu este prețuit în cetatea sau în casa lui.“

⁵⁸Așa că nu a făcut multe minuni acolo, pentru că ei nu credeau.

Irod află despre Isus

(Mc. 6.14–29; Lc. 9.7–9)

14 ¹În acest timp, Irod*, guvernatorul Galileii, a auzit veștile despre Isus. ²El le-a spus slujitorilor săi: „Acest om este Ioan Botezătorul; s-a sculat din morți și de aceea poate face toate aceste minuni!“

Uciderea lui Ioan Botezătorul

³Cu ceva timp în urmă, Irod îl arestase pe Ioan, punându-l în lanțuri și aruncându-l în închisoare, la cererea Irodiadei, soția fratelui său, Filip. ⁴Ioan îi spusese de mai multe ori: „Nu-ți este permis să te căsătorești cu ea.“ ⁵De aceea ar fi vrut să-l omoare, însă îi era teamă de mulțimea care-l considera pe Ioan un profet*.

⁶De ziua lui Irod, fata Irodiadei a dansat pentru el și oaspeții săi. Lui Irod i-a plăcut atât de mult, ⁷încât a promis prin jurământ că-i va da orice va cere. ⁸Îndemnată de

from the godly people. ⁵⁰They will throw the evil people into the place of fire. There the people will cry and grind their teeth with pain.”

⁵¹Then Jesus asked his followers, “Do you understand all these things?”

They said, “Yes, we understand.”

⁵²Then Jesus said to the followers, “So every teacher of the law who has learned about God’s kingdom has some new things to teach. He is like the owner of a house. He has new things and old things saved in that house. And he brings out the new with the old.”

Jesus Goes to His Hometown

(Mk. 6:1–6; Lk. 4:16–30)

⁵³When Jesus finished teaching with these stories, he left there. ⁵⁴He went to the town where he grew up. He taught the people in the synagogue,* and they were amazed. They said, “Where did this man get such wisdom and this power to do miracles*? ⁵⁵Isn’t he just the son of the carpenter we know? Isn’t his mother’s name Mary, and aren’t his brothers James, Joseph, Simon, and Judas? ⁵⁶And don’t all his sisters still live here in town? How is he able to do these things?” ⁵⁷So they had a problem accepting him.

But Jesus said to them, “People everywhere give honor to a prophet,* but in his own town or in his own home a prophet does not get any honor.” ⁵⁸Jesus did not do many miracles there, because the people did not believe in him.

Herod Thinks Jesus Is John the Baptizer

(Mk. 6:14–29; Lk. 9:7–9)

14 ¹About that time Herod,* the ruler of Galilee, heard what the people were saying about Jesus. ²So he said to his servants, “This man is really John the Baptizer.* He must have risen from death, and that is why he can do these miracles.*”

How John the Baptizer Was Killed

³Before this time, Herod* had arrested John.* He had him chained and put in prison. He arrested John because of Herodias, the wife of Philip, Herod’s brother. ⁴John had told him, “It is not right for you to have Herodias.” ⁵Herod wanted to kill him, but he was afraid of the people. They believed that John was a prophet.*

⁶On Herod’s birthday, the daughter of Herodias danced for him and his group. Herod was very pleased with her. ⁷So he promised that he would give her anything she wanted. ⁸Herodias told her

mama sa, ea i-a spus: „Dă-mi capul lui Ioan Botezătorul pe o tavă!“⁹Cu toate că s-a întristat foarte mult, a poruncit ca dorința să-i fie îndeplinită, din cauza jurământului său și a oaspeților.¹⁰A trimis niște oameni în închisoare să-i taie capul lui Ioan.¹¹Capul a fost adus pe o tavă și dat fetei, care l-a dus mamei sale.¹²Ucenicii lui Ioan au venit, i-au luat trupul și l-au îngropat; apoi s-au dus și I-au spus lui Isus.

Hrănirea celor cinci mii de oameni

(Mc. 6.30–44; Lc. 9.10–17; Ioan 6.1–14)

¹³Când a aflat Isus, a plecat de acolo singur, într-o barcă, spre un ținut pustiu. Mulțimile au auzit aceasta și l-au urmat pe jos din cetățile lor.¹⁴Când a ajuns pe țărm și a văzut o mare mulțime de oameni, lui Isus i s-a făcut milă și i-a vindecat pe cei care erau bolnavi.

¹⁵Cum s-a înserat, ucenicii au venit la El și i-au spus: „Locul acesta este pustiu și e târziu.

¹⁶Dă drumul mulțimilor să meargă în sate, să-și cumpere mâncare!“ Dar Isus le-a zis: „Nu trebuie să plece. Dați-le voi să mănânce!“

¹⁷Ucenicii i-au spus: „Nu avem decât cinci pâini și doi pești!“

¹⁸Atunci Isus a zis: „Aduceți-Mi-le aici!“¹⁹A poruncit mulțimilor să se așeze pe iarbă. Și ținând în mână cele cinci pâini și cei doi pești, și-a ridicat privirea spre cer și i-a mulțumit lui Dumnezeu pentru mâncare. Apoi, a rupt pâinea și a dat-o ucenicilor Săi, iar ucenicii au dat-o oamenilor.²⁰Toți au mâncat și s-au săturat. Când au terminat, ucenicii au umplut douăsprezece coșuri cu resturile rămase.²¹Erau cinci mii de bărbați care au mâncat, fără să mai fie numărate femeile și copiii.

Isus merge pe apă

(Mc. 6.45–52; Ioan 6.16–21)

²²Îndată după aceea, Isus i-a pus pe ucenici să urce în barcă și să treacă de cealaltă parte a mării, înaintea Lui, în timp ce El dădea drumul mulțimilor.²³După ce a dat drumul mulțimilor, a mers pe munte, la o parte, să Se roage. La venirea serii, El era

daughter what to ask for. So she said to Herod, “Give me the head of John the Baptizer* here on this plate.”

⁹King Herod was very sad. But he had promised to give the daughter anything she wanted. And the people eating with Herod had heard his promise. So he ordered what she asked to be done.¹⁰He sent men to the prison, where they cut off John’s head.¹¹And the men brought John’s head on a plate and gave it to the girl. Then she took the head to her mother, Herodias.¹²John’s followers came and got his body and buried it. Then they went and told Jesus what happened.

Jesus Feeds More Than 5000

(Mk. 6:30–44; Lk. 9:10–17; Jn. 6:1–14)

¹³When Jesus heard what happened to John,* he left in a boat. He went alone to a place where no one lived. But the people heard that Jesus had left. So they left their towns and followed him. They went by land to the same place he went.¹⁴When Jesus came there, he saw a large crowd of people. He felt sorry for them, and he healed the ones who were sick.

¹⁵Late that afternoon, the followers came to Jesus and said, “No one lives in this place. And it is already late. Send the people away so they can go to the towns and buy food for themselves.”

¹⁶Jesus said, “The people don’t need to go away. You give them some food to eat.”

¹⁷The followers answered, “But we have only five loaves of bread and two fish.”

¹⁸Jesus said, “Bring the bread and the fish to me.”¹⁹Then he told the people to sit down on the grass. He took the five loaves of bread and the two fish. He looked into the sky and thanked God for the food. Then he broke the bread into pieces, which he gave to the followers, and they gave the food to the people.²⁰Everyone ate until they were full. When they finished eating, the followers filled twelve baskets with the pieces of food that were not eaten.²¹There were about 5000 men there who ate. There were also women and children who ate.

Jesus Walks on Water

(Mk. 6:45–52; Jn. 6:16–21)

²²Then Jesus made the followers get into the boat. He told them to go to the other side of the lake. He said he would come later. He stayed there to tell everyone they could go home.²³After Jesus said goodbye to the people, he went up into the hills. He went there alone to pray. It was late,

acolo singur. ²⁴Barca era deja la mare depărtare de țărm, fiind clătinată de valuri, pentru că plutea contra vântului.

²⁵Între orele trei și șase dimineața, Isus a venit către ei, mergând pe mare. ²⁶Ucenicii Săi, văzându-L mergând pe mare, s-au îngrozit și au zis: „Este o stafie!” Și au țipat de frică.

²⁷Imediat, Isus le-a vorbit: „Curaj, Eu sunt! Nu vă temeți!”

²⁸Petru I-a răspuns: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește-mi să vin către Tine pe apă!”

²⁹Isus i-a spus: „Vino!”

Petru s-a dat jos din barcă și a mers pe apă, către Isus. ³⁰Dar când a văzut ce puternic era vântul, i s-a făcut frică. A început să se scufunde și a strigat: „Doamne, salvează-mă!”

³¹Imediat, Isus a întins mâna și l-a prins, spunându-i: „Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoit?”

³²Când s-au urcat în barcă, vântul s-a oprit. ³³Și cei din barcă I s-au închinat, spunând: „Ești cu adevărat Fiul lui Dumnezeu!”

Isus vindecă mulți bolnavi

(Mc. 6:53–56)

³⁴Au trecut marea și au ajuns pe țărmul Ghenezaretului. ³⁵Când locuitorii aceluși ținut L-au recunoscut pe Isus, au trimis vorbă către tot ținutul înconjurător. Așa că I-au adus toți bolnavii ³⁶și L-au implorat să le dea voie numai să-I atingă marginea hainei. Și toți cei care au atins-o s-au vindecat.

Legea lui Dumnezeu și legile oamenilor

(Mc. 7:1–23)

15 ¹Apoi niște farisei* și învățători ai Legii din Ierusalim s-au apropiat de Isus și L-au întrebat: ²„De ce încalcă ucenicii Tăi legile moștenite de la strămoșii noștri și nu-și spală mâinile înainte de masă?”

³Drept răspuns, Isus i-a întrebat: „Dar voi de ce încalcați porunca lui Dumnezeu, de dragul regulilor voastre? ⁴Căci Dumnezeu a spus: «Respectă-i pe tatăl tău și pe mama ta!»¹ și «Oricine își vorbește de rău tatăl sau mama trebuie să fie pedepsit cu moartea!»² ⁵Dar voi ziceți: Oricine spune tatălui sau

¹ 15:4 Citat din Ex. 20:12 și Dt. 5:16. ² 15:4 Citat din Ex. 21:17.

and he was there alone. ²⁴By this time the boat was already a long way from shore. Since the wind was blowing against it, the boat was having trouble because of the waves.

²⁵Between three and six o'clock in the morning, Jesus' followers were still in the boat. Jesus came to them. He was walking on the water. ²⁶When they saw him walking on the water, it scared them. “It's a ghost!” they said, screaming in fear.

²⁷But Jesus quickly spoke to them. He said, “Don't worry! It's me! Don't be afraid.”

²⁸Peter said, “Lord, if that is really you, tell me to come to you on the water.”

²⁹Jesus said, “Come, Peter.”

Then Peter left the boat and walked on the water to Jesus. ³⁰But while Peter was walking on the water, he saw the wind and the waves. He was afraid and began sinking into the water. He shouted, “Lord, save me!”

³¹Then Jesus caught Peter with his hand. He said, “Your faith is small. Why did you doubt?”

³²After Peter and Jesus were in the boat, the wind stopped. ³³Then the followers in the boat worshiped Jesus and said, “You really are the Son of God.”

Jesus Heals Many Sick People

(Mk. 6:53–56)

³⁴After they crossed the lake, they came to the shore at Gennesaret. ³⁵Some men there saw Jesus and knew who he was. So they sent word to the other people throughout that area that Jesus had come. The people brought all their sick people to him. ³⁶They begged Jesus to let them only touch the edge of his coat to be healed. And all the sick people who touched his coat were healed.

God's Law and Human Traditions

(Mc. 7:1–23)

15 ¹Then some Pharisees* and teachers of the law came to Jesus. They came from Jerusalem and asked him, ²“Why do your followers not obey the traditions we have from our great leaders who lived long ago? Your followers don't wash their hands before they eat!”

³Jesus answered, “And why do you refuse to obey God's command so that you can follow those traditions you have? ⁴God said, ‘You must respect your father and mother.’¹ And God also said, ‘Whoever says anything bad to their father or mother must be killed.’² ⁵But you teach that a person can say to their father or mother, ‘I have

¹ 15:4 Quote from Ex. 20:12; Deut. 5:16. ² 15:4 Quote from Ex. 21:17.

mamei sale: «Nu te pot ajuta, căci tot ce am și cu ce v-aș fi putut ajuta este pus deoparte pentru Dumnezeu», ⁶nu trebuie să-și respecte tatăl.“ Așa că ați desființat porunca lui Dumnezeu, de dragul acestor reguli pe care le aveți. ⁷Ipocriților! Bine a zis Isaia când a profețit despre voi, spunând:

⁸«Poporul acesta Mă onorează doar cu buzele,
dar departe de Mine le sunt inimile.
⁹Închinarea lor este lipsită de rost,
pentru că învățătura dată de ei oamenilor
constă în reguli făcute de om!»“

Isaia 29.13

¹⁰Isus a chemat mulțimea la El și a spus: „Ascultați și înțelegeți! ¹¹Nu ceea ce intră în gura omului îl face necurat, ci mai degrabă ceea ce iese din gura sa.“

¹²Apoi ucenicii Lui s-au apropiat și I-au zis: „Știi că fariseii s-au simțit jigniți când au auzit ce-ai spus?“

¹³Isus le-a răspuns: „Orice plantă care nu a fost sădită de Tatăl Meu ceresc va fi smulsă. ¹⁴Așa că, lăsați-i! Sunt orbi care-i conduc pe ceilalți orbi. Iar dacă un orb conduce un alt orb, amândoi vor cădea într-un șanț.“

¹⁵„Spune-ne înțelesul acelei pilde!“ a zis Petru.

¹⁶Isus a răspuns: „Nici voi nu înțelegeți? ¹⁷Nu pricepeți că orice intră pe gură, în stomac, este dat apoi afară? ¹⁸Ce iese din gură vine din inimă. Și ce vine din inimă îl face pe om să nu fie acceptat de Dumnezeu. ¹⁹Căci din inimă vin toate relele: gândurile rele, adulterul,uciderea, desfrânarea, furtul, mărturia mincinoasă și defăimarea. ²⁰Acestea îl fac pe om să nu fie acceptat de Dumnezeu. Dar mâncatul cu mâinile nespălate nu îl face pe om inacceptabil înaintea lui Dumnezeu.“

Isus ajută o femeie canaanită
(Mc. 7.24–30)

²¹Isus a plecat de acolo și s-a dus în ținutul Tirului și al Sidonului. ²²O femeie canaanită din acel ținut a ieșit afară și a început să strige: „Ai milă de mine, Doamne, Fiu al lui David! Fiica mea este posedată de un demon și suferă mult!“

something I could use to help you. But I will not use it for you. I will give it to God.’ ⁶You are teaching them not to respect their father. So you are teaching that it is not important to do what God said. You think it is more important to follow those traditions you have. ⁷You are hypocrites*! Isaiah was right when he spoke for God about you:

⁸‘These people say they honor me,
but they don’t really make me
an important part of their lives.
⁹Their worship of me is for nothing.
The things they teach are only rules
that people have made.’” *Isaiah 29:13*

¹⁰Jesus called the people to him. He said, “Listen and understand what I am saying. ¹¹It is not what people put in their mouth that makes them wrong.¹ It is what comes out of their mouth that makes them wrong.”

¹²Then the followers came to Jesus and asked, “Do you know that the Pharisees are upset about what you said?”

¹³Jesus answered, “Every plant that my Father in heaven has not planted will be pulled up by the roots. ¹⁴Stay away from the Pharisees. They lead the people, but they are like blind men leading other blind men. And if a blind man leads another blind man, both of them will fall into a ditch.”

¹⁵Peter said, “Explain to us what you said earlier to the people.”

¹⁶Jesus said, “You still have trouble understanding? ¹⁷Surely you know that all the food that enters the mouth goes into the stomach. Then it goes out of the body. ¹⁸But the bad things people say with their mouth come from the way they think. And that’s what can make people wrong. ¹⁹All these bad things begin in the mind: evil thoughts, murder, adultery,* sexual sins, stealing, lying, and insulting people. ²⁰These are the things that make people wrong. Eating without washing their hands will never make people unacceptable to God.”

Jesus Helps a Non-Jewish Woman
(Mk. 7:24–30)

²¹Jesus went from there to the area of Tyre and Sidon. ²²A Canaanite woman from that area came out and began shouting, “Lord, Son of David,* please help me! My daughter has a demon* inside her, and she is suffering very much.”

¹ 15:11 *wrong* Literally, “unclean” or “not pure,” meaning unacceptable to God. Also in verse 18.

²³Isus nu i-a dat nici un răspuns, așa că ucenicii au venit la El și au început să-L roage, spunând: „Trimite-o de aici! Vine după noi și strigă.”

²⁴Isus a răspuns: „Sunt trimis doar pentru oile pierdute ale poporului lui Israel!”

²⁵Atunci femeia a venit, I s-a închinat și a spus: „Doamne, ajută-mă!”

²⁶Isus i-a spus: „Nu este bine să iei mâncarea copiilor și s-o dai la câini!”

²⁷„Așa este, Doamne!”, spuse ea. „Dar până și câinii mănâncă firimiturile care cad de la masa stăpânilor lor!”

²⁸Isus i-a zis: „Femeie, mare este credința ta! Fie ca dorința să ți se îndeplinească!” Chiar atunci fiica ei a fost vindecată.

Isus îi vindecă pe mulți

²⁹Isus a plecat de acolo și S-a dus pe țărmul mării Galileii. S-a urcat pe un deal și a stat jos.

³⁰Mari mulțimi de oameni au venit la Isus, aducând cu ei șchiopi, orbi, infirmi, surdo-muți și alți bolnavi, pe care i-au așezat la picioarele Sale. Și Isus i-a vindecat. ³¹Mulțimea a rămas uimită văzând muți care vorbeau, infirmi care erau din nou sănătoși, șchiopi care mergeau bine și orbi care vedeau. Și oamenii L-au lăudat pe Dumnezeu lui Israel.

A doua înmulțire a pâinilor

(Mc. 8:1–10)

³²Isus i-a chemat pe ucenici și le-a spus: „Mi-e milă de acești oameni. Sunt cu Mine de trei zile și nu au nimic să mănânce. Nu vreau să le dau drumul înfometaji pentru că s-ar putea să leșine pe drum.”

³³Ucenicii I-au zis: „De unde să luăm destulă pâine să hrănim această mare mulțime, într-un loc pustiu ca acesta?”

³⁴Isus i-a întrebat: „Câte pâini aveți?” „Șapte pâini și câțiva peștișori”, au răspuns ei. ³⁵Isus a poruncit mulțimii să stea jos, pe pământ. ³⁶Apoi, a luat cele șapte pâini și peștii și I-a mulțumit lui Dumnezeu. Le-a împărțit și a început să le dea ucenicilor, iar ucenicii le-au dat

²³But Jesus did not answer her. So the followers came to him and said, “Tell her to go away. She keeps crying out and won’t leave us alone.”

²⁴Jesus’ answer to this was, “So God sent me only to the lost people¹ of Israel*!”

²⁵Then the woman came over to Jesus and bowed before him. She said, “Lord, help me!”

²⁶He answered her with this saying: “It is not right to take the children’s bread and give it to the dogs.”

²⁷The woman said, “Yes, Lord, but even the dogs eat the pieces of food that fall from their master’s table.”

²⁸Then Jesus answered, “Woman, you have great faith! You will get what you asked for.” And right then the woman’s daughter was healed.

Jesus Heals Many People

²⁹Then Jesus went from there to the shore of Lake Galilee. He went up on a hill and sat down.

³⁰A large crowd of people came to him. They brought many other sick people and put them before him. There were people who could not walk, people who were blind, crippled, or deaf, and many others. Jesus healed them all. ³¹People were amazed when they saw that those who could not speak were now able to speak. Crippled people were made strong. Those who could not walk were now able to walk. The blind were able to see. Everyone thanked the God of Israel* for this.

Jesus Feeds More Than 4000

(Mc. 8:1–10)

³²Jesus called his followers to him and said, “I feel sorry for these people. They have been with me three days, and now they have nothing to eat. I don’t want to send them away hungry. They might faint while going home.”

³³The followers asked Jesus, “Where can we get enough bread to feed all these people? We are a long way from any town.”

³⁴Jesus asked, “How many loaves of bread do you have?”

They answered, “We have seven loaves of bread and a few small fish.”

³⁵Jesus told the people to sit on the ground. ³⁶He took the seven loaves of bread and the fish. Then he gave thanks to God for the food. He broke the bread into pieces, which he gave to the followers, and they gave the food to the people.

¹15:24 *people* Literally, “sheep.”

oamenilor. ³⁷Toți au mâncat până s-au săturat. Apoi ucenicii au strâns resturile în șapte coșuri. ³⁸Erau acolo patru mii de bărbați care au mâncat, fără a se mai pune la socoteală femeile și copiii. ³⁹După ce a dat drumul mulțimilor, Isus S-a urcat într-o barcă și a trecut în ținutul Magdalei.

Conducătorii iudeilor Îl pun

la încercare pe Isus

(Mc. 8.11–13; Lc. 12.54–56)

16 ¹Fariseii* și saduceii* au venit să-L pună la încercare pe Isus și I-au cerut să le arate un semn din cer.

²Isus le-a spus: „La apusul soarelui spuneți: «Cerul este roșu, deci va fi vreme frumoasă.» ³Iar la răsărit spuneți: «Cerul este roșu-întunecat, deci astăzi va ploua.» Puteți deosebi semnele de pe cer, dar nu și pe cele ale vremurilor în care trăim. ⁴O generație rea și necredincioasă cere un semn. Dar nu i se va da decât semnul lui Iona.¹” Apoi Isus i-a lăsat și a plecat.

Aluatul saducheilor și al fariseilor

(Mc. 8.14–21)

⁵Ucenicii Lui au trecut pe țărmul celălalt al mării, uitând să ia pâine. ⁶Isus le-a zis: „Fiți atenți și păziți-vă de aluatul fariseilor* și al saducheilor*.”

⁷Ucenicii au început să vorbească între ei: „Spune asta pentru că am uitat să luăm pâine.”

⁸Isus, știind ce gândeau, le-a spus: „Oameni cu credința mică, de ce vorbiți între voi despre faptul că nu aveți pâine? ⁹Tot nu înțelegeți? Sau nu vă mai amintiți de cele cinci pâini, pentru cei cinci mii de oameni și câte coșuri ați umplut cu resturile? ¹⁰Și nu mai țineți minte cele șapte pâini pentru hrânirea celor patru mii de oameni și câte coșuri ați umplut cu resturile? ¹¹De ce nu înțelegeți că nu vorbeam despre pâine?

¹ 16.4 *semnul lui Iona* cele trei zile ale lui Iona într-un pește mare sunt asemenea celor trei zile ale lui Isus în mormânt. Vezi cartea lui Iona; Mt. 12.39-40; Lc. 11.29-30.

³⁷All the people ate until they were full. After this, the followers filled seven baskets with the pieces of food that were not eaten. ³⁸There were about 4000 men there who ate. There were also some women and children. ³⁹After they all ate, Jesus told the people they could go home. He got into the boat and went to the area of Magadan.

Some People Doubt Jesus' Authority

(Mk. 8:11–13; Lk. 12:54–56)

16 ¹The Pharisees* and Sadducees* came to Jesus. They wanted to test him. So they asked him to show them a miracle* as a sign from God.

²Jesus answered, “When you people see the sunset, you know what the weather will be. If the sky is red, you say we will have good weather. ³And in the morning, if the sky is dark and red, you say that it will be a rainy day. These are signs of the weather. You see these signs in the sky and know what they mean. In the same way, you see the things that are happening now. These are also signs, but you don’t know their meaning. ⁴It is the evil and sinful people who want to see a miracle as a sign from God. But no miracle will be done to prove anything to them. The only sign will be the miracle that happened to Jonah.¹” Then Jesus went away from there.

Jesus' Followers Misunderstand Him

(Mk. 8:14–21)

⁵Jesus and his followers went across the lake. But the followers forgot to bring bread. ⁶Jesus said to the followers, “Be careful! Guard against the yeast* of the Pharisees* and the Sadducees.*”

⁷The followers discussed the meaning of this. They said, “Did Jesus say this because we forgot to bring bread?”

⁸Jesus knew that they were talking about this. So he asked them, “Why are you talking about not having bread? Your faith is small. ⁹You still don’t understand? Remember the five loaves of bread that fed the 5000 people? And remember that you filled many baskets with the bread that was left? ¹⁰And remember the seven loaves of bread that fed the 4000 people? Remember that you filled many baskets with the bread that was left? ¹¹So I was not talking to you about bread. Why don’t you understand that? I am telling you

¹ 16:4 *Jonah* A prophet in the Old Testament. After three days in a big fish he came out alive, like Jesus would come out from the tomb on the third day.

Am spus să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor.“

¹²Atunci au înțeles ce vroia El să spună: să se păzească de învățăturile fariseilor și ale saducheilor, și nu de aluatul pentru pâine.

Cine este Isus

(Mc. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³Când a ajuns în ținutul Cezareii lui Filip, Isus i-a întrebat pe ucenici: „Cine spun oamenii că sunt Eu, Fiul omului?”¹

¹⁴Ei au zis: „Unii spun că ești Ioan Botezătorul, alții că ești Ilie, iar alții spun că ești Ieremia* sau unul dintre profeți*.”

¹⁵„Dar voi cine ziceți că sunt?”², i-a întrebat Isus.

¹⁶„Tu ești Cristosul*, Fiul lui Dumnezeu cel viu“, i-a răspuns Petru.

¹⁷Isus i-a zis: „Fericit ești tu, Simone, fiul lui Iona, pentru că nu o ființă omenească ți-a descoperit acest lucru, ci Tatăl Meu din ceruri. ¹⁸Îți spun că tu ești Petru¹ și pe această piatră Îmi voi clădi Biserica, iar porțile iadului nu o vor învinge. ¹⁹Îți voi da cheile Împărăției cerurilor, iar orice vei lega pe pământ, Dumnezeu va lega în ceruri și orice vei dezlega pe pământ, Dumnezeu va dezlega în ceruri.“ ²⁰Apoi le-a poruncit ucenicilor să nu spună nimănui că El este Cristosul.

Isus vorbește despre suferințele și moartea Sa

(Mc. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

²¹Din momentul acela, Isus a început să le spună ucenicilor că El trebuie să meargă la Ierusalim și acolo trebuie să îndure multe lucruri din partea bătrânilor poporului, a conducătorilor preoților și a învățătorilor Legii. Le-a spus că va fi omorât și că a treia zi va învia dintre cei morți.

²²Petru L-a luat deoparte și a început să-L mustre: „Doamne, să Te ferească cerul! Asta nu trebuie să Ți se întâmple niciodată!“

²³Isus S-a întors spre el și i-a zis: „Dă-te la o parte, Satan! Ești o piedică pentru Mine. Căci nu gândești așa cum gândește

to be careful and guard against the yeast of the Pharisees and the Sadducees.”

¹²Then the followers understood what Jesus meant. He was not telling them to guard against the yeast used in bread. He was telling them to guard against the teaching of the Pharisees and the Sadducees.

Peter Says Jesus Is the Christ

(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³Jesus went to the area of Caesarea Philippi. He said to his followers, “Who do people say I am?”

¹⁴They answered, “Some people say you are John the Baptizer.* Others say you are Elijah.* And some say you are Jeremiah* or one of the prophets.*”

¹⁵Then Jesus said to his followers, “And who do you say I am?”

¹⁶Simon Peter answered, “You are the Christ,* the Son of the living God.”

¹⁷Jesus answered, “You are blessed, Simon son of Jonah. No one taught you that. My Father in heaven showed you who I am. ¹⁸So I tell you, you are Peter.² And I will build my church* on this rock. The power of death³ will not be able to defeat my church. ¹⁹I will give you the keys to God’s kingdom.* When you speak judgment here on earth, that judgment will be God’s judgment. When you promise forgiveness here on earth, that forgiveness will be God’s forgiveness.”⁴

²⁰Then Jesus warned his followers not to tell anyone he was the Christ.

Jesus Says He Must Die

(Mk. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)

²¹From that time Jesus began telling his followers that he must go to Jerusalem. He explained that the older Jewish leaders, the leading priests, and the teachers of the law would make him suffer many things. And he told his followers that he must be killed. Then, on the third day, he would be raised from death.

²²Peter took Jesus away from the other followers to talk to him alone. He began to criticize him. He said, “God save you from those sufferings, Lord! That will never happen to you!”

²³Then Jesus said to Peter, “Get away from me, Satan⁵! You are not helping me! You don’t care

¹ 16:13 *I am* Literally, “the Son of Man is.” ² 16:18 *Peter* The Greek name “Peter,” like the Aramaic name “Cephas,” means “rock.” ³ 16:18 *power of death* Literally, “gates of Hades.” ⁴ 16:19 *When you speak ... God’s forgiveness* Literally, “Whatever you bind on earth will have been bound in heaven, and whatever you loose on earth will have been loosed in heaven.” ⁵ 16:23 *Satan* Name for the devil meaning “the enemy.” Jesus means that Peter was talking like Satan.

¹ 16:18 *Petru* numele grecesc înseamnă «piatră».

Dumnezeu, ci gândești așa cum gândesc oamenii!”

²⁴Apoi Isus le-a spus ucenicilor: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, va trebui să renunțe la dorințele sale, să-și poarte crucea* și să Mă urmeze! ²⁵Oricine vrea să-și salveze viața o va pierde și oricine își pierde viața din cauza Mea o va găsi. ²⁶Ce folos ar avea cel ce ar cuceri lumea, dar și-ar pierde viața? Ce poate oferi un om în schimbul vieții sale, o dată ce-a pierdut-o? ²⁷Iar Fiul omului* va veni în slava Tatălui Său, cu îngerii Săi și va răsplăti fiecărui om după faptele sale. ²⁸Adevărat vă spun că sunt aici câțiva care nu vor muri până nu-L vor vedea pe Fiul omului venind în Împărăția Sa“.

Schimbarea la față

(Mc. 9:2–13; Lc. 9:28–36)

17 ¹Șase zile mai târziu, Isus i-a luat pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui și i-a dus pe un munte înalt, ca să fie singuri. ²Atunci, înfățișarea I s-a schimbat chiar în fața lor. Fața Îi strălucea ca soarele și hainele I s-au făcut albe ca lumina. ³Deodată au apărut în fața lor Moise și Ilie* și au început să stea de vorbă cu Isus.

⁴Petru I-a spus lui Isus: „Doamne, este bine că suntem aici! Dacă vrei, voi face trei corturi aici: unul pentru Tine, unul pentru Moise și unul pentru Ilie!“

⁵În timp ce Petru încă mai vorbea, un nor strălucitor i-a învăluit și o voce din nor a spus: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea! De El să ascultați!“

⁶Când au auzit ucenicii, s-au speriat atât de rău, încât au căzut cu fețele la pământ. ⁷Apoi Isus a venit și i-a atins, spunându-le: „Ridicați-vă și să nu vă fie teamă!“ ⁸Când și-au ridicat privirea, n-au mai văzut pe nimeni altcineva, în afară de Isus.

⁹În timp ce coborau de pe munte, Isus le-a poruncit: „Să nu spuneți nimănui ce-ați văzut, până la învierea Fiului omului dintre cei morți.“

¹⁰„Atunci de ce spun învățătorii Legii că Ilie/ trebuie să vină primul?“; L-au întreat ucenicii.

¹17.10 Ilie Vezi Mal. 4:5-6.

about the same things God does. You care only about things that people think are important.”

²⁴Then Jesus said to his followers, “Whoever wants to be my follower must say no to themselves and what they want to do. They must accept the cross* that is given to them and follow me. ²⁵Those who try to keep the life they have will lose it. But those who give up their life for me will save it. ²⁶It is worth nothing for you to have the whole world if you yourself are lost. You could never pay enough to buy back your life. ²⁷The Son of Man* will come again with his Father’s glory* and with his angels. And he will reward everyone for what they have done. ²⁸Believe me when I say that there are some people standing here who will see the Son of Man coming with his kingdom before they die.”

Jesus Is Seen With Moses and Elijah

(Mk. 9:2–13; Lk. 9:28–36)

17 ¹Six days later, Jesus took Peter, James, and John the brother of James and went up on a high mountain. They were all alone there. ²While these followers watched him, Jesus was changed. His face became bright like the sun, and his clothes became white as light. ³Then two men were there, talking with him. They were Moses* and Elijah.*

⁴Peter said to Jesus, “Lord, it is good that we are here. If you want, I will put three tents here—one for you, one for Moses, and one for Elijah.”

⁵While Peter was talking, a bright cloud came over them. A voice came from the cloud and said, “This is my Son and I love him. I am very pleased with him. Obey him!”

⁶The followers with Jesus heard this voice. They were very afraid, so they fell to the ground. ⁷But Jesus came to them and touched them. He said, “Stand up. Don’t be afraid.” ⁸The followers looked up, and they saw that Jesus was now alone.

⁹As Jesus and the followers were coming down the mountain, he gave them this command: “Don’t tell anyone about what you saw on the mountain. Wait until the Son of Man* has been raised from death. Then you can tell people about what you saw.”

¹⁰The followers asked Jesus, “Why do the teachers of the law say that Elijah must come/ before the Christ* comes?”

¹17:10 Elijah must come See Mal. 4:5-6.

¹¹Isus le-a răspuns: „Ilie va veni și va pune totul în ordine. ¹²Dar Eu vă spun că Ilie a și venit, însă ei nu l-au recunoscut și s-au purtat cu el după cum le-a plăcut. La fel va suferi și Fiul omului* în mâinile lor.“
¹³Și ucenicii au înțeles că le vorbea despre Ioan Botezătorul.

Vindecarea unui epileptic (Mc. 9.14–29; Lc. 9.37–43a)

¹⁴Când S-a întors la mulțime, un om a venit la Isus și a îngenuncheat în fața Lui. ¹⁵Omul i-a zis: „Doamne, ai milă de fiul meu! Este epileptic* și suferă mult. Adesea cade în foc sau în apă. ¹⁶L-am adus ucenicilor Tăi, dar nu l-au putut vindeca.“

¹⁷Isus a răspuns: „Oameni necredincioși, care umblați pe căi greșite! Cât trebuie să mai stau cu voi? Cât o să vă mai rabd? Aduceți băiatul la Mine!“ ¹⁸Și Isus a poruncit duhului rău, care a ieșit afară din el. Așa că băiatul s-a vindecat chiar în clipa aceea.

¹⁹Apoi ucenicii au venit la Isus, L-au luat deoparte și L-au întrebat: „Noi de ce nu am putut să scoatem duhul rău?“

²⁰Isus le-a spus: „Pentru că aveți prea puțină credință. Vă spun adevărul: dacă ați avea credință cât un bob de muștar, ați putea spune acestui munte: «Mută-te de aici, acolo!» și s-ar muta. Și nimic nu ar fi imposibil pentru voi.“ [21]/

Isus vorbește despre moartea și învierea Sa (Mc. 9.30–32; Lc. 9.43b–45)

²²Când s-au adunat în Galileea, Isus le-a spus: „Fiul omului* va fi dat pe mâna oamenilor. ²³Ei Îl vor omorî, dar în a treia zi va învia.“ Ucenicii s-au întristat foarte mult.

Taxa pentru Templu

²⁴Când au intrat în Capernaum, cei ce strângeau taxele pentru Templu* s-au apropiat de Petru și l-au întrebat: „Învățătorul vostru nu plătește taxa pentru Templu?“

¹17.21 versetul 21 Unele manuscrise grecești adaugă versetul 21: „Asemenea duhuri rele nu ies decât prin rugăciune și post.“

²17.24 taxa pentru Templu o taxă pe care fiecare evreu trebuia s-o plătească o dată pe an pentru Templu.

¹¹Jesus answered, “They are right to say Elijah is coming. And it is true that Elijah will make all things the way they should be. ¹²But I tell you, Elijah has already come. People did not know who he was, and they treated him badly, doing whatever they wanted to do. It is the same with the Son of Man. Those same people will make the Son of Man suffer.” ¹³Then the followers understood that when Jesus said Elijah, he was really talking about John the Baptizer.*

Jesus Frees a Boy From an Evil Spirit (Mk. 9:14–29; Lk. 9:37–43a)

¹⁴Jesus and the followers went back to the people. A man came to Jesus and bowed before him. ¹⁵The man said, “Lord, be kind to my son. He suffers so much from the seizures he has. He often falls into the fire or into the water. ¹⁶I brought him to your followers, but they could not heal him.”

¹⁷Jesus answered, “You people today have no faith. Your lives are so wrong! How long must I stay with you? How long must I continue to be patient with you? Bring the boy here.” ¹⁸Jesus gave a strong command to the demon* inside the boy. The demon came out of the boy, and the boy was healed.

¹⁹Then the followers came to Jesus alone. They said, “We tried to force the demon out of the boy, but we could not. Why were we not able to make the demon go out?”

²⁰Jesus answered, “You were not able to make the demon go out, because your faith is too small. Believe me when I tell you, if your faith is only as big as a mustard* seed you can say to this mountain, ‘Move from here to there,’ and it will move. You will be able to do anything.” [21]/

Jesus Talks About His Death (Mk. 9:30–32; Lk. 9:43b–45)

²²Later, the followers met together in Galilee. Jesus said to them, “The Son of Man* will be handed over to people ²³who will kill him. But on the third day he will be raised from death.” The followers were very sad to hear that Jesus would be killed.

Jesus Teaches About Paying Taxes

²⁴Jesus and his followers went to Capernaum.* There the men who collect the two-drachma Temple* tax came to Peter and asked, “Does your teacher pay the Temple tax?”

¹17:21 Some Greek copies add verse 21: “But that kind of spirit comes out only with prayer and fasting.”

²⁵„Ba da“, i-a zis Petru. După ce a intrat în casă, Isus a vorbit primul și a spus: „Tu ce crezi, Simone? De la cine strâng împărății pământului taxe sau tribut? De la fiii lor sau de la străini?“

²⁶„De la străini!“, a răspuns Petru.

Isus i-a spus: „Deci fiii lor sunt scutiți de taxe. ²⁷Dar, ca să nu provocăm necazuri, du-te la mare, aruncă-ți undița și scoate afară primul pește pe care-l vei prinde, deschide-i gura și vei găsi o monedă de patru drahme. Ia-o și dă-o din partea Mea și a ta!“

Cel mai important în Împărăția cerurilor (Mc. 9.33–37; Lc. 9.46–48)

18¹Atunci ucenicii au venit la Isus și I-au spus: „Cine este cel mai important în Împărăția cerurilor?“

²Isus a chemat un copil la El, l-a pus să stea în fața lor ³și a zis: „Vă spun adevărul: până nu vă veți schimba și nu veți fi asemenea unor copilași, nu veți intra în Împărăția cerurilor. ⁴De aceea, oricine va fi umil ca acest copil, va fi cel mai important în Împărăția cerurilor.

⁵Și oricine primește cu bucurie un astfel de copil în Numele Meu, pe Mine Mă primește.

Prilejuri de poticnire (Mc. 9.42–48; Lc. 17.1–2)

⁶Iar pentru cel care este o piedică în calea acestor oameni simpli care cred în Mine, va fi mai bine să i se lege de gât o piatră de moară și să fie înecat în adâncul mării. ⁷Vai de oamenii din lume, din cauza lucrurilor care-i fac să păcătuiască! Întotdeauna vor fi ocazii de a păcătui. Dar vai de cel prin care vin aceste ocazii de a păcătui! ⁸Dacă mâna ta sau piciorul tău te face să păcătuiești, taie-l și aruncă-l! Mai bine să intri în viața eternă fără o mână sau fără un picior, decât să ai amândouă mâinile și picioarele, dar să fii aruncat în focul etern. ⁹Și dacă ochiul tău te face să păcătuiești, scoate-l și aruncă-l! Mai bine să intri în viața eternă doar cu un ochi, decât să ai amândoi ochii și să fii aruncat în focul iadului.

²⁵Peter answered, “Yes, he does.”

Peter went into the house where Jesus was. Before Peter could speak, Jesus said to him, “The kings on the earth get different kinds of taxes from people. But who are those who pay the taxes? Are they the king’s children? Or do other people pay the taxes? What do you think?”

²⁶Peter answered, “The other people pay the taxes.”

Jesus said, “Then the children of the king don’t have to pay taxes. ²⁷But we don’t want to upset these tax collectors. So do this: Go to the lake and fish. After you catch the first fish, open its mouth. Inside its mouth you will find a four-drachma coin. Take that coin and give it to the tax collectors.* That will pay the tax for you and me.”

Who Is the Greatest? (Mk. 9:33–37; Lk. 9:46–48)

18¹About that time the followers came to Jesus and asked, “Who is the greatest in God’s kingdom*?”

²Jesus called a little child to come to him. He stood the child in front of the followers. ³Then he said, “The truth is, you must change your thinking and become like little children. If you don’t do this, you will never enter God’s kingdom. ⁴The greatest person in God’s kingdom is the one who makes himself humble like this child.

⁵“Whoever accepts a little child like this in my name is accepting me.

Jesus Warns About Causes of Sin (Mk. 9:42–48; Lk. 17:1–2)

⁶“If one of these little children believes in me, and someone causes that child to sin, it will be very bad for that person. It would be better for them to have a millstone* tied around their neck and be drowned in the deep sea. ⁷I feel sorry for the people in the world because of the things that make people sin. These things must happen, but it will be very bad for anyone who causes them to happen.

⁸“If your hand or your foot makes you sin, cut it off and throw it away. It is better for you to lose part of your body and have eternal life than to have two hands and two feet and be thrown into the fire that burns forever. ⁹If your eye makes you sin, take it out and throw it away. It is better for you to have only one eye and have eternal life than to have two eyes and be thrown into the fire of hell.

Pilda cu oaia rătăcită*(Lc. 15.3–7)*

¹⁰Aveți grijă să nu disprețuiți pe nici unul dintre acești micuți. Vă spun că ei au îngeri în cer, îngeri care Îl văd mereu pe Tatăl Meu din ceruri. ^[11]

¹²Spuneți-Mi: voi ce credeți? Dacă un om are o sută de oi și una dintre ele se rătăcește, nu le va lăsa el pe cele nouăzeci și nouă și se va duce să o găsească pe cea rătăcită? ¹³Ba da! Vă spun adevărul: atunci când o găsește, va fi mai fericit pentru ea, decât pentru cele nouăzeci și nouă care nu s-au pierdut. ¹⁴Tot așa, Tatăl vostru din ceruri nu vrea să se rătăcească nici una din aceste ființe aparent lipsite de importanță.

Dacă fratele tău păcătuiește împotriva ta*(Lc. 17.3)*

¹⁵Dacă fratele tău păcătuiește împotriva ta, du-te și vorbește-i între patru ochi despre greșeala lui. Dacă te ascultă, ți-ai câștigat din nou fratele. ¹⁶Dar dacă nu te ascultă, mai ia cu tine una sau două persoane, pentru ca orice se spune să poată fi susținut de spusele a doi sau trei martori.² ¹⁷Dacă fratele tău nu-i va asculta nici pe martori, atunci spune lucrul acesta Bisericii. Dacă nu ascultă nici de Biserică, atunci poartă-te cu el ca și cum ar fi un necredincios sau un vameș.

¹⁸Vă spun adevărul: orice legați pe pământ este legat în ceruri și orice dezlegați pe pământ este dezlegat în ceruri.

¹⁹Vă spun adevărul: dacă doi dintre voi se înțeleg aici, pe pământ, să se roage pentru un lucru, acesta le va fi dat de Tatăl Meu din ceruri. ²⁰Pentru că oriunde sunt doi sau trei oameni adunați în Numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.“

Pilda despre iertare

²¹Petru a venit la Isus și I-a spus: „Doamne, dacă fratele meu păcătuiește împotriva mea, de câte ori să-l iert? Până la șapte ori?”

Jesus Uses a Story About a Lost Sheep*(Lk. 15:3–7)*

¹⁰“Be careful. Don’t think these little children are not important. I tell you that these children have angels in heaven. And those angels are always with my Father in heaven. ^[11]”

¹²“If a man has 100 sheep, but one of the sheep is lost, what will he do? He will leave the other 99 sheep on the hill and go to look for the lost sheep. Right? ¹³And if he finds the lost sheep, he is happier about that one sheep than about the 99 sheep that were never lost. I can assure you, ¹⁴in the same way your Father in heaven does not want any of these little children to be lost.

When Someone Hurts You*(Lk. 17:3)*

¹⁵“If your brother or sister in God’s family does something wrong, go and tell them what they did wrong. Do this when you are alone with them. If they listen to you, then you have helped them to be your brother or sister again. ¹⁶But if they refuse to listen, go to them again and take one or two people with you. Then there will be two or three people who will be able to tell all that happened.² ¹⁷If they refuse to listen to them, then tell the church.* And if they refuse to listen to the church, treat them like you would treat someone who does not know God or who is a tax collector.*

¹⁸“I can assure you that when you speak judgment here on earth, it will be God’s judgment. And when you promise forgiveness here on earth, it will be God’s forgiveness.³ ¹⁹To say it another way, if two of you on earth agree on anything you pray for, my Father in heaven will do what you ask. ²⁰Yes, if two or three people are together believing in me, I am there with them.”

A Story About Forgiveness

²¹Then Peter came to Jesus and asked, “Lord, when someone⁴ won’t stop doing wrong to me, how many times must I forgive them? Seven times?”

¹18.11 versetul 11 Unele manuscrise grecești adaugă versetul 11: „Fiul omului a venit să-i mântuiască pe cei pierduți.”
²18.16 orice spune ... martori Vezi Dt. 19.15.

¹18:11 Some Greek copies add verse 11: “The Son of Man came to save lost people.” See Lk. 19:10. ²18:16 Then ... happened See Deut. 19:15. ³18:18 when you speak ... God’s forgiveness Literally, “whatever you bind on earth will have been bound in heaven, and whatever you loose on earth will have been loosed in heaven.” ⁴18:21 someone Literally, “my brother.”

²²Isus i-a zis: „Nu-ți spun că de șapte ori, ci, mai degrabă, de șaptezeci de ori câte șapte!”

²³Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat care a hotărât să-și strângă datoriile de la slujitorii săi. ²⁴Când a început să facă socoteala, i-au adus un om care îi datora cincizeci de milioane de monede de argint. ²⁵De vreme ce omul nu avea ce să-i dea înapoi, stăpânul a hotărât ca acesta să fie vândut, împreună cu soția, copiii și tot ce avea și acei bani să fie dați stăpânului pentru ce datora omul.

²⁶Atunci slujitorul a căzut în genunchi înaintea stăpânului lui și l-a rugat: «Ai răbdare cu mine și-ți voi plăti toată datoria!» ²⁷Stăpânului i s-a făcut milă de el, așa că a șters datoria omului și l-a lăsat să plece.

²⁸După ce a plecat, acest slujitor l-a găsit pe unul dintre ceilalți slujitori, care-i datora lui o sută de monede. L-a apucat de gât și i-a spus: «Plătește-mi datoria!»

²⁹Celălalt slujitor a căzut în genunchi înaintea lui, implorându-l: «Ai răbdare cu mine și-ți voi plăti!»

³⁰Dar primul slujitor a refuzat. L-a luat și l-a aruncat pe datornic în închisoare până își va plăti datoria. ³¹Când au văzut ce s-a întâmplat, ceilalți slujitori s-au întristat foarte tare. Așa că s-au dus să-i spună stăpânului lor tot ce s-a întâmplat.

³²Atunci stăpânul l-a chemat pe acel slujitor și i-a spus: «Slujitor rău! Ți-am șters toată datoria pe care o aveai la mine pentru că m-ai implorat să fac astfel. ³³N-ar fi trebuit să ai și tu îndurare față de cel care este slujitor ca tine, așa cum ți-am arătat și eu îndurare?» ³⁴Iar stăpânul s-a supărat foarte tare și l-a dat să fie pedepsit până-și va plăti datoria.

³⁵Așa vă va face și Tatăl Meu ceresc, dacă voi nu vă iertați frațele din toată inima.“

²²Jesus answered, “I tell you, you must forgive them more than seven times. You must continue to forgive them even if they do wrong to you seventy-seven times.¹”

²³“So God’s kingdom* is like a king who decided to collect the money his servants owed him. ²⁴The king began to collect his money. One servant owed him several thousand pounds² of silver. ²⁵He was not able to pay the money to his master, the king. So the master ordered that he and everything he owned be sold, even his wife and children. The money would be used to pay the king what the servant owed.

²⁶“But the servant fell on his knees and begged, ‘Be patient with me. I will pay you everything I owe.’ ²⁷The master felt sorry for him. So he told the servant he did not have to pay. He let him go free.

²⁸“Later, that same servant found another servant who owed him a few dollars’ worth of silver. He grabbed the other servant around the neck and said, ‘Pay me the money you owe me!’

²⁹“The other servant fell on his knees and begged him, ‘Be patient with me. I will pay you everything I owe.’

³⁰“But the first servant refused to be patient. He told the judge that the other servant owed him money, and that servant was thrown into prison. He had to stay in prison until he could pay everything he owed. ³¹All the other servants saw what happened. They felt very sorry for the man. So they went and told their master everything that happened.

³²“Then the master called his servant in and said, ‘You evil servant. You begged me to forgive your debt, and I said you did not have to pay anything! ³³So you should have given that other man who serves with you the same mercy I gave you.’ ³⁴The master was very angry, so he put the servant in prison to be punished. And he had to stay in prison until he could pay everything he owed.

³⁵“This king did the same as my heavenly Father will do to you. You must forgive your brother or sister with all your heart, or my heavenly Father will not forgive you.”

¹ 18:22 *seventy-seven times* Or, “seventy times seven,” a very large number, meaning there should be no limit to forgiveness. ² 18:24 *several thousand pounds* Literally, “10,000 *talanta*” or “talents.” A talent was about 27 to 36 kilograms (60 to 80 pounds) of gold, silver, or copper coins.

¹ 18.22 *șaptezeci de ori câte șapte* sau: șaptezeci și șapte.

Despre divorț
(Mc. 10:1–12)

19¹După ce a terminat Isus de spus aceste cuvinte, a plecat din Galileea și a intrat în ținutul Iudeii, de partea cealaltă a râului Iordan. ²O mare mulțime de oameni L-a urmat și El i-a vindecat acolo.

³Niște farisei* au venit la El ca să-L pună la încercare. I-au zis: „Este îngăduit ca un bărbat să divorțeze de soția sa din orice motiv?”

⁴Isus le-a răspuns: „Nu ați citit că, la început, Creatorul «i-a făcut bărbat și femeie?»¹ ⁵Apoi Dumnezeu a spus: «De aceea îi va lăsa bărbatul pe tatăl său și pe mama sa pentru a se uni cu soția sa și cei doi vor fi un singur trup.»² ⁶De aceea ei nu mai sunt doi, ci unul. Și nimeni nu ar trebui să despartă ce a unit Dumnezeu.“

⁷„Atunci de ce a dat Moise o poruncă prin care îi este permis bărbatului să divorțeze de soția sa scriindu-i o scrisoare de despărțire?”³ L-au întrebat fariseii.

⁸Isus le-a răspuns: „Moise a îngăduit să divorțați de soțiile voastre, din cauza inimilor voastre împietrite, dar la început nu a fost așa. ⁹Vă spun că, dacă un bărbat divorțează de soția lui — în afară de cazul când ea i-a fost necredincioasă — și se căsătorește cu alta, comite adulter.“

¹⁰Atunci, ucenicii I-au zis: „Dacă așa stau lucrurile cu relația dintre bărbat și femeie, mai bine să nu te căsătorești!”

¹¹Isus le-a spus: „Nu oricine poate accepta această învățătură, ci doar aceia cărora le-a fost dat! ¹²Sunt bărbați care nu se pot căsători⁴: unii care din naștere sunt incapabili de procreare; alții care au ajuns ulterior în aceeași situație, fiind făcuți astfel de alți oameni; iar unii au renunțat la căsătorie pentru Împărăția cerurilor. Cine poate primi această învățătură, s-o primească.“

Isus și copiii

(Mc. 10:13–16; Lc. 18:15–17)

¹³La Isus au fost aduși niște copii, pentru ca El să-și pună mâinile peste ei și să Se roage pentru ei. Dar ucenicii i-au muștrat.

Jesus Teaches About Divorce
(Mk. 10:1–12)

19¹After Jesus said all these things, he left Galilee. He went into the area of Judea on the other side of the Jordan River. ²Many people followed him. Jesus healed the sick people there.

³Some Pharisees* came to Jesus. They tried to make him say something wrong. They asked him, “Is it right for a man to divorce his wife for any reason he chooses?”

⁴Jesus answered, “Surely you have read this in the Scriptures*: When God made the world, ‘he made people male and female.’¹ ⁵And God said, ‘So a man will leave his father and mother and be joined to his wife. And the two people will become one.’² ⁶So they are no longer two, but one. God has joined them together, so no one should separate them.”

⁷The Pharisees asked, “So why did Moses* give a command allowing a man to divorce his wife by writing a certificate of divorce³?”

⁸Jesus answered, “Moses allowed you to divorce your wives because you refused to accept God’s teaching. But divorce was not allowed in the beginning. ⁹I tell you that any man who divorces his wife and marries another woman is guilty of the sin of adultery.* The only reason for a man to divorce and marry again is if his first wife had sexual relations with another man.”

¹⁰The followers said to Jesus, “If that is the only reason a man can divorce his wife, it is better not to marry.”

¹¹He answered, “Not everyone can accept this truth about marriage. But God has made some people able to accept it. ¹²There are different reasons why some men cannot marry.⁴ Some men were born without the ability to make children. Other men were made that way later in life. And others have given up marriage because of God’s kingdom.* But the person who can marry should accept this teaching about marriage.⁵”

Jesus Welcomes Children

(Mk. 10:13–16; Lk. 18:15–17)

¹³Then the people brought their little children to Jesus so that he could lay his hands on them to bless them and pray for them. When the followers

¹19:4 Citat din Gen. 1:27 sau 5:2. ²19:5 Citat din Gen. 2:24. ³19:7 scrisoare de despărțire Vezi Dt. 24:1. ⁴19:12 bărbați care nu se pot căsători lit. eunuci.

¹19:4 Quote from Gen. 1:27; 5:2. ²19:5 Quote from Gen. 2:24. ³19:7 a command ... certificate of divorce See Deut. 24:1. ⁴19:12 some men cannot marry Literally, “there are eunuchs.” ⁵19:12 But ... marriage Or, “The person who can accept this teaching about not marrying should accept it.”

¹⁴Isus le-a zis: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu le stați în cale, pentru că Împărăția cerurilor este a unora ca ei.“
¹⁵Isus Și-a pus mâinile peste ei, S-a rugat pentru ei și apoi a plecat de acolo.

Tânărul bogat

(Mc. 10.17–31; Lc. 18.18–30)

¹⁶Era acolo un om care s-a apropiat de Isus și L-a întrebat: „Învățătorule, ce bine să fac pentru ca să am viață eternă?”

¹⁷Isus a răspuns: „De ce Mă întrebi: «Ce bine?» Binele este Unul singur! Dacă vrei să ai viață eternă, împlinește poruncile.“

¹⁸Omul L-a întrebat: „Care?”

Isus i-a zis: „Să nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu furi, să nu minți, ¹⁹să-i respecti pe tatăl tău și pe mama ta.»¹ Și: «Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși.»²“

²⁰Tânărul i-a spus: „Am respectat toate aceste porunci. Ce-mi lipsește?”

²¹Isus i-a spus: „Dacă vrei să fii desăvârșit, du-te, vinde tot ce ai și dăruiește săracilor, ca să ai o comoară în ceruri. Apoi, vino și urmează-Mă!”

²²Dar când a auzit tânărul aceste lucruri, a plecat întristat, pentru că era foarte bogat.

²³Isus le-a spus ucenicilor: „Vă spun adevărul: va fi foarte greu pentru cel bogat să intre în Împărăția cerurilor! ²⁴Vă spun că este mai ușor pentru o cămilă să treacă prin gaura acului, decât pentru cel bogat să intre în Împărăția lui Dumnezeu!”

²⁵Când au auzit ucenicii aceste cuvinte, au rămas foarte mirați și au întrebat: „Atunci cine poate fi mântuit?”

²⁶Isus S-a uitat la ei și le-a zis: „Acesta este un lucru pe care oamenii nu-l pot face singuri, dar Dumnezeu poate face orice.“

²⁷Petru a spus: „Iată, noi am lăsat totul și Te-am urmat. Ce folos vom avea?”

²⁸Și Isus le-a răspuns: „În lumea cea nouă care va veni, când Fiul omului* va sta pe tronul Său mareț, voi, cei care M-ați urmat, veți sta pe douăsprezece tronuri și veți

saw this, they told the people to stop bringing their children to him. ¹⁴But Jesus said, “Let the little children come to me. Don’t stop them, because God’s kingdom* belongs to people who are like these children.” ¹⁵After Jesus blessed the children, he left there.

A Rich Man Refuses to Follow Jesus

(Mk. 10:17–31; Lk. 18:18–30)

¹⁶A man came to Jesus and asked, “Teacher, what good thing must I do to have eternal life?”

¹⁷Jesus answered, “Why do you ask me about what is good? Only God is good. But if you want to have eternal life, obey the law’s commands.”

¹⁸The man asked, “Which ones?”

Jesus answered, “‘You must not murder anyone, you must not commit adultery,* you must not steal, you must not tell lies about others, ¹⁹you must respect your father and mother,’¹ and ‘love your neighbor² the same as you love yourself.’³”

²⁰The young man said, “I have obeyed all these commands. What else do I need?”

²¹Jesus answered, “If you want to be perfect, then go and sell all that you own. Give the money to the poor, and you will have riches in heaven. Then come and follow me!”

²²But when the young man heard Jesus tell him to give away his money, he was sad. He didn’t want to do this, because he was very rich. So he left.

²³Then Jesus said to his followers, “The truth is, it will be very hard for a rich person to enter God’s kingdom.* ²⁴Yes, I tell you, it is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich person to enter God’s kingdom.”

²⁵The followers were amazed to hear this. They asked, “Then who can be saved?”

²⁶Jesus looked at them and said, “This is something that people cannot do. But God can do anything.”

²⁷Peter said to him, “We left everything we had and followed you. So what will we have?”

²⁸Jesus said to them, “When the time of the new world comes, the Son of Man* will sit on his great and glorious throne. And I can promise that you who followed me will sit on twelve thrones, and

¹ 19.19 » Citat din Ex. 20.12–16 și Dt. 5.16–20. ² 19.19 Citat din Lv. 19.18.

¹ 19:19 Quote from Ex. 20:12–16; Deut. 5:16–20. ² 19:19 *your neighbor* Or, “others.” Jesus’ teaching in Lk. 10:25–37 makes clear that this includes anyone in need. ³ 19:19 Quote from Lev. 19:18.

judeca poporul lui Dumnezeu.²⁹ Și oricine a lăsat case sau frați și surori, tată și mamă sau copii sau ogoare pentru Mine, va primi de o sută de ori mai mult și va moșteni viața eternă.³⁰ Și mulți dintre cei care sunt acum cei dintâi vor fi cei din urmă, iar cei din urmă vor fi cei dintâi.

Pilda lucrătorilor viei

20¹ Împărăția cerurilor este ca un proprietar de pământ care s-a dus de dimineață să angajeze lucrători pentru via sa.² S-a înțeles cu lucrătorii să le plătească o monedă de argint* pe zi și apoi i-a trimis la vie.

³ Pe la ora nouă dimineața, a plecat de acasă și a văzut niște oameni care stăteau în piață fără să facă nimic.⁴ Și le-a spus: «Duceți-vă în via mea și vă voi plăti așa cum trebuie.»⁵ Așa că au plecat să lucreze în vie.

Încă o dată, pe la amiază și pe la ora trei, proprietarul a plecat de acasă și a făcut la fel.⁶ Pe la ora cinci, a plecat iarăși de acasă și a găsit niște oameni stând în piață. I-a întrebat: «De ce stați aici toată ziua fără să faceți nimic?»

⁷ «Pentru că nu ne-a angajat nimeni la lucru», i-au zis ei.

«Duceți-vă și voi în via mea!», le-a spus proprietarul.

⁸ La sfârșitul zilei, proprietarul viei i-a spus administratorului său: «Cheamă lucrătorii și plătește-i, începând cu ultimii angajați și terminând cu primii angajați.»

⁹ Cei care fuseseră angajați pe la cinci, au venit și au primit o monedă de argint.¹⁰ Când au venit primii angajați, au crezut că vor primi mai mult, dar fiecare a primit câte o monedă de argint.¹¹ Au luat-o și au început să se plângă proprietarului viei,¹² zicând: «Aceștia din urmă au fost angajați numai pentru o oră și pe noi ne-ai plătit cât i-ai plătit și pe ei, chiar dacă noi am lucrat toată ziua sub soarele arzător.»

you will judge the twelve tribes of Israel.¹
²⁹ Everyone who has left houses, brothers, sisters, father, mother, children, or farms to follow me will get much more than they left. And they will have eternal life.³⁰ Many people who have the highest place in life now will have the lowest place in the future. And many people who have the lowest place now will have the highest place in the future.

Jesus Uses a Story About Farm Workers

20¹ “God’s kingdom* is like a man who owned some land. One morning, the man went out very early to hire some people to work in his vineyard.*² He agreed to pay the workers one silver coin* for working that day. Then he sent them into the vineyard to work.

³ “About nine o’clock the man went to the marketplace and saw some other people standing there. They were doing nothing.⁴ So he said to them, ‘If you go and work in my field, I will pay you what your work is worth.’⁵ So they went to work in the vineyard.

“The man went out again about twelve o’clock and again at three o’clock. Both times he hired some others to work in his vineyard.⁶ About five o’clock the man went to the marketplace again. He saw some other people standing there. He asked them, ‘Why did you stand here all day doing nothing?’

⁷ “They said, ‘No one gave us a job.’

“The man said to them, ‘Then you can go and work in my vineyard.’

⁸ “At the end of the day, the owner of the field said to the boss of all the workers, ‘Call the workers and pay them all. Start by paying the last people I hired. Then pay all of them, ending with the ones I hired first.’

⁹ “The workers who were hired at five o’clock came to get their pay. Each worker got one silver coin.¹⁰ Then the workers who were hired first came to get their pay. They thought they would be paid more than the others. But each one of them also received one silver coin.¹¹ When they got their silver coin, they complained to the man who owned the land.¹² They said, ‘Those people were hired last and worked only one hour. But you paid them the same as us. And we worked hard all day in the hot sun.’

¹ 19:28 *Israel* First, Israel was the people descended from Jacob (see “Israel” in the Word List), but the name is also used in Scripture to mean all of God’s people.

¹³Proprietarul le-a spus: «Prietene, nu sunt nedrept cu tine. Nu ne-am înțeles să vă plătesc cu o monedă de argint? ¹⁴Ia ce-i al tău și du-te acasă. Vreau să dau ultimului lucrător angajat cât v-am dat și vouă. ¹⁵Nu am eu dreptul să fac ce vreau cu ce am? Sunteți invidioși pentru că sunt bun cu oamenii?»

¹⁶Căci cei din urmă vor fi cei dintâi, iar cei dintâi vor fi cei din urmă!¹

Isus vorbește din nou despre moartea și învierea Sa

(Mc. 10.32–34; Lc. 18.31–34)

¹⁷Isus era în drum spre Ierusalim. În timp ce mergea, i-a luat pe cei doisprezece ucenici deoparte și le-a zis: ¹⁸„Ascultați! Mergem spre Ierusalim. Fiul omului* va fi dat pe mâna conducătorilor preoților și a învățătorilor Legii și aceștia Îl vor condamna la moarte. ¹⁹Apoi Îl vor da pe mâna neevreilor, ca să-și bată joc de El, să-L biciuiască și să-L răstignească, dar în a treia zi va învia.“

Cererea mamei fiilor lui Zebedei

(Mc. 10.35–45)

²⁰Atunci a venit la Isus mama fiilor lui Zebedei împreună cu fiii săi. S-a închinat în fața Lui și L-a rugat să facă ceva pentru ea.

²¹El a întrebat-o: „Ce vrei?”

Și ea I-a zis: „Promite-mi că acești doi fii ai mei vor sta unul la dreapta și altul la stânga Ta, în Împărăția Ta!”

²²Isus i-a răspuns: „Nu știți ce cereți! Puteți voi să beți din paharul suferinței din care voi bea Eu?²”

„Da, putem“, i-au zis ei.

²³Isus le-a zis: „O să beți, într-adevăr, din paharul suferinței Mele. Dar nu sunt Eu Acela care acordă privilegiul de a sta la dreapta sau la stânga Mea, ci Tatăl Meu îl va da celor pentru care au fost pregătite aceste locuri.“

²⁴Când au auzit ceilalți zece ucenici, s-au supărat pe cei doi frați. ²⁵Isus i-a chemat la El și le-a zis: „Știți că cei ce sunt conducători peste nevrei își arată puterea față de ei, iar conducătorii lor cei mai importanți își exercită autoritatea asupra lor. ²⁶Dar nu ar

¹³“But the man who owned the field said to one of them, ‘Friend, I am being fair with you. You agreed to work for one silver coin. Right? ¹⁴So take your pay and go. I want to give the man who was hired last the same pay I gave you. ¹⁵I can do what I want with my own money. Why would you be mad at me for being good to someone?’

¹⁶“So those who have the last place now will have the first place in the future. And those who have the first place now will have the last place in the future.”

Jesus Talks Again About His Death

(Mk. 10:32–34; Lk. 18:31–34)

¹⁷Jesus was going to Jerusalem. His twelve followers were with him. While they were walking, he gathered the followers together and spoke to them privately. He said to them, ¹⁸“We are going to Jerusalem. The Son of Man* will be handed over to the leading priests and the teachers of the law, and they will say he must die. ¹⁹They will hand him over to the foreigners, who will laugh at him and beat him with whips, and then they will kill him on a cross. But on the third day after his death, he will be raised to life again.”

A Mother Asks a Special Favor

(Mk. 10:35–45)

²⁰Then Zebedee’s wife came to Jesus and brought her sons. She bowed before Jesus and asked him to do something for her.

²¹Jesus said, “What do you want?”

She said, “Promise that one of my sons will sit at your right side in your kingdom and the other at your left.”

²²So Jesus said to the sons, “You don’t understand what you are asking. Can you drink from the cup¹ that I must drink from?”

The sons answered, “Yes, we can!”

²³Jesus said to them, “It is true that you will drink from the cup that I drink from. But it is not for me to say who will sit at my right or my left. My Father has decided who will do that. He has prepared those places for them.”

²⁴The other ten followers heard this and were angry with the two brothers. ²⁵So Jesus called the followers together. He said, “You know that the rulers of the non-Jewish people love to show their power over the people. And their important leaders love to use all their authority over the people. ²⁶But it should not be that way with you.

¹ 20.16 versetul 16 Unele manuscrise grecești conțin și următoarele cuvinte: „Pentru că mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși.“ ² 20.22 Puteți ... Eu? Isus Se referă aici la suferințele pe care urma să le îndure.

¹ 20:22 cup A symbol of suffering. Jesus used the idea of drinking from a cup to mean accepting the suffering he would face in the terrible events that were soon to come. Also in verse 23.

trebui să fie la fel cu voi. Oricine vrea să devină mare printre voi, trebuie să fie slujitorul vostru. ²⁷Și oricare dintre voi vrea să fie primul, acela să vă fie ca un sclav. ²⁸Trebuie să fiți asemenea Fiului omului, care nu a venit să fie slujit, ci El să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru ca mulți oameni să fie eliberați.“

Vindecarea orbilor din Ierihon

(Mc. 10.46–52; Lc. 18.35–43)

²⁹Pe când plecau din Ierihon, o mare mulțime L-a urmat. ³⁰Erau acolo doi orbi care stăteau lângă drum. Când au auzit că trece Isus, au strigat: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!“

³¹Mulțimea i-a certat și le-a spus să tacă. Dar ei au început să strige și mai tare: „Doamne, Fiul lui David, ai milă de noi!“

³²Atunci Isus S-a oprit, i-a chemat și le-a zis: „Ce vreți să fac pentru voi?“

³³„Vrem să vedem, Doamne!“ I-au răspuns ei.

³⁴Lui Isus I s-a făcut milă de ei și le-a atins ochii. Chiar din clipa aceea au început să vadă din nou și L-au urmat.

Intrarea lui Isus în Ierusalim

(Mc. 11.1–11; Lc. 19.28–38; Ioan 12.12–19)

21 ¹Când s-au apropiat de Ierusalim și au ajuns la Betfaghe, înspre Muntele Măslinilor*, Isus i-a trimis pe doi dintre ucenici, ²spunându-le: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră. Veți găsi acolo o măgăriță legată și cu ea, un măgăruș. Dezlegați-i și aduceți-i la Mine! ³Dacă vă zice cineva ceva, spuneți-i: «Domnul are nevoie de ei și îi va trimite înapoi curând.»“

⁴Acestea s-au întâmplat ca să se împlinească ceea ce fusese spus de către profet*:

⁵„Spuneți cetății Sionului:

«Iată! Împăratul tău vine la tine!

Este smerit și vine călare pe un măgar,

pe un măgăruș,

mânzul unui animal de povară.»“

Zaharia 9.9

⁶Ucenicii s-au dus și au făcut așa cum le poruncise Isus. ⁷Au adus măgărița și măgărușul. Apoi și-au pus hainele peste ei și Isus S-a așezat deasupra. ⁸Cei mai mulți dintre oameni și-au așternut hainele pe drum, iar alții au rupt ramuri din copaci, pe care le-au

Whoever wants to be your leader must be your servant. ²⁷Whoever wants to be first must serve the rest of you like a slave. ²⁸Do as I did: The Son of Man* did not come for people to serve him. He came to serve others and to give his life to save many people.”

Jesus Heals Two Blind Men

(Mk. 10:46–52; Lk. 18:35–43)

²⁹When Jesus and his followers were leaving Jericho, a large crowd followed him. ³⁰There were two blind men sitting by the road. They heard that Jesus was coming by. So they shouted, “Lord, Son of David,* please help us!”

³¹The people there criticized the blind men and told them to be quiet. But they shouted more and more, “Lord, Son of David, please help us!”

³²Jesus stopped and said to them, “What do you want me to do for you?”

³³They answered, “Lord, we want to be able to see.”

³⁴Jesus felt sorry for the blind men. He touched their eyes, and immediately they were able to see. Then they became followers of Jesus.

Jesus Enters Jerusalem Like a King

(Mk. 11:1–11; Lk. 19:28–38; Jn. 12:12–19)

21 ¹Jesus and his followers were coming closer to Jerusalem. But first they stopped at Bethphage at the hill called the Mount of Olives.* From there Jesus sent two of his followers into town. ²He said to them, “Go to the town you can see there. When you enter it, you will find a donkey with her colt. Untie them both, and bring them to me. ³If anyone asks you why you are taking the donkeys, tell them, ‘The Master needs them. He will send them back soon.’”

⁴This showed the full meaning of what the prophet* said,

⁵“Tell the city of Zion,

‘Now your king is coming to you.

He is humble and riding on a donkey.

He is riding on a young donkey,

born from a work animal.” Zechariah 9:9

⁶The followers went and did what Jesus told them to do. ⁷They brought the mother donkey and the young donkey to him. They put their coats on the donkeys, and Jesus sat on the coats. ⁸On the way to Jerusalem many people spread their coats on the road for Jesus. Others cut branches from

așternut pe drum. ⁹Mulțimea care mergea înaintea și în urma Lui striga:

„Laudă! Ție, Fiul lui David*!
Binecuvântat să fie Cel ce vine
în Numele Domnului! *Psalmul 118.26*

Laudă lui Dumnezeu în ceruri!“

¹⁰Când a intrat Isus în Ierusalim, cetatea întreagă era cuprinsă de agitație și oamenii întrebau: „Cine este acest om?“

¹¹Iar mulțimile răspundeau mereu: „Acesta este profetul Isus; vine din Nazaret, din ținutul Galileii.“

Alungarea vânzătorilor din Templu

(*Mc. 11.15–19; Lc. 19.45–48; Ioan 2.13–22*)

¹²Isus a intrat în Templu și i-a alungat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau în Templu*. A răsturnat mesele celor ce schimbau bani și scaunele celor ce vindeau porumbei. ¹³Isus le-a zis: „Este scris în Scriptură*: «Casa Mea va fi un loc pentru rugăciune»² și voi ați făcut din ea «o peșteră pentru tâlhari!»³“

¹⁴Niște orbi și niște infirmi au venit la El în Templu și i-a vindecat. ¹⁵Când conducătorii preoților și învățătorii Legii au văzut minunile pe care le făcuse Isus și pe copiii din Templu strigând: «Lăudat să fie Fiul lui David*!», s-au supărat și L-au întrebat:

¹⁶„Auzi ce spun acești copii?“

Și Isus le-a răspuns: „Da, aud. Oare n-ați citit în Scriptură: «Ai făcut astfel încât până și copiii și pruncii care sug cântă laude»?⁴“

¹⁷Apoi i-a lăsat și a plecat de la Ierusalim în Betania, unde și-a petrecut noaptea.

Puterea credinței

(*Mc. 11.12–14, 20–24*)

¹⁸Dimineața devreme, pe când venea spre cetate, lui Isus I s-a făcut foame. ¹⁹A văzut un smochin lângă drum, S-a dus spre el, dar nu a găsit decât frunze. Așa că i-a zis: „Să

the trees and spread them on the road. ⁹Some of the people were walking ahead of Jesus. Others were walking behind him. They all shouted,

“Praise! to the Son of David*!
‘Welcome! God bless the one who comes in
the name of the Lord!’ *Psalm 118:25–26*

Praise to God in heaven!”

¹⁰Then Jesus went into Jerusalem. All the people in the city were confused. They asked, “Who is this man?”

¹¹The crowds following Jesus answered, “This is Jesus. He is the prophet from the town of Nazareth in Galilee.”

Jesus Goes to the Temple

(*Mk. 11:15–19; Lk. 19:45–48; Jn. 2:13–22*)

¹²Jesus went into the Temple* area. He threw out all those who were selling and buying things there. He turned over the tables that belonged to those who were exchanging different kinds of money. And he turned over the benches of those who were selling doves. ¹³Jesus said to them, “The Scriptures* say, ‘My house will be called a house of prayer.’² But you are changing God’s house into a ‘hiding place for thieves.’³”

¹⁴Some blind people and some who were crippled came to Jesus in the Temple area. Jesus healed them. ¹⁵The leading priests and the teachers of the law saw the wonderful things he was doing. And they saw the children praising him in the Temple area. The children were saying, “Praise to the Son of David.*” All this made the priests and the teachers of the law angry.

¹⁶They asked Jesus, “Do you hear what these children are saying?”

He answered, “Yes. The Scriptures say, ‘You have taught children and babies to give praise.’⁴ Have you not read that Scripture?”

¹⁷Then Jesus left them and went out of the city to Bethany, where he spent the night.

Jesus Shows the Power of Faith

(*Mk. 11:12–14, 20–24*)

¹⁸Early the next morning, Jesus was going back to the city. He was very hungry. ¹⁹He saw a fig tree beside the road and went to get a fig from it. But there were no figs on the tree. There were only leaves. So Jesus said to the tree, “You

¹21:9 *Laudă* lit. „Osana“, cuvânt evreiesc care înseamnă „măntuiește“, dar care a ajuns să fie o expresie a laudei. ²21:13 Citat din Is. 56:7. ³21:13 Citat din Ier. 7:11. ⁴21:16 Citat din Citat din Ps. 8:2, versiunea grecească.

¹21:9 *Praise* Literally, “*Hosanna*,” a Hebrew word used in praying to God for help. Here, it was probably a shout of celebration used in praising God or his Messiah. Also in the last line of this verse and in verse 15. ²21:13 Quote from Isa. 56:7. ³21:13 Quote from Jer. 7:11. ⁴21:16 Quote from Ps. 8:2 (Greek version).

nu mai dai roade niciodată!“ Iar smochinul s-a uscat pe loc.

²⁰Când au văzut ucenicii acest lucru, au rămas uimiți și au zis: „Cum de s-a uscat atât de repede smochinul?“

²¹Isus le-a răspuns: „Adevărat vă spun că, dacă aveți credință și nu vă îndoiiți, nu numai că veți putea face smochinului ce i-am făcut Eu, dar dacă spuneți acestui munte: «Ridică-te și aruncă-te în mare!», așa se va întâmpla. ²²Și orice veți cere în rugăciune, cu credință, veți primi.“

Autoritatea lui Isus

(Mc. 11:27–33; Lc. 20:1–8)

²³După ce a intrat Isus în Templu*, conducătorii preoților și bătrânii poporului au venit la El, în timp ce îi învăța pe oameni și L-au întrebat: „Cu ce autoritate faci Tu aceste lucruri și cine Ți-a dat această autoritate?“

²⁴Isus le-a răspuns: „Am să vă pun și Eu doar o întrebare și, dacă Îmi răspundeți, vă voi spune și Eu cu ce autoritate fac acestea. ²⁵De unde venea botezul* lui Ioan? De la Dumnezeu sau de la oameni?“

Au început să vorbească între ei și au zis: „Dacă spunem: «De la Dumnezeu», va zice: «Atunci de ce nu l-ați crezut?». ²⁶Iar dacă spunem: «De la oameni», ne temem de reacția oamenilor, pentru că mulțimea îl consideră pe Ioan un profet.*“

²⁷Așa că I-au răspuns: „Nu știm de unde venea!“

„Atunci nici Eu n-am să vă spun cu ce autoritate fac aceste lucruri“, le-a spus Isus.

Pilda celor doi fii

²⁸„Spuneți-Mi, ce credeți? Un om avea doi fii. S-a dus la primul și i-a zis: «Fiule, du-te și lucrează astăzi la vie!», dar fiul i-a răspuns: «Nu mă duc!»

²⁹Dar mai târziu s-a răzgândit și s-a dus.

³⁰Apoi s-a dus la celălalt fiu și i-a spus același lucru. Iar el i-a zis: «Mă voi duce, domnule!» Dar nu s-a dus.

³¹Care dintre ei a făcut ce i-a spus tatăl?“

Și ei au zis: „Primul.“

Isus le-a zis: „Vă spun adevărul: vameșii* și prostituatele vor intra în Împărăția lui Dumnezeu înaintea voastră. ³²Căci Ioan a venit să vă arate cum să trăiți drept și nu

will never again produce fruit!“ The tree immediately dried up and died.

²⁰When the followers saw this, they were very surprised. They asked, “How did the fig tree dry up and die so quickly?”

²¹Jesus answered, “The truth is, if you have faith and no doubts, you will be able to do the same as I did to this tree. And you will be able to do more. You will be able to say to this mountain, ‘Go, mountain, fall into the sea.’ And if you have faith, it will happen. ²²If you believe, you will get anything you ask for in prayer.”

Jewish Leaders Doubt Jesus’ Authority

(Mk. 11:27–33; Lk. 20:1–8)

²³Jesus went into the Temple* area. While Jesus was teaching there, the leading priests and the older leaders of the people came to him. They said, “Tell us! What authority do you have to do these things you are doing? Who gave you this authority?”

²⁴Jesus answered, “I will ask you a question too. If you answer me, then I will tell you what authority I have to do these things. ²⁵Tell me: When John baptized* people, did his authority come from God or was it only from other people?”

The priests and the Jewish leaders talked about Jesus’ question. They said to each other, “If we answer, ‘John’s baptism was from God,’ then he will say, ‘Then why didn’t you believe John?’ ²⁶But we can’t say John’s baptism was from someone else. We are afraid of the people, because they all believe John was a prophet.*”

²⁷So they told Jesus, “We don’t know the answer.”

Jesus said, “Then I won’t tell you what my authority is to do these things.

Jesus Uses a Story About Two Sons

²⁸“Tell me what you think about this: There was a man who had two sons. He went to the first son and said, ‘Son, go and work today in the vineyard.*”

²⁹“The son answered, ‘I will not go.’ But later he decided he should go, and he went.

³⁰“Then the father went to the other son and said, ‘Son, go and work today in the vineyard.’ He answered, ‘Yes, sir, I will go and work.’ But he did not go.

³¹“Which of the two sons obeyed his father?”

The Jewish leaders answered, “The first son.”

Jesus said to them, “The truth is, you are worse than the tax collectors* and the prostitutes. In fact, they will enter God’s kingdom* before you enter. ³²John came showing you the right way to live,

I-ați crezut. Însă vameșii și prostituatele l-au crezut. Voi ați văzut că s-a întâmplat așa și tot ați refuzat să vă schimbați viața și să-l credeți.“

Pilda viticulturilor

(Mc. 12.1–12; Lc. 20.9–19)

³³„Ascultați altă pildă. Era odată un proprietar care plantase o vie. A pus un gard în jurul ei, a săpat o groapă pentru teasc și a construit un turn de pază. Apoi a arendat-o unor viticultori și a plecat în călătorie. ³⁴Când a venit vremea recoltării strugurilor, proprietarul viei și-a trimis slujitorii la viticultori pentru a-și lua partea sa din struguri.

³⁵Dar viticultorii i-au prins pe slujitori. Pe unul l-au bătut, pe unul l-au omorât și pe celălalt l-au lovit cu pietre. ³⁶Proprietarul viei și-a trimis slujitorii încă o dată, mai mulți decât prima dată, dar viticultorii le-au făcut la fel. ³⁷Apoi l-a trimis pe fiul său, spunându-și: «Cu siguranță, îl vor respecta pe fiul meu!»

³⁸Dar când l-au văzut viticultorii pe fiu, și-au spus: «Acesta este moștenitorul! Haideți să-l omorâm și să-i luăm moștenirea.» ³⁹Așa că l-au prins, l-au scos afară din vie și l-au omorât.

⁴⁰Deci ce le va face proprietarul viei acestor viticultori când va veni?“

⁴¹Ei l-au spus: „Îi va nimici fără milă pe acei viticultori răi și va da via pe mâna altor viticultori, care-i vor da partea sa din recoltă la timp.“

⁴²Isus le-a zis: „Cu siguranță ați citit în Scripturi*:

«Piatra pe care au aruncat-o zidarii
a devenit piatra din capul unghiului*.
Domnul a făcut lucrul acesta
și este minunat în ochii noștri.»

Psalmul 118.22–23

⁴³De aceea vă spun: Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi și va fi dată unui popor care va aduce roadele potrivite pentru Împărăție. ⁴⁴Cel ce va cădea peste piatra aceasta va fi făcut bucăți și dacă piatra va cădea peste cineva, îl va zdrobi.“¹

⁴⁵Când conducătorii preoților și fariseii* au auzit pildele lui Isus, au înțeles că era vorba despre ei. ⁴⁶Ar fi încercat să-L

¹21.44 versetul 44 unele copii grecești ale manuscriselor omit versetul 44.

and you did not believe him. But the tax collectors and prostitutes believed John. You saw that happening, but you would not change. You still refused to believe him.

God Sends His Son

(Mk. 12:1–12; Lk. 20:9–19)

³³“Listen to this story: There was a man who owned a vineyard.* He put a wall around the field and dug a hole for a winepress.* Then he built a tower. He leased the land to some farmers and then left on a trip. ³⁴Later, it was time for the grapes to be picked. So the man sent his servants to the farmers to get his share of the grapes.

³⁵“But the farmers grabbed the servants and beat one. They killed another one and then stoned to death a third servant. ³⁶So the man sent some other servants to the farmers. He sent more servants than he sent the first time. But the farmers did the same thing to them that they did the first time. ³⁷So the man decided to send his son to the farmers. He said, ‘The farmers will respect my son.’

³⁸“But when the farmers saw the son, they said to each other, ‘This is the owner’s son. This vineyard will be his. If we kill him, it will be ours.’ ³⁹So the farmers took the son, threw him out of the vineyard, and killed him.

⁴⁰“So what will the owner of the vineyard do to these farmers when he comes?“

⁴¹The Jewish priests and leaders said, “He will surely kill those evil men. Then he will lease the land to other farmers, who will give him his share of the crop at harvest time.”

⁴²Jesus said to them, “Surely you have read this in the Scriptures*:

‘The stone that the builders refused
to accept became the cornerstone.*
The Lord did this, and it is wonderful to us.’

Psalm 118:22–23

⁴³“So I tell you that God’s kingdom* will be taken away from you. It will be given to people who do what God wants in his kingdom. ⁴⁴Whoever falls on this stone will be broken. And it will crush anyone it falls on.”¹

⁴⁵The leading priests and the Pharisees* heard these stories that Jesus told. They knew that Jesus was talking about them. ⁴⁶They wanted to find a way to arrest Jesus. But they were afraid to

¹21:44 Some Greek copies do not have verse 44.

aresteze, dar le era teamă de mulțime pentru că oamenii Îl considerau un profet*.

Pilda petrecerii de nuntă

(Lc. 14:15-24)

22¹Isus a început să vorbească din nou în pilde și a spus: ²„Împărăția cerurilor este ca un împărat care a dat o petrecere de nuntă pentru fiul său. ³A trimis slujitorii să-i cheme pe cei invitați la petrecere, dar ei n-au vrut să vină.

⁴A trimis din nou alți slujitori și le-a zis: «Spuneți celor care au fost invitați: Iată, masa este gata. Bui și vitele cele îngrășate au fost tăiate și totul este pregătit. Veniți la petrecerea de nuntă!»

⁵Dar cei invitați n-au vrut să asculte și au plecat. Unul a plecat să-și lucreze ogorul și altul la afacerile sale. ⁶Iar ceilalți i-au prins pe slujitorii împăratului, i-au batjocorit și i-au omorât. ⁷Împăratul s-a înfuriat. Și-a trimis soldații, care i-au omorât pe acei uci-gași și le-au ars cetatea.

⁸Apoi împăratul le-a spus slujitorilor săi: «Petrecerea de nuntă este gata, dar cei invitați nu au meritat această cinste. ⁹Așa că duceți-vă la colțurile străzilor și invitați la petrecerea de nuntă pe oricine veți găsi.» ¹⁰Slujitorii s-au dus pe străzi și au strâns pe câți au putut găsi, oameni buni și răi, iar sala unde avea loc petrecerea era plină de oaspeți.

¹¹Când a intrat împăratul să-și vadă oaspeții, a observat un om care nu era îmbrăcat în haine de nuntă. ¹²El i-a spus: «Prieten, cum ai venit aici fără să ai haine de nuntă?» Dar omul nu a răspuns. ¹³Atunci împăratul le-a zis slujitorilor: «Legeți-l de mâini și de picioare și aruncați-l în întunericul de afară, unde vor fi plânsete și scrâșnet de dinți.

¹⁴Căci mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși!»

Taxele pentru Cezar

(Mc. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵Apoi, fariseii* au plecat și au pus la cale un plan prin care să-L prindă pe Isus spunând ceva greșit, ca să-L poată acuza. ¹⁶Ei și-au trimis ucenicii la El, împreună cu irodienii* și I-au spus: „Învățătorule, noi știm că spui adevărul, că-i înveți pe oameni

do anything, because the people believed that Jesus was a prophet.*

A Story About People Invited to a Dinner

(Lk. 14:15-24)

22¹Jesus used some more stories to teach the people. He said, ²“God’s kingdom* is like a king who prepared a wedding feast for his son. ³He invited some people to the feast. When it was ready, the king sent his servants to tell the people to come. But they refused to come to the king’s feast.

⁴“Then the king sent some more servants. He said to them, ‘I have already invited the people. So tell them that my feast is ready. I have killed my best bulls and calves to be eaten. Everything is ready. Come to the wedding feast.’

⁵“But when the servants told the people to come, they refused to listen. They all went to do other things. One went to work in his field, and another went to his business. ⁶Some of the other people grabbed the servants, beat them, and killed them. ⁷The king was very angry. He sent his army to kill those who murdered his servants. And the army burned their city.

⁸“After that, the king said to his servants, ‘The wedding feast is ready. I invited those people, but they were not good enough to come to my feast. ⁹So go to the street corners and invite everyone you see. Tell them to come to my feast.’ ¹⁰So the servants went into the streets. They gathered everyone they could find. They brought good people and bad people to the place where the wedding feast was ready. And the place was filled with guests.

¹¹“When the king came in to meet the guests, he saw a man there who was not dressed in the right clothes for a wedding. ¹²The king said, ‘Friend, how were you allowed to come in here? You are not wearing the right clothes.’ But the man said nothing. ¹³So the king told some servants, ‘Tie this man’s hands and feet. Throw him out into the darkness, where people are crying and grinding their teeth with pain.’

¹⁴“Yes, many people are invited. But only a few are chosen.”

The Jewish Leaders Try to Trick Jesus

(Mc. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

¹⁵Then the Pharisees* left the place where Jesus was teaching. They made plans to catch him saying something wrong. ¹⁶They sent some men to Jesus. They were some of their own followers and some from the group called Herodians.* They said, “Teacher, we know you are an honest man. We

adevărul despre calea lui Dumnezeu și că nu-Ți pasă ce cred ceilalți pentru că Tu nu dai atenție poziției sociale a oamenilor. ¹⁷Așa că, spune-ne ce crezi: este bine să plătim taxele Cezarului* sau nu?“

¹⁸Isus le știa intențiile rele, așa că a spus: „Iprociților! De ce încercați să Mă prindeți în cursă? ¹⁹Arătați-Mi o monedă pentru plățirea taxelor.“ Așa că I-au adus o monedă de argint*. ²⁰Apoi le-a spus: „Ale cui sunt chipul și inscripția de pe ea?“

²¹Ei I-au răspuns: „Ale Cezarului.“

„Ei bine, dați Cezarului ce-i al Cezarului și dați lui Dumnezeu ce-i al lui Dumnezeu!“ le-a zis Isus.

²²Când au auzit acestea, ei au rămas foarte uimiți. Așa că L-au lăsat și au plecat.

Despre înviere

(Mc. 12.18–27; Lc. 20.27–40)

²³În aceeași zi au venit la El niște saducheii*. Ei sunt cei care spun că nu există înviere. Ei L-au întrebat: ²⁴„Învățătorule, Moise ne-a învățat astfel: «Dacă un om moare fără să aibă copii, fratele său s-o ia de nevastă pe văduvă și să aibă copii pentru fratele său mort.»¹ ²⁵Erau șapte frați printre noi. Primul s-a însurat și după un timp a murit. Pentru că nu avea copii, fratele său a luat-o de nevastă pe văduvă. ²⁶Tot așa s-a întâmplat și cu al doilea și al treilea frate, până la cel de-al șaptelea. ²⁷La urmă, a murit și femeia. ²⁸Te întrebăm: la înviere, cu care dintre cei șapte va fi ea măritată, de vreme ce toți au avut-o de nevastă?“

²⁹Isus le-a răspuns: „Sunteți departe de adevăr, căci nu cunoașteți nici Scripturile*, nici puterea lui Dumnezeu. ³⁰După înviere, oamenii nu se vor însura și nici nu se vor mărita. Ei vor fi ca îngerii în ceruri. ³¹În ceea ce privește învierea morților, nu ați citit ce v-a spus Dumnezeu? El a spus: ³²«Eu sunt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.»² Deci Dumnezeu este Dumnezeul celor vii, și nu al celor morți.“

³³Când au auzit aceste lucruri, oamenii au rămas foarte uimiți de învățătura Lui.

know you teach the truth about God's way. You are not afraid of what others think about you. All people are the same to you. ¹⁷So tell us what you think. Is it right to pay taxes to Caesar* or not?“

¹⁸But Jesus knew that these men were trying to trick him. So he said, “You hypocrites*! Why are you trying to catch me saying something wrong? ¹⁹Show me a coin used for paying the tax.” They showed Jesus a silver coin.* ²⁰Then he asked, “Whose picture is on the coin? And whose name is written on the coin?”

²¹They answered, “It is Caesar's picture and Caesar's name.”

Then Jesus said to them, “Give to Caesar what belongs to Caesar, and give to God what belongs to God.”

²²When they heard what Jesus said, they were amazed. They left him and went away.

Some Sadducees Try to Trick Jesus

(Mk. 12:18–27; Lk. 20:27–40)

²³That same day some Sadducees* came to Jesus. (Sadducees believe that no one will rise from death.) The Sadducees asked Jesus a question. ²⁴They said, “Teacher, Moses* told us that if a married man dies and had no children, his brother must marry the woman. Then they will have children for the dead brother.¹ ²⁵There were seven brothers among us. The first one married but died. He had no children. So his brother married the woman. ²⁶Then the second brother also died. The same thing happened to the third brother and all the other brothers. ²⁷The woman was last to die. ²⁸But all seven men had married her. So when people rise from death, whose wife will she be?”

²⁹Jesus answered, “You are so wrong! You don't know what the Scriptures* say. And you don't know anything about God's power. ³⁰At the time when people rise from death, there will be no marriage. People will not be married to each other. Everyone will be like the angels in heaven. ³¹Surely you have read what God said to you about people rising from death. ³²God said, ‘I am the God of Abraham,* the God of Isaac,* and the God of Jacob.*’² So they were not dead, because he is the God only of living people.”

³³When the people heard this, they were amazed at Jesus' teaching.

¹ 22:24 fratele său ... mort Vezi Dt. 25.5–6, Gen. 38.8.
² 22:32 Citat din Ex. 3.6.

¹ 22:24 if ... dead brother See Deut. 25:5, 6. ² 22:32 Quote from Ex. 3:6.

Cea mai mare poruncă

(Mc. 12.28–34; Lc. 10.25–28)

³⁴Când au auzit fariseii* că Isus le-a închis gura saduceilor* cu răspunsul Său, s-au adunat la un loc. ³⁵Unul din ei, un foarte bun cunoscător al Legii, încercând să-L prindă în capcană, ³⁶L-a întrebat: „Învățătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege?”

³⁷Isus i-a spus: „«Iubește-L pe Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată mintea ta.»¹ ³⁸Aceasta este prima și cea mai mare poruncă. ³⁹Iar cea de-a doua, care seamănă cu prima: «Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși.»² ⁴⁰Toată Legea și Profeții se bazează pe aceste două porunci.“

Al cui fiu este Cristosul?

(Mc. 12.35–37; Lc. 20.41–44)

⁴¹Pe când fariseii* erau adunați împreună, Isus i-a întrebat: ⁴²„Ce credeți despre Mesia? Al cui Fiu este?”

„Al lui David“, I-au răspuns ei.

⁴³El le-a zis: „Atunci cum se face că David, prin Duhul*, L-a numit Domn pe Mesia, când a spus:

⁴⁴«Domnul [Dumnezeu] a spus Domnului [Cristos] meu:
Stai la dreapta Mea,
până când Ți-i voi pune
la picioare pe toți dușmanii Tăi.»“?

Psalmul 110.1

⁴⁵Atunci, dacă David L-a numit «Domn», cum poate fi Mesia fiul lui David*?“ ⁴⁶Nimeni nu I-a putut răspunde și nimeni nu a mai îndrăznit să-L întrebe ceva din ziua aceea.

Isus îi critică pe cărturari și pe farisei

(Mc. 12.38–40; Lc. 11.37–52; 20.45–47)

23 ¹Apoi Isus a vorbit mulțimii și ucenicilor. ²El le-a spus: „Învățătorii Legii și fariseii* au autoritatea de a explica Legea lui Moise. ³Așa că, fiți atenți și faceți tot ce vă spun ei să faceți, dar nu faceți ceea ce fac ei. Pentru că ei vorbesc, dar nu fac. ⁴Ei dau legi severe, care sunt greu de urmat și îi silesc pe oameni să le împlinescă. Dar

Which Command Is the Most Important?

(Mk. 12:28–34; Lk. 10:25–28)

³⁴The Pharisees* learned that Jesus had made the Sadducees* look so foolish that they stopped trying to argue with him. So the Pharisees had a meeting. ³⁵Then one of them, an expert in the law of Moses,* asked Jesus a question to test him. ³⁶He said, “Teacher, which command in the law is the most important?”

³⁷Jesus answered, ““Love the Lord your God with all your heart, all your soul, and all your mind.”¹ ³⁸This is the first and most important command. ³⁹And the second command is like the first: ‘Love your neighbor² the same as you love yourself.’³ ⁴⁰All of the law and the writings of the prophets* take their meaning from these two commands.”

Is the Christ David’s Son or David’s Lord?

(Mk. 12:35–37; Lk. 20:41–44)

⁴¹So while the Pharisees* were together, Jesus asked them a question. ⁴²He said, “What do you think about the Christ*? Whose son is he?”

The Pharisees answered, “The Christ is the Son of David.*”

⁴³Jesus said to them, “Then why did David call him ‘Lord’? David was speaking by the power of the Spirit.* He said,

⁴⁴‘The Lord God said to my Lord:
Sit by me at my right side,
and I will put your enemies
under your control.’⁴

Psalm 110:1

⁴⁵David calls the Christ ‘Lord.’ So how can he be David’s son?” ⁴⁶None of the Pharisees could answer Jesus’ question. And after that day no one was brave enough to ask him any more questions.

Jesus Criticizes the Religious Leaders

(Mk. 12:38–40; Lk. 11:37–52; 20:45–47)

23 ¹Then Jesus spoke to the people and to his followers. He said, ²“The teachers of the law and the Pharisees* have the authority to tell you what the law of Moses* says. ³So you should obey them. Do everything they tell you to do. But their lives are not good examples for you to follow. They tell you to do things, but they don’t do those things themselves. ⁴They make strict

¹ 22:37 Quote from Deut. 6:5. ² 22:39 *your neighbor* Or, “others.” Jesus’ teaching in Lk. 10:25–37 makes clear that this includes anyone in need. ³ 22:39 Quote from Lev. 19:18. ⁴ 22:44 *control* Literally, “feet.”

¹ 22:37 Citat din Dt. 6.5. ² 22:39 Citat din Lv. 19.18.

ei nu mișcă nici măcar un deget ca să respice aceste legi.

⁵Ei fac toate faptele lor pentru a fi văzuți de oameni pentru că vor să arate cât de sfinți sunt și își tot măresc filacterele¹ și-și lungesc ciucurii hainelor. ⁶Le place să aibă locurile mai importante la petreceri și scaunele din față în sinagogi*. ⁷Le place să fie salutați cu respect în piețe și să fie numiți de oameni «învățători».

⁸Dar voi să nu-i lăsați pe oameni să vă numească «învățători», pentru că aveți un singur Învățător, iar voi toți sunteți frați și surori. ⁹Și nu numiți pe nimeni de pe acest pământ: «Tată», pentru că aveți un singur Tată: Cel care este în ceruri. ¹⁰Nici să nu-i lăsați pe oameni să vă spună: «Stăpâne», pentru că aveți un singur Stăpân și Acela este Cristos*. ¹¹Cel mai important dintre voi să fie slujitorul vostru. ¹²Oricine se înalță va fi smerit, iar oricine se smerește va fi înălțat.

¹³Vai de voi, învățători ai Legii și farisei ipocriți, căci voi le închideți oamenilor ușile Împărăției cerurilor. Nici voi nu intrați în Împărăție, nici celor ce încearcă să intre nu le dați voie. ^{[14]2}

¹⁵Vai de voi, învățători ai Legii și farisei ipocriți! Vă faceți luntre și punte pentru a găsi pe cineva care să vă urmeze și când îl găsiți, îl faceți de două ori mai rău decât voi.

¹⁶Vai de voi, călăuze oarbe care spuneți: «Dacă cineva jură pe Templu*, nu este legat cu nimic să-și țină promisiunea, dar dacă cineva jură pe aurul din Templu, atunci trebuie să și-o țină.» ¹⁷Orbi, nebuni ce sunteți! Ce este mai mare: aurul din Templu sau Templul, care a sfințit acel aur? ¹⁸Voi spuneți: «Dacă cineva jură pe altar, jurământul acela nu-l leagă cu nimic, dar dacă cineva jură pe darul de pe altar, trebuie să-și țină jurământul.» ¹⁹Orbilor! Ce este mai mare: darul sau altarul care sfințește acel dar?

¹23.5 *filactere* fâșii de pergament pe care erau înscrise scurte pasaje din Legea lui Moise, depuse uneori în niște cutioare cubice de pergament sau de piele; erau purtate pe frunte și pe brațe. ²23.14 *versetul 14* Unele manuscrise adaugă versetul 14: „Vai de voi, învățători ai Legii și farisei prefăcuți! Căci luați casele văduvelor în timp ce spuneți rugăciuni lungi de ochii lumii. Iar pedeapsa voastră va fi și mai mare.” Vezi Mc. 12.40; Lc. 20.47.

rules that are hard for people to obey. They try to force others to obey all their rules. But they themselves will not try to follow any of those rules.

⁵“The only reason they do what they do is for other people to see them. They make the little Scripture* boxes¹ they wear bigger and bigger. And they make their special prayer clothes long and showy. ⁶These men love to have the places of honor at banquets and the most important seats in the synagogues.* ⁷They love for people to show respect to them in the marketplaces and to call them ‘Teacher.’

⁸“But you must not be called ‘Teacher.’ You are all brothers and sisters together. You have only one Teacher. ⁹And don’t call anyone on earth ‘Father.’ You have one Father. He is in heaven. ¹⁰And you should not be called ‘Master.’ You have only one Master, the Christ.* ¹¹Whoever serves you like a servant is the greatest among you. ¹²People who think they are better than others will be made humble. But people who humble themselves will be made great.

¹³“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You are hypocrites*! You close the way for people to enter God’s kingdom.* You yourselves don’t enter, and you stop those who are trying to enter. ^{[14]2}

¹⁵“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You are hypocrites. You travel across the seas and across different countries to find one person who will follow your ways. When you find that person, you make him worse than you are. And you are so bad that you belong in hell!

¹⁶“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You guide the people, but you are blind. You say, ‘If anyone uses the name of the Temple* to make a promise, that means nothing. But anyone who uses the gold that is in the Temple to make a promise must keep that promise.’ ¹⁷You are blind fools! Can’t you see that the Temple is greater than the gold on it? It’s the Temple that makes the gold holy*!

¹⁸“And you say, ‘If anyone uses the altar* to make a promise, that means nothing. But anyone who uses the gift on the altar to make a promise must keep that promise.’ ¹⁹You are blind! Can’t you see that the altar is greater than any gift on it?

¹23:5 *little Scripture boxes* Small leather boxes containing four important Scriptures. Some Jews tied these to the forehead and left arm to show that they were very religious. ²23:14 Some Greek copies add verse 14: “It will be bad for you, teachers of the law and Pharisees. You are hypocrites. You cheat widows and take their homes. Then you make long prayers so that people can see you. So you will have a worse punishment.” See Mk. 12:40; Lk. 20:47.

²⁰Deci, dacă cineva jură pe altar, jură pe altar și pe tot ce este pe altar. ²¹Și dacă cineva jură pe Templu, jură și pe Templu, și pe tot ce este în Templu. ²²Iar dacă cineva jură pe ceruri, atunci jură pe tronul lui Dumnezeu și pe Cel ce stă pe el.

²³Vai de voi, învățători ai Legii și farisei ipocriți! Voi dați o zecime din tot ce aveți: din izmă, din mărar și din chimen și ați lăsat deoparte lucrurile cele mai importante din învățătura Legii: dreptatea, mila și credința. Ar fi trebuit să le împliniți pe acestea din urmă, fără să le lăsați deoparte pe celelalte. ²⁴Sunteți călăuze oarbe, care strecoară țânțarul și înghit cămila!

²⁵Vai de voi, învățători ai Legii și farisei ipocriți! Voi spălați paharele și vasele pe dinafară, dar pe dinăuntru sunt pline de ce ați obținut prin jefuire și lăcomie. ²⁶Farisei orbi, întâi curățați paharul pe dinăuntru, pentru ca să poată fi curățat și pe dinafară!

²⁷Vai de voi, învățători și farisei ipocriți! Sunteți ca mormintele văruite, care arată bine pe dinafară, dar înăuntru sunt pline de oasele morților și de tot felul de necurății. ²⁸Tot așa și voi, pe dinafară păreți buni, dar pe dinăuntru sunteți plini de prefăcătorie și răutate.

²⁹Vai de voi, învățători și farisei ipocriți! Faceți morminte pentru profeți* și decorați mormintele celor drepti. ³⁰Și ziceți: «Dacă am fi trăit pe vremea strămoșilor noștri, nu i-am fi ajutat să ucidă profeții.» ³¹Deci recunoașteți că sunteți urmașii celor ce-au ucis profeții. ³²Și apoi vă duceți și terminați ce-au început strămoșii voștri! ³³Șerpi! Pui de vipere! Cum credeți că veți scăpa de pedeapsa iadului? ³⁴Așa că vă spun următorul lucru: Îmi voi trimite profeții, înțelepții și învățătorii. Îi veți ucide pe unii și-i veți răstigni pe alții. Pe unii îi veți biciui în

It's the altar that makes the gift holy! ²⁰Whoever uses the altar to make a promise is really using the altar and everything on the altar. ²¹And anyone who uses the Temple to make a promise is really using the Temple and God, who lives in it. ²²Whoever uses heaven to make a promise is using God's throne and the one who is seated on it.

²³“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You are hypocrites! You give God one-tenth of everything you own—even your mint, dill, and cumin.¹ But you don't obey the really important teachings of the law—being fair, showing mercy, and being faithful. These are the things you should do. And you should also continue to do those other things. ²⁴You guide the people, but you are blind! Think about a man picking a little fly out of his drink and then swallowing a camel! You are like that.²

²⁵“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees. You are hypocrites! You wash clean the outside of your cups and dishes. But inside they are full of what you got by cheating others and pleasing yourselves. ²⁶Pharisees, you are blind! First make the inside of the cup clean and good. Then the outside of the cup will also be clean.

²⁷“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You are hypocrites! You are like tombs³ that are painted white. Outside they look fine, but inside they are full of dead people's bones and all kinds of filth. ²⁸It is the same with you. People look at you and think you are godly. But on the inside you are full of hypocrisy* and evil.

²⁹“It will be bad for you teachers of the law and Pharisees! You are hypocrites! You build tombs for the prophets.* And you show honor to the graves of the godly people who were killed. ³⁰And you say, ‘If we had lived during the time of our ancestors,* we would not have helped them kill these prophets.’ ³¹So you give proof that you are descendants of those who killed the prophets. ³²And you will finish the sin that your ancestors started!

³³“You are snakes! You are from a family of poisonous snakes! You will not escape God. You will all be judged guilty and go to hell! ³⁴So I tell you this: I send to you prophets and teachers who are wise and know the Scriptures. You will kill some of them. You will hang some of them on

¹ 23:23 *mint, dill, cumin* Small plants grown in gardens and used for spices. Only very religious people would be careful enough to give a tenth of these plants. ² 23:24 *You are like that* Meaning “You worry about the smallest mistakes but commit the biggest sin.” ³ 23:27 *tombs* Small buildings made to show respect for important people who had died. Also in verse 29.

sinagogile voastre și pe alții îi veți goni din cetate în cetate. ³⁵Astfel veți fi vinovați de uciderea fiecărui om drept de pe acest pământ, de la uciderea lui Abel, cel bun și neprihănit, până la uciderea lui Zaharia¹, fiul lui Barachia, pe care l-ați omorât între Templu și altar*. ³⁶Vă spun adevărul, pedeapsa pentru toate acestea va cădea asupra acestei generații.“

Isus către cetatea Ierusalim
(Lc. 13:34–35)

³⁷„Ierusalime, Ierusalime, care ucizi profeții* și omori cu pietre mesagerii trimiși la tine! De câte ori am vrut să-ți strâng copiii la un loc, așa cum găina își strânge puii sub aripile ei și voi n-ați vrut! ³⁸Acum casa voastră va rămâne pustie. ³⁹Într-adevăr, vă spun că nu Mă veți mai vedea până nu veți spune: «Binecuvântat fie Cel ce vine în Numele Domnului!»⁴²

Distrugerea viitoare a Templului
(Mc. 13:1–31; Lc. 21:5–33)

24¹Isus tocmai părăsise Templul* și mergea pe drum, când ucenicii au venit să-I arate clădirile Templului. ²El le-a zis: „Vedeți toate acestea? Vă spun adevărul: nu va rămâne piatră peste piatră și totul va fi distrus.“

³Pe când Isus stătea pe Muntele Măslinilor*, ucenicii au venit singuri la El și I-au spus: „Spune-ne: când se vor întâmpla acestea? Care va fi semnul revenirii Tale și al sfârșitului lumii?³“

⁴Isus le-a spus: „Aveți grijă să nu vă înșele nimeni. ⁵Căci mulți vor veni în Numele Meu și vor spune: «Eu sunt Cristosul!», înșelându-i pe mulți. ⁶Veți auzi despre războaie și relatări despre războaie. Dar să nu vă neliniștiți. Astfel de lucruri trebuie să se întâmple, însă sfârșitul încă nu va veni. ⁷Un popor se va ridica împotriva altui popor și o împărăție se va ridica împotriva altei împărății. Peste tot va fi foamete și vor fi

crosses. You will beat some of them in your synagogues. You will chase them from town to town.

³⁵“So you will be guilty for the death of all the good people who have been killed on earth. You will be guilty for the killing of that godly man Abel.¹ And you will be guilty for the killing of Zechariah² son of Berachiah. He was killed between the Temple and the altar. You will be guilty for the killing of all the good people who lived between the time of Abel and the time of Zechariah. ³⁶Believe me when I say that all of these things will happen to you people who are living now.

Jesus Warns the People of Jerusalem
(Lk. 13:34–35)

³⁷“O Jerusalem, Jerusalem! You kill the prophets.* You stone to death those that God has sent to you. Many, many times I wanted to help your people. I wanted to gather them together like a hen gathers her chicks under her wings. But you did not let me. ³⁸Now your house will be left completely empty. ³⁹I tell you, you will not see me again until that time when you will say, ‘Welcome! God bless the one who comes in the name of the Lord.’^{3”}

Jesus Warns About the Future
(Mk. 13:1–31; Lc. 21:5–33)

24¹Jesus left the Temple* area and was walking away. But his followers came to him to show him the Temple’s buildings. ²He asked them, “Are you looking at these buildings? The fact is, they will be destroyed. Every stone will be thrown down to the ground. Not one stone will be left on another.”

³Later, Jesus was sitting at a place on the Mount of Olives.* The followers came to be alone with him. They said, “Tell us when these things will happen. And what will happen to prepare us for your coming and the end of time?”

⁴Jesus answered, “Be careful! Don’t let anyone fool you. ⁵Many people will come and use my name. They will say, ‘I am the Christ.*’ And they will fool many people. ⁶You will hear about wars that are being fought. And you will hear stories about other wars beginning. But don’t be afraid. These things must happen before the end comes. ⁷Nations will fight against other nations. Kingdoms will fight against other kingdoms. There will be times when there is no food for people to eat. And there will be earthquakes in different places.

¹ 23:35 *Abel și Zaharia* primul și ultimul martir din Vechiul Testament. ² 23:39 Citat din Ps. 118:26. ³ 24:3 *lume* lit. „veac” sau „timp”.

¹ 23:35 *Abel* In the Hebrew Old Testament, the first person to be murdered. ² 23:35 *Zechariah* In the Hebrew Old Testament, the last person to be murdered. ³ 23:39 Quote from Ps. 118:26.

cutremure. ⁸Acestea sunt doar începutul, așa cum sunt primele dureri ale nașterii.

⁹Vă vor da să fiți pedepsiți și uciși. Veți fi urâți de toate națiunile pentru că sunteți ucenicii Mei. ¹⁰Atunci mulți vor renunța la credință. Se vor da unul pe altul pe mâna autorităților și se vor urî. ¹¹Vor fi mulți profeți falși* care se vor ridica și-i vor înșela pe mulți. ¹²Pentru că nelegiuirea oamenilor va crește, dragostea multor credincioși se va răci. ¹³Însă cel ce va răbda până la sfârșit va fi mântuit. ¹⁴Iar Vestea Bună a Împărăției va fi proclamată în întreaga lume, drept mărturie pentru toate națiunile. Apoi va veni sfârșitul.

¹⁵Veți vedea «lucrul dezgustător care aduce distrugere»¹, despre care a vorbit profetul* Daniel, «așezat în Locul Sfânt» (cine citește să-nțeleagă!). ¹⁶Cei ce vor fi în Iudeea să fugă în munți. ¹⁷Cel ce este pe acoperiș să nu coboare pentru a-și lua lucrurile din casă. ¹⁸Și nici cel de pe câmp să nu se întoarcă acasă ca să-și ia haina. ¹⁹Vai de femeile însărcinate și de cele ce vor alăpta în zilele acelea! ²⁰Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna și nici într-o zi de sabbat*. ²¹Căci atunci va fi un mare necaz, așa cum nu a fost niciodată de la începutul lumii până acum, și nu va mai fi altul la fel. ²²Numai că, Dumnezeu a hotărât ca acele zile să fie scurtate, pentru că altfel nimeni nu ar supraviețui. Însă datorită celor aleși, El va scurta acele zile. ²³Dacă atunci vă va spune cineva: «Iată-l pe Cristos*!», sau «Iată-L aici!», să nu-l credeți. ²⁴Pentru că se vor ridica cristoși și profeți falși, care vor face semne mari și minuni², încercând să-i înșele, dacă s-ar putea, chiar și pe cei aleși. ²⁵Iată, v-am prevenit!

²⁶Așa că, dacă ei vă spun: «Iată, Mesia este în pustie!», să nu vă duceți acolo. Iar dacă vă zic: «Iată, este într-o cameră!», să nu-i credeți. ²⁷Căci venirea Fiului omului* va fi ca fulgerul care vine de la răsărit și

⁸These things are only the beginning of troubles, like the first pains of a woman giving birth.

⁹“Then people will turn against you and give you to be punished and killed. People all over the world will hate you because you believe in me. ¹⁰During that time many believers will lose their faith. They will turn against each other and hate each other. ¹¹Many false prophets* will come. They will cause many people to believe wrong things. ¹²There will be more and more evil in the world. So most believers will stop showing love. ¹³But the one who remains faithful to the end will be saved. ¹⁴The Good News about God’s kingdom¹ will be told in the whole world. It will be told to every nation. Then the end will come.

¹⁵“Daniel the prophet* spoke about ‘the terrible thing that causes destruction.’² You will see this terrible thing standing in the holy place.” (You who read this should understand what it means.) ¹⁶“The people in Judea at that time should run away to the mountains. ¹⁷They should run away without wasting time to stop for anything. If they are on the roof of their house, they must not go down to get anything out of the house. ¹⁸If they are in the field, they must not go back to get a coat.

¹⁹“During that time it will be hard for women who are pregnant or have small babies! ²⁰Pray that it will not be winter or a Sabbath* day when these things happen and you have to run away, ²¹because it will be a time of great trouble. There will be more trouble than has ever happened since the beginning of the world. And nothing as bad as that will ever happen again.

²²“But God has decided to make that terrible time short. If it were not made short, no one would continue living. But God will make that time short to help the people he has chosen.

²³“Someone might say to you at that time, ‘Look, there is the Christ!’ Or someone else might say, ‘There he is!’ But don’t believe them. ²⁴False Christs and false prophets will come and do great miracles and wonders,³ trying to fool the people God has chosen, if that is possible. ²⁵Now I have warned you about this before it happens.

²⁶“Someone might tell you, ‘The Christ is there in the desert!’ But don’t go into the desert to look for him. Someone else might say, ‘There is the Christ in that room!’ But don’t believe it. ²⁷When the Son of Man* comes, everyone will

¹ 24:15 „lucrul dezgustător care aduce distrugere” Vezi Dan. 9:27; 12:11 (comp. cu Dan. 11:31). ² 24:24 minuni aici, lucrări uimitoare făcute prin puterea lui Satan.

¹ 24:14 *God’s kingdom* Literally, “the kingdom.” See “God’s kingdom” in the Word List. ² 24:15 ‘the terrible thing ... destruction’ See Dan. 9:27; 12:11 (also Dan. 11:31). ³ 24:24 *miracles and wonders* Here, amazing acts done by Satan’s power.

luminează cerul până la apus. ²⁸Oriunde este un cadavru, acolo se vor aduna și vulturii.

²⁹Îndată după acele zile de necaz, se vor întâmpla următoarele lucruri:

«soarele se va întuneca,
luna nu va mai lumina,
stelele vor cădea din cer,
iar corpurile cerești vor fi clătinate.»¹

³⁰Atunci, semnul [venirii] Fiului omului va apărea pe cer. Toate popoarele pământului vor jeli și-L vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și mare glorie. ³¹El Își va trimite îngerii care, cu sunetul puternic al unei trâmbițe, îi vor aduna de peste tot pe cei aleși, de la un capăt la altul al cerului.

³²Învățați de la smochin pilda sa. Imediat după ce i se frăgezesc ramurile și-i dau frunzele știți că se apropie vara. ³³Tot așa, când veți vedea întâmplându-se toate aceste lucruri, veți ști că venirea Lui este aproape, chiar la ușă. ³⁴Vă spun adevărul: nu va trece această generație până nu se vor întâmpla toate acestea. ³⁵Cerurile și pământul vor trece, însă cuvintele Mele nu vor trece.

Fiți pregătiți

(Mc. 13.32–37; Lc. 17.26–30, 34–36)

³⁶Dar nimeni nu știe despre ziua sau ora aceea, nici îngerii din cer, nici Fiul. Doar Tatăl știe. ³⁷Venirea Fiului omului* va fi ca în zilele lui Noe. ³⁸În zilele dinaintea potopului, oamenii mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua când a intrat Noe în corabie. ³⁹Și nu știau ce se va întâmpla, până când a venit potopul și i-a măturat pe toți. La fel va fi la venirea Fiului omului. ⁴⁰Atunci, din doi oameni care vor lucra pe câmp, unul va fi luat, iar altul va fi lăsat în urmă. ⁴¹Din două femei care vor fi la moară, măcinând grâne, una va fi luată și cealaltă lăsată în urmă. ⁴²Fiți pregătiți, pentru că nu știți când va veni Domnul vostru. ⁴³Amintiți-vă că, dacă ar fi știut stăpânul casei când avea să vină hoțul, ar fi stat treaz și nu ar fi lăsat să-i fie spartă casa.

see him. It will be like lightning flashing in the sky that can be seen everywhere. ²⁸It's like looking for a dead body: You will find it where the vultures* are gathering above.

²⁹“Right after the trouble of those days, this will happen:

“The sun will become dark,
and the moon will not give light.
The stars will fall from the sky,
and everything in the sky will be changed.”¹

³⁰“Then there will be something in the sky that shows the Son of Man is coming. All the people of the world will cry. Everyone will see the Son of Man coming on the clouds in the sky. He will come with power and great glory.* ³¹He will use a loud trumpet to send his angels all around the earth. They will gather his chosen people from every part of the earth.

³²“The fig tree teaches us a lesson: When its branches become green and soft, and new leaves begin to grow, then you know that summer is near. ³³In the same way, when you see all these things happening, you will know that the time² is near, ready to come. ³⁴I assure you that all this will happen while some of the people of this time are still living. ³⁵The whole world, earth and sky, will be destroyed, but my words will last forever.

Only God Knows When the Time Will Be

(Mc. 13.32–37; Lc. 17.26–30, 34–36)

³⁶“No one knows when that day or time will be. The Son and the angels in heaven don't know when it will be. Only the Father knows.

³⁷“When the Son of Man* comes, it will be the same as what happened during Noah's time. ³⁸In those days before the flood, people were eating and drinking, marrying and giving their children to be married right up to the day Noah entered the boat. ³⁹They knew nothing about what was happening until the flood came and destroyed them all.

“It will be the same when the Son of Man comes. ⁴⁰Two men will be working together in the field. One will be taken and the other will be left. ⁴¹Two women will be grinding grain with a mill.* One will be taken and the other will be left.

⁴²“So always be ready. You don't know the day your Lord will come. ⁴³Obviously, a homeowner who knew what time a thief was planning to come

¹24.29 Vezi Is. 13:10, 34.4.

¹24:29 See Isa. 13:10, 34:4. ²24:33 *time* The time Jesus has been talking about when something important will happen. See Lk. 21:31, where Jesus says that this is the time for God's kingdom to come.

⁴⁴De aceea, să fiți pregătiți, căci Fiul omului va veni pe neașteptate.

Slujitorul credincios și slujitorul necredincios
(Lc. 12.41–48)

⁴⁵Cine este slujitorul demn de încredere și înțelept, care a fost pus de stăpân peste ceilalți slujitori, ca să le dea de mâncare la timp? ⁴⁶Ferice de slujitorul acesta pe care stăpânul său îl găsește făcându-și treaba la venirea sa! ⁴⁷Vă spun adevărul: îl va pune peste toate averile sale. ⁴⁸Gândiți-vă la slujitorul rău, care-și zice: «Stăpânul meu nu se va întoarce prea curând.» ⁴⁹Și începe să-i bată pe ceilalți slujitori și să mănânce și să bea cu bețivii. ⁵⁰Iar stăpânul aceluia slujitor va veni pe neașteptate, la un ceas pe care el nu-l va ști. ⁵¹Îl va pedepsi aspru și-l va da la un loc cu ipocriții, acolo unde vor fi plânsete și scrâșnet de dinți.

Cele zece fecioare

25 ¹În acea zi, Împărăția cerurilor se va asemana cu zece fecioare, care și-au luat lămpile cu ele și au ieșit să-l întâmpine pe mire. ²Cinci dintre ele nu erau înțelepte și cinci erau înțelepte. ³Cele neînțelepte au luat lămpile, dar nu au luat și ulei cu ele. ⁴Pe când cele înțelepte, o dată cu lămpile lor, au luat și ulei [de rezervă] în vase. ⁵Pentru că mirele întârzia, toate fecioarele au obosit și au adormit.

⁶Însă pe la miezul nopții cineva a strigat «Iată, vine mirele! Ieșiți-i în întâmpinare!»

⁷Toate fecioarele s-au sculat imediat și și-au pregătit lămpile. ⁸Fecioarele neînțelepte le-au zis celor înțelepte: «Dați-ne din uleiul vostru, pentru că lămpile noastre se sting!»

⁹Cele înțelepte le-au zis: «Nu putem să vă dăm, pentru că s-ar putea să nu mai fie destul nici pentru noi, nici pentru voi. Mai bine, duceți-vă la vânzătorii de ulei și cumpărați-vă!»

¹⁰Pe când erau ele plecate să cumpere ulei, a sosit mirele. Iar fecioarele care erau gata au intrat cu el la nuntă. Apoi ușa a fost închisă.

¹¹Mai târziu, când au venit și celelalte fecioare, au spus: «Doamne! Doamne! Deschide-ne!»

would be ready and not let the thief break in. ⁴⁴So you also must be ready. The Son of Man will come at a time when you don't expect him.

Good Servants and Bad Servants

(Lk. 12:41–48)

⁴⁵“Who is the wise and trusted servant? The master trusts one servant to give the other servants their food at the right time. Who is the one the master trusts to do that work? ⁴⁶When the master comes and finds that servant doing the work he gave him, what a great day it will be for that servant. ⁴⁷I can tell you without a doubt, the master will choose that servant to take care of everything he owns.

⁴⁸But what will happen if that servant is evil and thinks his master will not come back soon? ⁴⁹He will begin to beat the other servants. He will eat and drink with others who are drunk. ⁵⁰Then the master will come when the servant is not ready, at a time when the servant is not expecting him. ⁵¹Then the master will punish that servant. He will send him away to be with the hypocrites,* where people will cry and grind their teeth with pain.

A Story About Ten Girls

25 ¹“God’s kingdom* at that time will be like ten girls who went to wait for the bridegroom.* They took their lamps with them. ²Five of the girls were foolish, and five were wise. ³The foolish girls took their lamps with them, but they did not take extra oil for the lamps. ⁴The wise girls took their lamps and more oil in jars. ⁵When the bridegroom was very late, the girls could not keep their eyes open, and they all fell asleep.

⁶“At midnight someone announced, ‘The bridegroom is coming! Come and meet him!’

⁷“Then all the girls woke up. They made their lamps ready. ⁸But the foolish girls said to the wise girls, ‘Give us some of your oil. The oil in our lamps is all gone.’

⁹“The wise girls answered, ‘No! The oil we have might not be enough for all of us. But go to those who sell oil and buy some for yourselves.’

¹⁰“So the foolish girls went to buy oil. While they were gone, the bridegroom came. The girls who were ready went in with the bridegroom to the wedding feast. Then the door was closed and locked.

¹¹“Later, the other girls came. They said, ‘Sir, sir, open the door to let us in.’

¹²El le-a răspuns: «Vă spun că, într-adevăr, nu vă cunosc.»

¹³Așa că fiți pregătiți, căci nu știți ziua sau ora venirii Lui.

Folosirea lucrurilor încredințate de Dumnezeu
(Lc. 19.11–27)

¹⁴Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care urma să plece într-o călătorie. I-a chemat pe sclavii săi și le-a încredințat averea lui. ¹⁵I-a dat unuia dintre ei treizeci de mii de monede¹, unuia douăsprezece mii de monede și altuia șase mii de monede. A dat fiecăruia după abilitățile sale. Apoi a plecat în călătorie. ¹⁶Cel care primise treizeci de mii de monede a început imediat să facă negoț cu ei și a mai câștigat treizeci de mii de monede. ¹⁷Tot așa, cel care primise douăsprezece mii de monede, a mai câștigat douăsprezece mii. ¹⁸Însă cel ce primise șase mii de monede, s-a dus, a săpat o groapă în pământ și a ascuns banii stăpânului său.

¹⁹După mult timp, stăpânul acelor sclavi a venit și a făcut socoteala cu ei. ²⁰Cel care primise treizeci de mii de monede a venit și i-a adus stăpânului alte treizeci de mii de monede. Și i-a spus: «Doamne, tu mi-ai dat treizeci de mii de monede; iată încă treizeci de mii pe care le-am câștigat!»

²¹Stăpânul i-a spus: «Bine, sclav bun și credincios! Ai fost de încredere peste puține lucruri și-ți voi încredința multe altele. Intră și bucură-te cu stăpânul tău!»

²²Apoi s-a apropiat cel cu douăsprezece mii de monede și i-a spus: «Doamne, mi-ai dat douăsprezece mii de monede; iată încă douăsprezece mii pe care le-am câștigat.»

²³Stăpânul său i-a spus: «Bine, sclav bun și credincios! Ai fost de încredere peste puțin și-ți voi încredința multe altele. Intră și bucură-te cu stăpânul tău!»

²⁴Apoi a venit cel care primise șase mii de monede și i-a spus: «Doamne, știu că ești un om aspru. Seceri de unde n-ai semănat și străngi de unde n-ai vânturat. ²⁵M-am

¹²“But the bridegroom answered, ‘Certainly not! I don’t even know you.’

¹³“So always be ready. You don’t know the day or the time when the Son of Man* will come.

A Story About Three Servants
(Lk. 19:11–27)

¹⁴“God’s kingdom* is like a man leaving home to travel to another place for a visit. Before he left, he talked with his servants. He told his servants to take care of his things while he was gone. ¹⁵He decided how much each servant would be able to care for. The man gave one servant five bags of money.¹ He gave another servant two bags. And he gave a third servant one bag. Then he left. ¹⁶The servant who got five bags went quickly to invest the money. Those five bags of money earned five more. ¹⁷It was the same with the servant who had two bags. That servant invested the money and earned two more. ¹⁸But the servant who got one bag of money went away and dug a hole in the ground. Then he hid his master’s money in the hole.

¹⁹“After a long time the master came home. He asked the servants what they did with his money. ²⁰The servant who got five bags brought that amount and five more bags of money to the master. The servant said, ‘Master, you trusted me to care for five bags of money. So I used them to earn five more.’

²¹“The master answered, ‘You did right. You are a good servant who can be trusted. You did well with that small amount of money. So I will let you care for much greater things. Come and share my happiness with me.’

²²“Then the servant who got two bags of money came to the master. The servant said, ‘Master, you gave me two bags of money to care for. So I used your two bags to earn two more.’

²³“The master answered, ‘You did right. You are a good servant who can be trusted. You did well with a small amount of money. So I will let you care for much greater things. Come and share my happiness with me.’

²⁴“Then the servant who got one bag of money came to the master. The servant said, ‘Master, I knew you were a very hard man. You harvest what you did not plant. You gather crops where you did not put any seed. ²⁵So I was afraid. I went

¹ 25.15 *treizeci de mii de monede* lit. talanți; un talant era egal cu 6 000 dinari; un dinar era echivalentul salariului cuvenit pentru o zi de muncă.

¹ 25:15 *bags of money* Literally, “talanton” or “talent,” about 27 to 36 kilograms (60 to 80 pounds) of gold, silver, or copper coins. Also in verses 20, 22, 24, 28.

temut; de aceea, m-am dus și am ascuns banii în pământ. Iată, primește ce-i al tău!»

²⁶Stăpânul său i-a răspuns: «Sclav rău și leneș! Știi că secer de unde n-am semănat și că strâng de unde n-am vânturat. ²⁷Trebuia să-mi pui banii în bancă pentru ca, la venirea mea, să iau cu dobândă ceea ce este al meu.

²⁸De aceea, luați-i cele șase mii de monede și dați-le celui cu șaiszeci de mii de monede. ²⁹Oricui va folosi ce are i se va da mai mult și va avea mai mult decât are nevoie. Dar oricui nu va folosi cu pricepere ce are, i se va lua până și ce are. ³⁰Iar pe sclavul nefolositor aruncați-l afară, în întuneric, unde vor fi plânsete și scrâșnet de dinți.»

Fiul omului îi va judeca pe toți oamenii

³¹Când va veni Fiul omului* în slava Sa, cu toți îngerii Săi, va sta pe tronul Său slăvit. ³²Și toate națiunile se vor aduna înaintea Sa. El îi va despărți pe unii de alții, așa cum își desparte păstorul oile de capre. ³³Va pune oile la dreapta Sa și caprele la stânga Sa.

³⁴Apoi Împăratul va spune celor de la dreapta Sa: «Veniți, voi cei binecuvântați de Tatăl Meu, și moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la crearea lumii. ³⁵Căci am fost flămând și Mi-ați dat să mănânc. Am fost însetat și Mi-ați dat să beau. Am fost străin și M-ați primit în casa voastră. ³⁶Am fost gol și M-ați îmbrăcat. Am fost bolnav și voi ați avut grijă de Mine. Am fost în închisoare și ați venit să Mă vedeți.»

³⁷Iar cei dreپți Îi vor spune: «Doamne, când Te-am văzut noi flămând și Te-am hrănit? Sau când Te-am văzut noi însetat și Ți-am dat să bei? ³⁸Când Te-am văzut străin și Te-am primit sau când Te-am văzut gol și Te-am îmbrăcat? ³⁹Când Te-am văzut noi bolnav sau în închisoare și am venit pe la Tine?»

⁴⁰Împăratul le va răspunde: «Într-adevăr vă spun că, oricând ați făcut ceva pentru unul dintre cei mai neînsemnați frați ai Mei, pentru Mine ați făcut acel lucru!»

and hid your money in the ground. Here is the one bag of money you gave me.’

²⁶“The master answered, ‘You are a bad and lazy servant! You say you knew that I harvest what I did not plant and that I gather crops where I did not put any seed. ²⁷So you should have put my money in the bank. Then, when I came home, I would get my money back. And I would also get the interest that my money earned.’

²⁸“So the master told his other servants, ‘Take the one bag of money from that servant and give it to the servant who has ten bags. ²⁹Everyone who uses what they have will get more. They will have much more than they need. But people who do not use what they have will have everything taken away from them.’ ³⁰Then the master said, ‘Throw that useless servant outside into the darkness, where people will cry and grind their teeth with pain.’

The Son of Man Will Judge All People

³¹“The Son of Man* will come again with divine greatness,* and all his angels will come with him. He will sit as king on his great and glorious throne. ³²All the people of the world will be gathered before him. Then he will separate everyone into two groups. It will be like a shepherd separating his sheep from his goats. ³³He will put the sheep on his right and the goats on his left.

³⁴“Then the king will say to the godly people on his right, ‘Come, my Father has great blessings for you. The kingdom* he promised is now yours. It has been prepared for you since the world was made. ³⁵It is yours because when I was hungry, you gave me food to eat. When I was thirsty, you gave me something to drink. When I had no place to stay, you welcomed me into your home. ³⁶When I was without clothes, you gave me something to wear. When I was sick, you cared for me. When I was in prison, you came to visit me.’

³⁷“Then the godly people will answer, ‘Lord, when did we see you hungry and give you food? When did we see you thirsty and give you something to drink? ³⁸When did we see you with no place to stay and welcome you into our home? When did we see you without clothes and give you something to wear? ³⁹When did we see you sick or in prison and care for you?’

⁴⁰“Then the king will answer, ‘The truth is, anything you did for any of my people here,¹ you also did for me.’

¹ 25:40 *any of my people here*. Literally, “one of the least of these brothers of mine.” Also in verse 45.

⁴¹Apoi Împăratul le va spune celor de la stânga Sa: «Plecați de la Mine, voi, cei blestemați! Duceți-vă în focul etern, care este pregătit Diavolului și îngerilor săi. ⁴²Căci am fost înfometat și nu Mi-ați dat să mănânc. Am fost însetat și nu Mi-ați dat să beau. ⁴³Am fost străin și nu M-ați primit în casa voastră. Am fost gol și nu M-ați îmbrăcat. Am fost bolnav și în închisoare și nu ați avut grijă de Mine.»

⁴⁴Iar ei Îi vor răspunde: «Doamne, când Te-am văzut noi înfometat sau însetat, străin sau gol, bolnav sau în închisoare și nu Te-am ajutat?»

⁴⁵Atunci El le va răspunde: «Într-adevăr vă spun că, oricând nu ați făcut aceste lucruri unuia dintre cei mai neînsemnați frați ai Mei, Mie nu Mi le-ați făcut.»

⁴⁶Și aceștia vor merge în pedeapsa eternă, iar cei drepecți în viață eternă.“

Conducătorii religioși plănuiesc

să-L omoare pe Isus

(Mc. 14.1–2; Lc. 22.1–2; Ioan 11.45–53)

26 ¹După ce a terminat Isus de spus aceste lucruri, le-a spus ucenicilor: ²„Știți că peste două zile este Paștele*, iar Fiul omului* va fi dat pe mâna dușmanilor Lui ca să fie răstignit.“

³Atunci conducătorii preoților și bătrânii poporului s-au adunat în curtea marelui preot*, al cărui nume era Caiafa ⁴și au făcut planuri pentru arestarea lui Isus prin viclenie și să-L omoare. ⁵Ei spuneau: „Nu putem să-L arestăm în timpul sărbătorii, ca să nu se pornească vreo răscoală în popor.“

O femeie toarnă un parfum scump pe capul lui Isus

(Mc. 14.3–9; Ioan 12.1–8)

⁶Pe când era Isus în Betania, în casa lui Simon leprosul, ⁷a venit la El o femeie, care avea un vas de alabastru* cu un parfum foarte scump. Ea a turnat acest parfum pe capul Său, în timp ce El stătea la masă.

⁸Când au văzut ucenicii acest lucru, s-au supărat și au întrebat: „Pentru ce această risipă? ⁹Acest parfum putea fi vândut pe mulți bani, care să fie dați săracilor.“

¹⁰Isus a înțeles ce se întâmpla și i-a întreprins: „De ce supărați femeia? Ea a făcut o

⁴¹“Then the king will say to the evil people on his left, ‘Get away from me. God has already decided that you will be punished. Go into the fire that burns forever—the fire that was prepared for the devil and his angels. ⁴²You must go away because when I was hungry, you gave me nothing to eat. When I was thirsty, you gave me nothing to drink. ⁴³When I had no place to stay, you did not welcome me into your home. When I was without clothes, you gave me nothing to wear. When I was sick and in prison, you did not care for me.’

⁴⁴“Then those people will answer, ‘Lord, when did we see you hungry or thirsty? When did we see you without a place to stay? Or when did we see you without clothes or sick or in prison? When did we see any of this and not help you?’

⁴⁵“Then the king will answer, ‘The truth is, anything you refused to do for any of my people here, you refused to do for me.’

⁴⁶“Then these evil people will go away to be punished forever. But the godly people will go and enjoy eternal life.”

The Jewish Leaders Plan to Kill Jesus

(Mk. 14:1–2; Lk. 22:1–2; Jn. 11:45–53)

26 ¹After Jesus finished saying all these things, he said to his followers, ²“You know that the day after tomorrow is Passover.* On that day the Son of Man* will be handed over to his enemies to be killed on a cross.”

³Then the leading priests and the older Jewish leaders had a meeting at the palace where the high priest* lived. The high priest’s name was Caiaphas. ⁴In the meeting they tried to find a way to arrest and kill Jesus without anyone knowing what they were doing. They planned to arrest Jesus and kill him. ⁵They said, “We cannot arrest Jesus during Passover. We don’t want the people to become angry and cause a riot.”

A Woman Does Something Special

(Mk. 14:3–9; Jn. 12:1–8)

⁶Jesus was in Bethany at the house of Simon the leper.* ⁷While he was there, a woman came to him. She had an alabaster* jar filled with expensive perfume. She poured the perfume on Jesus’ head while he was eating.

⁸The followers saw the woman do this and were upset at her. They said, “Why waste that perfume? ⁹It could be sold for a lot of money, and the money could be given to those who are poor.”

¹⁰But Jesus knew what happened. He said, “Why are you bothering this woman? She did a very good

faptă bună pentru Mine. ¹¹Căci pe săraci îi aveți întotdeauna cu voi, dar pe Mine nu Mă veți avea întotdeauna. ¹²Când a turnat acest parfum pe trupul Meu, ea a făcut-o ca să Mă pregătească de înmormântare. ¹³Adevărat vă spun că, oriunde va fi proclamată Vestea Bună*, în toată lumea, se va spune și despre fapta acestei femei, în amintirea ei.“

Iuda îl trădează pe Isus

(Mc. 14.10–11; Lc. 22.3–6)

¹⁴Atunci, unul din cei doisprezece (și anume Iuda Iscarioteanul) s-a dus la conducătorii preoților ¹⁵și le-a spus: „Ce-mi dați, dacă vi-L dau pe Isus?“ Ei i-au dat treizeci de monede de argint. ¹⁶De atunci, Iuda a început să caute un moment potrivit pentru ca să-L trădeze.

Masa de Paște

(Mc. 14.21–22; Lc. 22.7–14, 21–23; Ioan 13.21–20)

¹⁷În prima zi a sărbătorii Azimilor*, ucenicii au venit la Isus și L-au întrebat: „Unde vrei să-Ți pregătim să mâncăm Paștele*?“

¹⁸El le-a spus: „Duceți-vă în cetate la această cunoștință și spuneți-i: Învățătorul zice: «Timpul Meu este aproape; voi sărbători Paștele cu ucenicii Mei în casa ta.»“ ¹⁹Ucenicii au făcut așa cum le poruncise Isus și au pregătit masa de Paște.

²⁰Când a venit seara, Isus S-a așezat la masă cu cei doisprezece ucenici. ²¹În timp ce mâncau ei, El le-a zis: „Adevărat vă spun că unul dintre voi Mă va trăda.“

²²Ei s-au întristat mult și fiecare dintre ei L-a întrebat: „Doamne, doar nu sunt eu acela!“

²³Isus le-a răspuns: „Cel ce înmoaie pâinea în castron împreună cu Mine, acela Mă va trăda. ²⁴Fiul omului* Se va duce după cum este scris despre El, dar vai de omul prin care este vândut Fiul omului! Ar fi fost mai bine pentru el să nu se fi născut!“

²⁵Iuda, care urma să-L trădeze, I-a vorbit: „Desigur nu sunt eu acela: nu-i așa, Învățătorule?“

„Da, tu ești!“ i-a răspuns Isus.

thing for me. ¹¹You will always have the poor with you.¹ But you will not always have me. ¹²This woman poured perfume on my body. She did this to prepare me for burial after I die. ¹³The Good News* will be told to people all over the world. And I can assure you that everywhere the Good News is told, the story of what this woman did will also be told, and people will remember her.”

Judas Agrees to Help Jesus' Enemies

(Mk. 14:10–11; Lk. 22:3–6)

¹⁴Then one of the twelve followers went to talk to the leading priests. This was the follower named Judas Iscariot. ¹⁵He said, “I will give Jesus over to you. What will you pay me for doing this?” The priests gave him 30 silver coins. ¹⁶After that, Judas waited for the best time to give Jesus to them.

The Passover Meal

(Mk. 14:12–21; Lk. 22:7–14, 21–23; Jn. 13:21–30)

¹⁷On the first day of the Festival of Unleavened Bread,* the followers came to Jesus. They said, “We will prepare everything for you to eat the Passover* meal. Where do you want us to have the meal?”

¹⁸Jesus answered, “Go into the city. Go to a man I know. Tell him that the teacher says, ‘The chosen time is near. I will have the Passover meal with my followers at your house.’” ¹⁹They obeyed and did what Jesus told them to do. They prepared the Passover meal.

²⁰In the evening Jesus was at the table with the twelve followers. ²¹They were all eating. Then Jesus said, “Believe me when I say that one of you twelve here will soon give me to my enemies.”

²²The followers were very sad to hear this. Each one said, “Lord, surely I am not the one!”

²³Jesus answered, “The man who has dipped his hand into the same bowl with me is the one who will turn against me. ²⁴The Son of Man* will suffer what the Scriptures* say will happen to him. But it will be very bad for the one who gives the Son of Man over to be killed. It would be better for him if he were never born.”

²⁵Then Judas said to Jesus, “Teacher, surely I am not the one you are talking about, am I?” (Judas is the one who would give Jesus over to his enemies.)

Jesus answered, “Yes, it is you.”

¹26:11 You will ... with you See Deut. 15:11.

Cina Domnului*(Mc. 14.22–26; Lc. 22.15–20; 1 Cor. 11.23–25)*

²⁶În timp ce mâncau, Isus a luat pâine, I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru ea și a frânt-o. Apoi a dat-o ucenicilor Săi, zicând: „Luați și mâncați! Acesta este trupul Meu!”

²⁷Apoi a luat paharul cu vin și, după ce I-a mulțumit lui Dumnezeu, le-a dat ucenicilor să bea, spunând: „Beți toți din el! ²⁸Căci acesta este sângele Meu, al noului legământ, care se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor. ²⁹Vă spun că nu voi mai bea din acest vin, până în ziua când voi bea cu voi vinul cel nou în Împărăția Tatălui Meu.”

³⁰Apoi au cântat un cântec de laudă și au ieșit spre Muntele Măslinilor*.

Despre pierderea credinței ucenicilor*(Mc. 14.27–31; Lc. 22.31–34; Ioan 13.36–38)*

³¹Isus le-a spus: „Voi toți vă veți pierde credința din cauza Mea în această noapte, căci este scris:

«Voi bate Păstorul și oile din turmă
se vor împrăștia.» Zaharia 13.7

³²Însă după ce voi învia, voi merge înaintea voastră în Galileea.“

³³Petru a răspuns: „Chiar dacă toți ceilalți își vor pierde credința din cauza Ta, eu niciodată nu mi-o voi pierde!”

³⁴Isus i-a răspuns: „Îți spun adevărul: chiar în această noapte, înainte de cântatul cocoșului, vei nega de trei ori faptul că Mă cunoști.“

³⁵Petru I-a zis: „Chiar dacă ar trebui să mor cu Tine, tot nu aș nega că Te cunosc.“ Și toți ucenicii au spus același lucru.

Isus Se roagă*(Mc. 14.32–42; Lc. 22.39–46)*

³⁶Apoi Isus a mers cu ei într-un loc numit „Ghetsimani“ și le-a zis ucenicilor: „Rămâneți aici cât Eu Mă duc mai încolo să Mă rog.“ ³⁷I-a luat cu El pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedei. A început să Se întristeze și inima I s-a tulburat. ³⁸Atunci le-a spus: „Sufletul Meu este cuprins de o tristețe de moarte. Stați aici și vegheați împreună cu Mine!“ ³⁹A mers puțin mai înainte, a căzut la pământ și a început să Se roage, zicând: „Tată, dacă este cu putință, fie ca acest pahar al suferinței să treacă de la

The Lord's Supper*(Mk. 14:22–26; Lk. 22:15–20; 1 Cor. 11:23–25)*

²⁶While they were eating, Jesus took some bread and thanked God for it. He broke off some pieces, gave them to his followers and said, “Take this bread and eat it. It is my body.”

²⁷Then he took a cup of wine, thanked God for it, and gave it to them. He said, “Each one of you drink some of it. ²⁸This wine is my blood, which will be poured out to forgive the sins of many and begin the new agreement* from God to his people. ²⁹I want you to know, I will not drink this wine again until that day when we are together in my Father’s kingdom* and the wine is new. Then I will drink it again with you.”

³⁰They all sang a song and then went out to the Mount of Olives.*

Jesus Says His Followers Will Leave Him*(Mk. 14:27–31; Lk. 22:31–34; Jn. 13:36–38)*

³¹Jesus told the followers, “Tonight you will all lose your faith in me. The Scriptures* say,

‘I will kill the shepherd,
and the sheep will run away.’ Zechariah 13:7

³²But after I am killed, I will rise from death. Then I will go into Galilee. I will be there before you go there.”

³³Peter answered, “All the other followers may lose their faith in you. But my faith will never be shaken.”

³⁴Jesus answered, “The truth is that tonight you will say you don’t know me. You will deny me three times before the rooster crows.”

³⁵But Peter answered, “I will never say I don’t know you! I will even die with you!” And all the other followers said the same thing.

Jesus Prays Alone*(Mk. 14:32–42; Lk. 22:39–46)*

³⁶Then Jesus went with his followers to a place called Gethsemane. He said to them, “Sit here while I go there and pray.” ³⁷He told Peter and the two sons of Zebedee to come with him. Then he began to be very sad and troubled. ³⁸Jesus said to Peter and the two sons of Zebedee, “My heart is so heavy with grief, I feel like I am dying. Wait here and stay awake with me.”

³⁹Then Jesus went on a little farther away from them. He fell to the ground and prayed, “My Father, if it is possible, don’t make me

Mine! Totuși, facă-se voia Ta, și nu a Mea.“
⁴⁰Întorcându-Se la ucenici, i-a găsit dormind. Și i-a zis lui Petru: „Așa deci, n-ați putut să vegheați cu Mine o oră? ⁴¹Vegheați și rugați-vă să aveți putere împotriva ispitei! Duhul vostru vrea să facă ce este drept, dar trupul e slab.“

⁴²A plecat încă o dată și S-a rugat, zicând: „Tată, dacă nu este cu putință ca acest pahar să treacă de la Mine fără să-l beau, facă-se voia Ta!“

⁴³Isus a venit la ucenici și i-a găsit din nou dormind, pentru că nu puteau să-și țină ochii deschiși. ⁴⁴Așa că i-a lăsat din nou și S-a rugat, pentru a treia oară, spunând aceleași cuvinte.

⁴⁵Apoi S-a dus la ucenici și i-a întrebat: „Încă mai dormiți și vă odihniți? Iată, a venit timpul ca Fiul omului* să fie dat pe mâna păcătoșilor. ⁴⁶Sculați-vă, să mergem! Iată, cel ce Mă va trăda este aici!“

Prinderea lui Isus

(Mc. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Ioan 18:3-12)

⁴⁷Pe când încă mai vorbea El, Iuda, unul dintre cei doisprezece ucenici, a venit însoțit de o mare mulțime de oameni înarmați cu săbii și ciomege, trimiși de conducătorii preoților și de bătrânii poporului. ⁴⁸Cel ce urma să-L trădeze le dăduse un semn: „Cel pe care-L voi săruta, Acela este. Arestați-l!“
⁴⁹Iuda s-a apropiat de Isus și I-a zis: „Te salut, Învățătorule!“ și L-a sărutat.

⁵⁰Isus i-a zis: „Prieten, fă ceea ce trebuie să faci!“

Ei s-au apropiat, L-au prins pe Isus și L-au arestat. ⁵¹Atunci unul dintre cei care erau cu Isus a întins mâna, și-a scos sabia, l-a lovit pe sclavul marelui preot și i-a tăiat urechea.

⁵²Isus i-a spus: „Pune-ți sabia la loc! Căci toți cei ce scot sabia, de sabie vor muri.

⁵³Nu știți că așa putea să-L rog pe Tatăl Meu și El Mi-ar pune imediat la îndemână mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri?
⁵⁴Dar cum s-ar mai împlini Scripturile*, care spun că așa trebuie să fie?“

⁵⁵Apoi Isus a zis mulțimii de oameni: „Ați venit să Mă luați cu săbii și ciomege, ca pe un tâlhar? În fiecare zi stăteam în

drink from this cup.¹ But do what you want, not what I want.” ⁴⁰Then he went back to his followers and found them sleeping. He said to Peter, “You men could not stay awake with me for one hour? ⁴¹Stay awake and pray for strength against temptation. Your spirit wants to do what is right, but your body is weak.”

⁴²Then Jesus went away a second time and prayed, “My Father, if I must do this² and it is not possible for me to escape it, then I pray that what you want will be done.”

⁴³Then he went back to the followers. Again he found them sleeping. They could not stay awake. ⁴⁴So he left them and went away one more time and prayed. This third time he prayed, he said the same thing.

⁴⁵Then Jesus went back to the followers and said, “You are still sleeping and resting? The time has come for the Son of Man* to be handed over to sinful people. ⁴⁶Stand up! We must go. Here comes the man who is giving me to my enemies.”

Jesus Is Arrested

(Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴⁷While Jesus was still speaking, Judas, one of the twelve apostles* came there. He had a big crowd of people with him, all carrying swords and clubs. They had been sent from the leading priests and the older leaders of the people. ⁴⁸Judas³ planned to do something to show them which one was Jesus. He said, “The one I kiss will be Jesus. Arrest him.” ⁴⁹So he went to Jesus and said, “Hello, teacher!” Then Judas kissed him.

⁵⁰Jesus answered, “Friend, do the thing you came to do.”

Then the men came and grabbed Jesus and arrested him. ⁵¹When that happened, one of the followers with Jesus grabbed his sword and pulled it out. He swung his sword at the servant of the high priest* and cut off his ear.

⁵²Jesus said to the man, “Put your sword back in its place. People who use swords will be killed with swords. ⁵³Surely you know I could ask my Father and he would give me more than twelve armies of angels. ⁵⁴But it must happen this way to show the truth of what the Scriptures* said.”

⁵⁵Then Jesus said to the crowd, “Why do you come to get me with swords and clubs like I am a

¹ 26:39 *cup* A symbol of suffering. Jesus used the idea of drinking from a cup to mean accepting the suffering he would face in the terrible events that were soon to come. ² 26:42 *do this* Literally, “drink this,” referring to the “cup,” the symbol of suffering in verse 39. ³ 26:48 *Judas* Literally, “the one who betrayed him.”

Templu* și îi învățam pe oameni, și nu M-ați arestat. ⁵⁶Dar toate acestea s-au întâmplat ca să se împlinescă ce a fost scris de profeți*.” Atunci toți ucenicii L-au lăsat și au fugit.

Isus în fața Sinedriului

(Mc. 14:53–65; Lc. 22:54–55, 63–71; Ioan 18:13–14, 19–24)

⁵⁷L-au arestat pe Isus și L-au dus la marele preot* Caiafa, unde se adunaseră învățătorii Legii și bătrânii. ⁵⁸Petru Îl urma pe Isus de la distanță și a mers până în curtea marelui preot. A intrat și a stat cu slujitorii să vadă sfârșitul.

⁵⁹Conducătorii preoților și tot Sinedriul* căutau mărturii false împotriva lui Isus, ca să-L poată omori. ⁶⁰Dar n-au găsit nimic, chiar dacă au venit mulți martori mincinoși. La sfârșit au venit doi oameni ⁶¹care au spus: „Acest om a spus: «Pot să dărâm Templul* lui Dumnezeu și să-l zidesc la loc în trei zile.»”

⁶²Apoi marele preot s-a ridicat și I-a spus lui Isus: „Nu ai nimic de răspuns la acuzațiile aduse de acești oameni împotriva Ta?” ⁶³Isus rămânea tăcut.

Atunci marele preot I-a zis: „Jură-te pe Dumnezeu cel viu și spune-ne dacă ești Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!”

⁶⁴Isus i-a zis: „Sunt, așa cum ai spus! Dar vă mai spun că de acum încolo Îl veți vedea pe Fiul omului* stând la dreapta lui Dumnezeu și venind pe norii cerului.”

⁶⁵Atunci marele preot și-a rupt hainele, spunând: „A spus o blasfemie la adresa lui Dumnezeu! La ce mai avem nevoie de martori? Iată! Tocmai I-ați auzit blasfemia! ⁶⁶Care este hotărârea voastră?”

„Este vinovat și trebuie să moară!”, i-au răspuns ei.

⁶⁷Apoi L-au scuipat în față și L-au lovit cu pumnii. Alții L-au palmuit, ⁶⁸spunând: „Dacă ești profet*, spune Cristoase! Cine Te-a lovit?”

criminal. Every day I sat in the Temple* area teaching. You did not arrest me there. ⁵⁶But all these things have happened to show the full meaning of what the prophets* wrote.” Then all of Jesus’ followers left him and ran away.

Jesus Before the Jewish Leaders

(Mk. 14:53–65; Lk. 22:54–55, 63–71; Jn. 18:13–14, 19–24)

⁵⁷The men who arrested Jesus led him to the house of Caiaphas the high priest.* The teachers of the law and the older Jewish leaders were gathered there. ⁵⁸Peter followed Jesus but stayed back at a distance. He followed him to the yard of the high priest’s house. Peter went in and sat with the guards. He wanted to see what would happen to Jesus.

⁵⁹The leading priests and the high council tried to find something against Jesus so that they could kill him. They tried to find people to lie and say that Jesus had done wrong. ⁶⁰Many people came and told lies about him. But the council could find no real reason to kill him. Then two people came ⁶¹and said, “This man¹ said, ‘I can destroy the Temple* of God and build it again in three days.’”

⁶²Then the high priest stood and said to Jesus, “Don’t you have anything to say about these charges against you? Are they telling the truth?” ⁶³But Jesus said nothing.

Again the high priest said to Jesus, “You are now under oath. I command you by the power of the living God to tell us the truth. Tell us, are you the Christ,* the Son of God?”

⁶⁴Jesus answered, “Yes, that’s right. But I tell you, in the future you will see the Son of Man* sitting at the right side of God. And you will see the Son of Man coming on the clouds of heaven.”

⁶⁵When the high priest heard this, he tore his clothes in anger. He said, “This man has said things that insult God! We don’t need any more witnesses. You all heard his insulting words. ⁶⁶What do you think?”

The Jewish leaders answered, “He is guilty, and he must die.”

⁶⁷Then some there spit in Jesus’ face, and they hit him with their fists. Others slapped him. ⁶⁸They said, “Show us that you are a prophet,² Christ! Tell us who hit you!”

¹26:61 *this man* Jesus. His enemies avoided saying his name. ²26:68 *prophet* A prophet often knows things that are hidden to other people.

Petru se teme să spună că-L cunoaște pe Isus
(Mc. 14.66–72; Lc. 22.56–62; Ioan 18.15–18, 25–27)

⁶⁹În acest timp, Petru stătea afară, în curte, când o slujitoare a venit la el și i-a spus: „Și tu erai cu Isus din Galileea.“

⁷⁰Dar el a negat în fața tuturor, spunând: „Nu știu ce spui.“

⁷¹Apoi a ieșit din curte, la poartă. O altă slujitoare l-a văzut și le-a spus celorlalți: „Acesta era cu Isus din Nazaret.“

⁷²Și încă o dată a negat, jurându-se: „Nu-L cunosc pe omul acesta!“

⁷³Puțin mai târziu, cei ce stăteau acolo s-au apropiat de Petru și i-au spus: „Tu chiar ești unul dintre ei. Felul în care vorbești te trădează.“

⁷⁴Și el a început să se jure mai tare și să spună: „Nu-L cunosc pe omul acesta!“ Chiar atunci a cântat cocoșul. ⁷⁵Și Petru și-a adus aminte de ceea ce-i spusese Isus: „Înainte de a cânta cocoșul vei nega de trei ori faptul că Mă cunoști!“ Și a ieșit afară și a plâns cu amărăciune.

Isus este dus la Pilat
(Mc. 15.1; Lc. 23.1–2; Ioan 18.28–32)

27 ¹Când s-a făcut dimineață, toți conducătorii preoților și bătrânii poporului s-au sfătuit cum să-L omoare pe Isus. ²L-au legat și L-au dat pe mâna guvernatorului Pilat*.

Iuda se sinucide
(F.A. 1.18–19)

³Când Iuda, care-L trădase, a văzut că Isus a fost condamnat, a regretat ce făcuse. Așa că a dus înapoi cele treizeci de monede de argint conducătorilor preoților și bătrânilor. ⁴Și le-a spus: „Am păcătuțit, dând un om drept pe mâna dușmanilor, ca să fie omorât.“

„Ce ne pasă nouă? Treaba ta!“ i-au spus ei.

⁵Iuda a aruncat monedele de argint în Templu și a plecat. S-a dus afară și s-a spânzurat.

⁶Iar conducătorii preoților au luat monedele de argint, zicând: „Legea nu îngăduie să punem acești bani în vistieria Templului din cauză au fost folosiți pentru uciderea cuiva.“

⁷Așa că au hotărât să cumpere cu ei „Ogorul olarului“, pentru îngroparea străinilor care

Peter Is Afraid to Say He Knows Jesus
(Mk. 14:66–72; Lk. 22:56–62; Jn. 18:15–18, 25–27)

⁶⁹While Peter was still in the yard, a servant girl came up to him. She said, “You were with Jesus, that man from Galilee.”

⁷⁰But Peter told everyone there that this was not true. “I don’t know what you are talking about,” he said.

⁷¹Then he left the yard. At the gate another girl saw him and said to the people there, “This man was with Jesus of Nazareth.”

⁷²Again, Peter said he was never with Jesus. He said, “I swear to God that I don’t know this man Jesus!”

⁷³A short time later some people standing there went to Peter and said, “We know you are one of those who followed Jesus. We know this because of the way you talk.”

⁷⁴Then Peter began to curse. He said, “I swear to God that I don’t know this man Jesus!” After he said this, a rooster crowed. ⁷⁵Then he remembered what Jesus had told him: “Before the rooster crows, you will say three times that you don’t know me.” Then Peter went outside and cried bitterly.

Jesus Is Taken to Governor Pilate
(Mc. 15:1; Lk. 23:1–2; Jn. 18:28–32)

27 ¹Early the next morning, all the leading priests and older leaders of the people met and decided to kill Jesus. ²They tied him, led him away, and turned him over to Pilate, the governor.

Judas Kills Himself
(Acts 1:18–19)

³Judas saw that they had decided to kill Jesus. He was the one who gave Jesus to his enemies. When he saw what happened, he was very sorry for what he had done. So he took the 30 silver coins back to the priests and the older leaders. ⁴Judas said, “I sinned. I gave you an innocent man to be killed.”

The Jewish leaders answered, “We don’t care! That’s a problem for you, not us.”

⁵So Judas threw the money into the Temple.* Then he went out from there and hanged himself.

⁶The leading priests picked up the silver coins in the Temple. They said, “Our law does not allow us to keep this money with the Temple money, because this money has paid for a man’s death.” ⁷So they decided to use the money to buy a field called Potter’s Field. This field would be a place to bury people who died while visiting in

vizitau Ierusalimul. ⁸De aceea, numele acelei loc a rămas până în ziua de azi: „Ogorul sângelui.“ ⁹Și s-a împlinit ce fusese spus prin profetul* Ieremia: „Au luat treizeci de monede de argint. Atât cât au decis unii dintre fiii lui Israel să plătească pentru viața Lui. ¹⁰Și cu ei au cumpărat «Ogorul Olarului», așa cum îmi poruncise Domnul.“¹

Isus înaintea lui Pilat

(Mc. 15.2–5; Lc. 23.3–5; Ioan 18.33–38)

¹¹În acest timp, Isus a fost adus înaintea guvernatorului, care L-a întrebat: „Ești Tu regele iudeilor?“

„Da, sunt!“, i-a răspuns Isus.

¹²Dar când a fost acuzat de conducătorii preoților și de bătrânii conducători iudei, n-a dat nici un răspuns.

¹³Atunci Pilat* L-a întrebat: „N-auzi câte acuzații aduc aceștia împotriva Ta?“

¹⁴Dar Isus nu i-a dat nici un răspuns, nici măcar la o singură acuzație. Și Pilat a rămas foarte mirat.

Încercarea lui Pilat de a-L elibera pe Isus

(Mc. 15.6–15; Lc. 23.13–25; Ioan 18.39–19.16)

¹⁵De sărbătoarea Paștelui*, guvernatorul avea obiceiul să elibereze pe unul dintre deținuți, care era cerut de mulțime. ¹⁶Pe atunci, aveau un deținut foarte cunoscut, pe nume Baraba². ¹⁷Așa că, atunci când mulțimea s-a adunat, Pilat* a întrebat: „Pe care vreți să vi-l eliberez, pe Baraba sau pe Isus numit Cristosul?“ ¹⁸(Pilat știa că-L dăduseră pe mâna lui din invidie.)

¹⁹Și pe când stătea el pe scaunul de judecată, soția lui i-a trimis vorbă: „Să nu ai nimic de-a face cu acel om drept, pentru că azi am fost tulburată mult de un vis pe care l-am avut despre El!“

²⁰Însă conducătorii preoților și bătrânii au convins mulțimea să-i ceară lui Pilat să-l elibereze pe Baraba și să-L omoare pe Isus.

²¹Pilat le-a spus: „Pe care dintre cei doi vreți să vi-l eliberez?“

„Pe Baraba“, au răspuns ei.

²²Pilat i-a întrebat: „Și-atunci ce să fac cu Isus, numit Cristosul?“

„Răstignește-L!“

Jerusalem. ⁸That is why that field is still called the Field of Blood. ⁹This showed the full meaning of what Jeremiah the prophet* said,

“They took 30 silver coins. That was how much the Jewish people decided to pay for his life. ¹⁰They used those 30 silver coins to buy the potter’s field, like the Lord commanded me.”¹

Governor Pilate Questions Jesus

(Mk. 15:2–5; Lk. 23:3–5; Jn. 18:33–38)

¹¹Jesus stood before Pilate the governor, who asked him, “Are you the king of the Jews?”

Jesus answered, “Yes, that’s right.”

¹²Then, when the leading priests and the older Jewish leaders made their accusations against Jesus, he said nothing.

¹³So Pilate said to him, “Don’t you hear all these charges they are making against you? Why don’t you answer?”

¹⁴But Jesus did not say anything, and this really surprised the governor.

Pilate Tries but Fails to Free Jesus

(Mk. 15:6–15; Lk. 23:13–25; Jn. 18:39–19:16)

¹⁵Every year at Passover* time the governor would free one prisoner—whichever one the people wanted him to free. ¹⁶At that time, there was a man in prison who was known to be very bad. His name was Barabbas.²

¹⁷When a crowd gathered, Pilate said to them, “I will free one man for you. Which one do you want me to free: Barabbas, or Jesus who is called the Christ*?” ¹⁸Pilate knew that they had given Jesus to him because they were jealous of him.

¹⁹While Pilate was sitting there in the place for judging, his wife sent a message to him. It said, “Don’t do anything with that man. He is not guilty. Last night I had a dream about him, and it troubled me very much.”

²⁰But the leading priests and older Jewish leaders told the people to ask for Barabbas to be set free and for Jesus to be killed.

²¹Pilate said, “I have Barabbas and Jesus. Which one do you want me to set free for you?”

The people answered, “Barabbas!”

²²Pilate asked, “So what should I do with Jesus, the one called the Christ?”

All the people said, “Kill him on a cross!”

¹ 27.10 „Au luat ... Domnul.“ Vezi Zah. 11.12–13; Ier. 32.6–9.
² 27.16 *Baraba* în unele manuscrise grecești, Isus Baraba.

¹ 27:10 “They took ... me” See Zech. 11:12–13; Jer. 32:6–9.
² 27:16 *Barabbas* In some Greek copies the name is Jesus Barabbas.

²³„De ce? Ce rău a făcut?“, a întrebat el.

Însă ei continuau să strige și mai tare: „Răstignește-L!“

²⁴Pilat, văzând că nu este de nici un folos să insiste și că era pe punctul să izbucnească o răscoală, a luat apă și s-a spălat pe mâini în fața mulțimii, zicând: „Nu sunt vinovat de moartea acestui om. Treaba voastră.“ ²⁵„Noi și copiii noștri să fim vinovați de moartea Lui!“, au răspuns toți oamenii.

²⁶Atunci Pilat l-a eliberat pe Baraba la cererea mulțimii. A poruncit ca Isus să fie biciuit și L-a dat să fie răstignit.

Batjocurile soldaților

(Mc. 15:16–20; Ioan 19:2–3)

²⁷Apoi soldații guvernatorului L-au dus pe Isus în palat. Toți soldații s-au adunat în jurul Lui. ²⁸L-au dezbrăcat de haine și L-au îmbrăcat cu o haină roșie. ²⁹Au împletit o cunună de spini și I-au pus-o pe cap. În mâna dreaptă I-au pus o trestie, au îngenunchat în fața Lui și râdeau de El, spunând: „Salutare, Împăratul iudeilor!“ ³⁰Apoi L-au scuipat, I-au luat trestia și-L băteau peste cap. ³¹După ce au râs de El, I-au scos haina, L-au îmbrăcat în hainele Lui și L-au dus să fie răstignit.

Răstignirea lui Isus

(Mc. 15:21–32; Lc. 23:26–43; Ioan 19:17–27)

³²Pe când ieșeau, au găsit un om din Cirene, pe nume Simon și l-au obligat să-I ducă crucea lui Isus. ³³Când au ajuns la locul numit „Golgota“ (care înseamnă „Locul craniului“), ³⁴I-au dat să bea vin amestecat cu fiere¹, dar când L-a gustat, Isus n-a vrut să bea. ³⁵L-au răstignit și au împărțit hainele Lui între ei, trăgând la sorți.² ³⁶Stăteau jos și-L păzeau. ³⁷Deasupra capului Său au pus o plăcuță cu acuzația ce-I era adusă: „ACESTA ESTE ISUS, ÎMPĂRĂTUL IUDEILOR.“ ³⁸Cu El au mai fost răstignii doi tâlhari: unul la dreapta și altul la stânga Sa. ³⁹Oamenii care treceau pe acolo Îl jigneau, dădeau din cap ⁴⁰și spuneau:

¹ 27:34 *vin amestecat cu fiere* amestec folosit pentru calmarea durerilor. ² 27:35 *versetul* 35 Unele manuscrise conțin și următoarele cuvinte: „ca să se împlinească ce fusese vestit de profetul, care zice: «Și-au împărțit hainele Mele între ei și pentru cămașa Mea au tras la sorți.»“ Vezi Ps. 22:18.

²³Pilate asked, “Why do you want me to kill him? What wrong has he done?”

But they shouted louder, “Kill him on a cross!”

²⁴Pilate saw that there was nothing he could do to make the people change. In fact, it looked like there would be a riot. So he took some water and washed his hands¹ in front of them all. He said, “I am not guilty of this man’s death. You are the ones who are doing it!”

²⁵The people answered, “We will take full responsibility for his death. You can blame us and even our children!”

²⁶Then Pilate freed Barabbas. And he told some soldiers to beat Jesus with whips. Then he gave Jesus to the soldiers to be killed on a cross.

Pilate’s Soldiers Make Fun of Jesus

(Mk. 15:16–20; Jn. 19:2–3)

²⁷Then Pilate’s soldiers took Jesus into the governor’s palace. All the soldiers gathered around him. ²⁸They took off Jesus’ clothes and put a red robe on him. ²⁹Then they made a crown from thorny branches and put it on his head, and they put a stick in his right hand. Then they bowed before him, making fun of him. They said, “We salute you, king of the Jews!” ³⁰They spit on him. Then they took his stick and kept hitting him on the head with it. ³¹After they finished making fun of him, the soldiers took off the robe and put his own clothes on him again. Then they led him away to be killed on a cross.

Jesus Is Nailed to a Cross

(Mk. 15:21–32; Lk. 23:26–39; Jn. 19:17–19)

³²The soldiers were going out of the city with Jesus. They saw a man from Cyrene named Simon, and they forced him to carry Jesus’ cross. ³³They came to the place called Golgotha. (Golgotha means “The Place of the Skull.”) ³⁴There the soldiers gave Jesus some wine mixed with gall.² But when he tasted it, he refused to drink it.

³⁵The soldiers nailed Jesus to a cross. Then they threw dice to divide his clothes between them. ³⁶The soldiers stayed there to guard him. ³⁷They put a sign above his head with the charge against him written on it: “THIS IS JESUS, THE KING OF THE JEWS.”

³⁸Two criminals were nailed to crosses beside Jesus—one on the right and the other on the left. ³⁹People walked by and shouted insults at Jesus. They shook their heads ⁴⁰and said, “You said you could destroy the Temple* and build it again in

¹ 27:24 *washed his hands* Pilate did this as a sign to show that he wanted no part in what the people did. ² 27:34 *gall* Probably used as a drug to relieve pain.

„Tu, care dă-râmi Templul și-l zidești la loc în trei zile, salvează-Te pe Tine Însuși! Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, atunci coboară de pe cruce!“

⁴¹La fel, conducătorii preoților, împreună cu învățătorii Legii și cu bătrânii, Îl batjocoreau, spunând: ⁴²„I-a salvat pe alții, dar nu Se poate salva pe Sine! Este acesta Împăratul Israelului!? Atunci să coboare acum de pe cruce și vom crede în El! ⁴³Se încrede în Dumnezeu. Atunci, să-L scape Dumnezeu acum, dacă-L vrea! N-a spus El: «Sunt Fiul lui Dumnezeu!»?“ ⁴⁴Tâlharii care erau răstigniți cu El Îl batjocoreau și ei.

Moartea lui Isus

(Mc. 15:33–41; Lc. 23:44–49; Ioan 19:28–30)

⁴⁵De la amiază până la ora trei a fost întuneric peste toată țara. ⁴⁶Pe la ora trei, Isus a strigat tare: „Eli, Eli, lama sabactani?“ , care înseamnă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?“¹

⁴⁷Unii dintre cei care stăteau acolo L-au auzit și au început să spună: „Îl cheamă pe Ilie!“

⁴⁸Imediat, unul dintre ei a alergat, a luat un burete și l-a înmuiat în oțet. Apoi l-a pus într-un băț și l-a întins să bea. ⁴⁹Dar ceilalți oameni spuneau: „Lasă-L! Să vedem dacă va veni Ilie să-L salveze.“

⁵⁰Isus a strigat încă o dată cu glas tare și a murit².

⁵¹Chiar atunci, perdeaua din Templu* s-a rupt în două, de sus până jos, iar pământul s-a cutremurat. Stâncile s-au despicat. ⁵²Mormintele s-au deschis și mulți oameni ai lui Dumnezeu care muriseră, au înviat. ⁵³După învierea lui Isus, ei și-au părăsit mormintele, s-au dus în cetatea sfântă și s-au arătat multor oameni.

⁵⁴Centurionul* și oamenii săi, care-L păzeau pe Isus, văzând cutremurul și cele întâmplate, s-au înfricoșat. „Cu adevărat, Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!“ , au zis ei.

⁵⁵Erau acolo multe femei care priveau de la distanță. Ele Îl urmaseră pe Isus din Galileea, pentru a-I sluji. ⁵⁶Printre ele erau

three days. So save yourself! Come down from that cross if you really are the Son of God!”

⁴¹The leading priests, the teachers of the law, and the older Jewish leaders were also there. They made fun of Jesus the same as the other people did. ⁴²They said, “He saved others, but he can’t save himself! People say he is the king of Israel.* If he is the king, he should come down now from the cross. Then we will believe in him. ⁴³He trusted God. So let God save him now, if God really wants him. He himself said, ‘I am the Son of God.’” ⁴⁴And in the same way, the criminals on the crosses beside Jesus also insulted him.

Jesus Dies

(Mk. 15:33–41; Lk. 23:44–49; Jn. 19:28–30)

⁴⁵At noon the whole country became dark. The darkness continued for three hours. ⁴⁶About three o’clock Jesus cried with a loud voice, “Eli, Eli, lema sabachthani?” This means “My God, my God, why have you left me alone?”¹

⁴⁷Some of the people standing there heard this. They said, “He is calling Elijah.”²

⁴⁸Quickly, one of them ran and got a sponge. He filled the sponge with vinegar and tied the sponge to a stick. Then he used the stick to give the sponge to Jesus to drink from it. ⁴⁹But the others said, “Don’t bother him. We want to see if Elijah will come to save him.”

⁵⁰Again Jesus cried with a loud voice. Then he died.³

⁵¹When Jesus died, the curtain* in the Temple* was torn into two pieces. The tear started at the top and tore all the way to the bottom. Also, the earth shook and rocks were broken. ⁵²The graves opened, and many of God’s people who had died were raised from death. ⁵³They came out of the graves. And after Jesus was raised from death, they went into the holy city, and many people saw them.

⁵⁴The army officer* and the soldiers guarding Jesus saw this earthquake and everything that happened. They were very afraid and said, “He really was the Son of God!”

⁵⁵Many women were standing away from the cross, watching. These were the women who had followed Jesus from Galilee to care for him. ⁵⁶Mary

¹27:46 Citat din Ps. 22:1. ²27:50 a murit lit. Și-a dat duhul.

¹27:46 Quote from Ps. 22:1. ²27:47 “He is calling Elijah” The word for “My God” (Eli in Hebrew or Eloi in Aramaic) sounded to the people like the name of Elijah, a famous man who spoke for God about 850 B.C. ³27:50 died Literally, “let his spirit leave.”

și Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și Iosif și mama fiilor lui Zebedei.

Înmormântarea lui Isus

(Mc. 15:42–47; Lc. 23:50–56; Ioan 19:38–42)

⁵⁷Seara, a venit în Ierusalim un om bogat, pe nume Iosif, din Arimateea. Era și el un ucenic al lui Isus. ⁵⁸El s-a dus la Pilat* și i-a cerut trupul lui Isus. Iar Pilat a poruncit să-i fie dat trupul. ⁵⁹Iosif a luat trupul și l-a înfășurat într-o pânză nouă de in. ⁶⁰Apoi l-a pus în mormântul său cel nou, pe care-l săpase în stâncă. A rostogolit o piatră mare la intrare și a plecat. ⁶¹Maria Magdalena și cealaltă Marie stăteau în fața mormântului.

Păzirea mormântului

⁶²A doua zi, după Ziua Pregătirii¹, conducătorii preoților și fariseii* s-au dus împreună la Pilat. ⁶³Și i-au zis: „Domnule, ne amintim că pe când mai trăia încă, acel înșelător a zis: «După trei zile voi învia.» ⁶⁴Așa că, poruncește să fie păzit mormântul trei zile. Ca nu cumva să vină ucenicii Săi, să fure trupul și să spună oamenilor: «A înviat dintre cei morți.» Căci această ultimă înșelătorie ar fi mai mare decât cea dintâi.”

⁶⁵Pilat le-a zis: „Aveți garda. Duceți-vă și păziți cât de bine știți.” ⁶⁶Ei s-au dus și au întărit mormântul și au pus sigiliu pe piatră și soldați de pază.

Învieerea lui Isus

(Mc. 16:1–8; Lc. 24:1–12; Ioan 20:1–10)

28 ¹După sabbat*, în zorii primei zile a săptămânii, Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit să vadă mormântul*.

²Atunci s-a produs un cutremur puternic. Un înger al Domnului a coborât din cer, a venit și a rostogolit piatra de la intrare și s-a așezat pe ea. ³Înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui era albă ca zăpada. ⁴Când cei ce păzeau mormântul au văzut îngerul, au început să tremure de frică și au rămas ca morți.

⁵Îngerul a vorbit și le-a spus femeilor: „Nu vă fie teamă! Știu că Îl căutați pe Isus cel răstignit. ⁶Nu este aici. A înviat dintre cei morți, așa cum a spus. Veniți să vedeți

¹27.62 Ziua Pregătirii vineri, ziua dinaintea sabbatului.

Magdalene, Mary the mother of James and Joseph, and the mother of James and John¹ were there.

Jesus Is Buried

(Mk. 15:42–47; Lk. 23:50–56; Jn. 19:38–42)

⁵⁷That evening a rich man named Joseph came to Jerusalem. He was a follower of Jesus from the town of Arimathea. ⁵⁸He went to Pilate and asked to have Jesus' body. Pilate gave orders for the soldiers to give Jesus' body to him. ⁵⁹Then Joseph took the body and wrapped it in a new linen cloth. ⁶⁰He put Jesus' body in a new tomb* that he had dug in a wall of rock. Then he closed the tomb by rolling a very large stone to cover the entrance. After he did this, he went away. ⁶¹Mary Magdalene and the other woman named Mary were sitting near the tomb.

The Tomb of Jesus Is Guarded

⁶²That day was the day called Preparation day.* The next day, the leading priests and the Pharisees* went to Pilate. ⁶³They said, “Sir, we remember that while that liar was still alive he said, ‘I will rise from death in three days.’ ⁶⁴So give the order for the tomb* to be guarded well for three days. His followers might come and try to steal the body. Then they could tell everyone that he has risen from death. That lie will be even worse than what they said about him before.”

⁶⁵Pilate said, “Take some soldiers and go guard the tomb the best way you know.” ⁶⁶So they all went to the tomb and made it safe from thieves. They did this by sealing the stone in the entrance and putting soldiers there to guard it.

News That Jesus Has Risen From Death

(Mk. 16:1–8; Lk. 24:1–12; Jn. 20:1–10)

28 ¹The day after the Sabbath* day was the first day of the week. That day at dawn Mary Magdalene and the other woman named Mary went to look at the tomb.*

²Suddenly an angel of the Lord came from the sky, and there was a huge earthquake. The angel went to the tomb and rolled the stone away from the entrance. Then he sat on top of the stone. ³The angel was shining as bright as lightning. His clothes were as white as snow. ⁴The soldiers guarding the tomb were very afraid of the angel. They shook with fear and then became like dead men.

⁵The angel said to the women, “Don't be afraid. I know you are looking for Jesus, the one who was killed on the cross. ⁶But he is not here. He has risen from death, as he said he would. Come

¹27:56 James and John Literally, “the sons of Zebedee.”

locul unde a fost pus! ⁷Apoi duceți-vă repede și spuneți ucenicilor Săi: «Isus a înviat dintre cei morți și acum Se duce înaintea voastră în Galileea. Acolo Îl veți vedea.» Asta am avut de spus!⁸

⁸Atunci, femeile au plecat repede de la mormântul lui Isus, cu frică și cu mare bucurie. Și au alergat să le spună ucenicilor Săi ce se întâmplase. ⁹Pe neașteptate, Isus a stat în fața lor și le-a spus: „Salutare!” Și ele au venit la El, I-au cuprins picioarele și I s-au închinat. ¹⁰Isus le-a zis: „Nu vă fie teamă! Duceți-vă și spuneți fraților Mei să plece în Galileea! Căci acolo Mă vor vedea.”

Ademenirea străjerilor

¹¹Pe când mergeau ele, niște soldați din gardă s-au dus în cetate și au spus conducătorilor preoților tot ce se întâmplase. ¹²Aceștia s-au întâlnit cu bătrânii și au făcut un plan. Le-au dat mulți bani soldaților ¹³și le-au spus: „Spuneți oamenilor: «Ucenicii Lui au venit în timpul nopții și I-au furat trupul pe când dormeam.» ¹⁴Și dacă ajung aceste vești la urechile guvernatorului, îl vom convinge noi și vă vom scăpa din încurcătură.” ¹⁵Soldații au luat banii și au făcut cum fuseseră învățați. Așa că această poveste s-a răspândit printre iudei până în ziua de azi.

Isus Se arată în Galileea

(Mc. 16.14–18; Lc. 24.36–49; Ioan 20.19–23; F.A. 1.6–8)

¹⁶Cei unsprezece s-au dus în Galileea, pe muntele unde le zisese Isus. ¹⁷Când L-au văzut, I s-au închinat, dar unii se îndoiau. ¹⁸Isus S-a apropiat de ei și le-a spus: „Mie Mi-a fost dată toată autoritatea în cer și pe pământ. ¹⁹Duceți-vă și faceți ucenici oameni din toate popoarele, botezându-i* în Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh*! ²⁰Învățați-i să împlinescă tot ce v-am poruncit Eu! Și puteți fi siguri de acest fapt: Eu voi fi cu voi întotdeauna, până la sfârșitul vremurilor.”

and see the place where his body was. ⁷And go quickly and tell his followers, ‘Jesus has risen from death. He is going into Galilee and will be there before you. You will see him there.’” Then the angel said, “Now I have told you.”

⁸So the women left the tomb quickly. They were afraid, but they were also very happy. They ran to tell his followers what happened. ⁹Suddenly, Jesus was there in front of them. He said, “Hello!” The women went to him and, holding on to his feet, worshiped him. ¹⁰Then Jesus said to them, “Don’t be afraid. Go tell my followers¹ to go to Galilee. They will see me there.”

Report to the Jewish Leaders

¹¹The women went to tell the followers. At the same time, some of the soldiers who were guarding the tomb* went into the city. They went to tell the leading priests everything that happened. ¹²Then the priests met with the older Jewish leaders and made a plan. They paid the soldiers a lot of money ¹³and said to them, “Tell the people that Jesus’ followers came during the night and stole the body while you were sleeping. ¹⁴If the governor hears about this, we will talk to him and keep you out of trouble.” ¹⁵So the soldiers kept the money and obeyed the priests. And that story is still spread among the Jews even today.

Jesus Talks to His Followers

(Mk. 16:14–18; Lk. 24:36–49; Jn. 20:19–23; Acts 1:6–8)

¹⁶The eleven followers went to Galilee, to the mountain where Jesus told them to go. ¹⁷On the mountain the followers saw Jesus. They worshiped him. But some of the followers did not believe that it was really Jesus. ¹⁸So he came to them and said, “All authority in heaven and on earth is given to me. ¹⁹So go and make followers of all people in the world. Baptize* them in the name of the Father and the Son and the Holy Spirit.* ²⁰Teach them to obey everything that I have told you. You can be sure that I will be with you always. I will continue with you until the end of time.”

¹28:10 *followers* Literally, “brothers.”

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>